

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA KŁOBUCK**

**na okres gospodarczy
od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2028 r.**

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Krakowie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków
tel. (12) 421 95 42, faks (12) 421 66 94 sekretariat@krakow.buligl.pl www.krakow.buligl.pl NIP: 525-000-78-85

Wykonano na zlecenie
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach
Kraków 2018

Wykonawca
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie
ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków
tel. (12) 421 95 72, faks (12) 421 66 94
e-mail: sekretariat@krakow.buligl.pl

Prognozę opracował zespół w składzie:

mgr inż. Łukasz Soboń
mgr inż. Jan Górniak
mgr inż. Piotr Sławik
mgr inż. Aleksandra Jasińska-M'Bodj

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP.....	5
2.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	5
3.	WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ.....	7
4.	INFORMACJE OGÓLNE.....	9
4.1	Położenie Nadleśnictwa.....	9
4.2	Podstawa formalno-prawna	13
4.3	Zakres prognozy	15
4.4	Zawartość projektu planu.....	17
4.4.1	Rozmiar projektowanych zadań gospodarczych.....	18
4.5	Główne cele projektu planu.....	19
4.6	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	20
4.7	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu i częstotliwość jej przeprowadzania.....	21
4.8	Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko projektu planu	22
4.9	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu....	22
4.10	Powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym z dokumentami dla których zostały przeprowadzone SOOŚ	24
5.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	26
5.1	Istniejący stan środowiska na obszarze Nadleśnictwa.....	26
5.1.1	Lesistość i kompleksy leśne.....	26
5.1.2	Dominujące funkcje lasu	27
5.1.3	Walory przyrodniczo-leśne obszaru Nadleśnictwa.....	27
5.1.4	Formy ochrony przyrody występujące na gruntach i w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	39
5.1.5	Ochrona lasu	56
5.1.6	Zagospodarowanie turystyczne	56
5.1.7	Zalesienia	57
5.2	Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu	57
5.3	Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną:	57
5.4	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu.....	58
5.5	Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	58
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000.....	60
6.1	Wpływ zapisów projektu planu wyznaczający ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.....	60
6.2	Przewidywane oddziaływanie projektu planu na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.....	60
6.3	Przewidywane oddziaływanie projektu Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000	61
6.3.1	Oddziaływanie projektu Planu na Obszar Natura 2000 - PLH240004 Szachownica.....	61
6.3.2	Oddziaływanie projektu Planu na Obszar Natura 2000 - PLH240024 Stawiska	62

6.3.3	Oddziaływanie projektu Planu na Obszar Natura 2000 - PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki	62
6.3.4	Oddziaływanie projektu Planu na Obszar Natura 2000 - PLH240045 Lemańskie Jodły	63
6.3.5	Tabele zbiorcze obszarów Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych	63
6.3.6	Macierze przewidywanego oddziaływania ustaleń projektu Planu na cele i przedmioty ochrony dla których wyznaczono Obszary Natura 2000	66
6.3.7	Charakterystyka gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk objętych oddziaływaniem	72
6.3.8	Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta w zasięgu obszarów Natura 2000	82
6.3.9	Ocena oddziaływania PUL na siedliska przyrodnicze	83
6.4	Wpływ ustaleń projektu planu na inne formy ochrony przyrody	85
6.5	Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko	86
6.5.1	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	87
6.5.2	Oddziaływanie na ludzi	89
6.5.3	Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin	89
6.5.4	Oddziaływanie na siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt	93
6.5.5	Oddziaływanie na wodę	96
6.5.6	Oddziaływanie na powietrze	96
6.5.7	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	96
6.5.8	Oddziaływanie na krajobraz	97
6.5.9	Oddziaływanie na klimat	97
6.5.10	Oddziaływanie na zasoby naturalne	98
6.5.11	Oddziaływanie na zabytki	98
6.5.12	Oddziaływanie na dobra materialne	98
6.5.13	Zbiorcza ocena oddziaływania na środowisko	99
7.	ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU	100
7.1	Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko oraz propozycje rozwiązań alternatywnych	100
7.2	Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej ..	101
7.3	Ocena inwentaryzacji drewna drzew martwych	102
7.4	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie planu	102
7.5	Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy	103
7.6	Wnioski końcowe	103
8.	LITERATURA	104
9.	ZAŁĄCZNIKI	105
10.	MAPA SPORZĄDZONA NA POTRZEBY PROGNOZY:	105

1. WSTĘP

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko (zwana dalej Prognozą) projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na okres od 1.01.2019 do 31.12.2028 r. została opracowana zgodnie z umową zawartą pomiędzy Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Krakowie, a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach (umowa nr RR.271.21.2017 do zamówienia publicznego nr RR.270.1.2.2017 zawartej w dniu 6 czerwca 2017 roku w Katowicach). Prognozę sporządzono zgodnie z ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu, opracowanymi w roku 2011 (aktualizacja 2013 r.) przez zespół powołany przez Ministra Środowiska, złożony z przedstawicieli Ministerstwa Środowiska, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska oraz regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa określa akt prawny w postaci Ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy, wynikające z ustawy, zostało określone przez:

- Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 1 sierpnia 2016 r., znak: WPN.410.13.2016.AJ1
- Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w piśmie z dnia 7 lipca 2016 r., znak: NS-NZ.042.121.2016

Zawarte w Prognozie informacje są opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck.

2. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na okres 01.01.2019- 31.12.2028.

Przedmiotem niniejszego dokumentu jest analiza poszczególnych zadań gospodarczych określonych w projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck, których realizacja może mieć wpływ na podstawowe elementy środowiska lub na przedmioty ochrony (siedliska przyrodnicze, gatunki zwierząt) obszarów Natura 2000. W celu zwiększenia przejrzystości opracowania poszczególne zaprojektowane zabiegi gospodarcze zestawiono w grupy, które w podobny sposób mogą oddziaływać na elementy środowiska lub na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. W prognozie wyróżniono następujące grupy zabiegów:

- Zalesienia - czyli zakładanie upraw leśnych na gruntach użytkowanych dotychczas w inny sposób niż leśny (np. łąki, pastwiska, role). Nadleśnictwo Kłobuck nie posiada gruntów przeznaczonych do zalesienia.
- Odnowienia - czyli stopniowe zastępowanie starzejącego się drzewostanu nowym, młodym pokoleniem drzew. Obejmują one oczyszczenie powierzchni pozrębowej (tzw. melioracje agrotechniczne), przygotowanie gleby pod sadzenie lub obsiew naturalny, sadzenie drzew na powierzchni gniazd i pod osłoną drzewostanu, podsadzenia, dolesienia luk i przerzedzeń, poprawki i uzupełnienia. Należy podkreślić, że znaczna część odnowień będzie polegała na inicjowaniu i wykorzystaniu odnowienia naturalnego, czyli odnowienia drzew z nasion wykształconych przez dojrzały drzewostan. Przyjęte w projekcie planu urządzenia lasu składy gatunkowe odnowień są zgodne z siedliskowymi typami lasu i uwzględniają składy gatunkowe optymalne dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych.
- Pielęgnowanie drzewostanów - w zależności od fazy rozwoju drzewostanu obejmuje zabiegi pielęgnacji gleby, tj. przycinanie roślin runa zagłuszających sadzonki lub siewki drzew w uprawach zanim wyjdą one z warstwy runa; czyszczenia wczesne i czyszczenia późne, tj. wycinanie pojedynczych (najgorszych jakościowo) drzewek w przegęszczonych młodnikach; trzebieże wczesne i trzebieże późne, tj. wycinanie pojedynczych drzew

przeszkadzających w rozwoju osobnikom najdorodniejszym lub wymagającym poparcia rodzimym gatunkom biocenotycznym.

Zabiegi pielęgnowania drzewostanu mają na celu osiągnięcie jakościowo lepszej produkcji drewna, zwiększenie odporności drzewostanów na szkodliwe czynniki biotyczne i abiotyczne oraz regulowanie składu gatunkowego pod kątem dostosowania do siedliska. Wykonanie zabiegów pielęgnacji na siedliskach chronionych programem Natura 2000 jest dostosowane do przyrodniczych wymogów chronionych siedlisk i związanych z nimi gatunków.

–Rębnie - czyli zadania określające zasady wykonywania całego zespołu czynności, które mają na celu stopniową przemianę pokoleń w lesie w sposób zapewniający równoczesne usuwanie drzew lub drzewostanów, tworzenie korzystnych warunków do odnowienia, kształtowanie odpowiedniej budowy drzewostanów oraz zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej i trwałości lasu. Wykonanie rębni na siedliskach chronionych programem Natura 2000 jest dostosowane do przyrodniczych wymogów tych siedlisk i związanych z nimi gatunków.

Na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Kłobuck położone są następujące obszary Natura 2000:

- PLH240004 Szachownica, obszar w całości położony na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck, powierzchnia wg PUL na lata 2019-2028 wynosi 12,73 ha
- PLH240024 Stawiska, obszar w całości położony na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck, powierzchnia wg PUL na lata 2019-2028 wynosi 6,35 ha
- PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki, obszar w całości położony na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck, powierzchnia wg PUL na lata 2019-2028 wynosi 5,63 ha
- PLH240045 Lemańskie Jodły, obszar w całości położony na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck, powierzchnia wg PUL na lata 2019-2028 wynosi 151,95 ha.

Kompleksowej analizie poddano wpływ Projektu PUL na siedliska przyrodnicze oraz gatunki zwierząt zamieszczone w Dyrektywie Rady w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które mają w Standardowych Formularzach Danych ogólną ocenę A, B lub C i występują na gruntach Nadleśnictwa. W przypadku występowania podlegających ochronie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, których lokalizacje są znane, we wskazaniach sformułowano zasady ich ochrony (np. pozostawianie martwego drewna, zaniechanie usuwania drzew obumierających, prowadzenie prac w odpowiednim okresie, ograniczenie czasowe prowadzonych zabiegów wynikające z biologii danego gatunku). W przypadku gatunków dla których nie można było określić precyzyjnie miejsc występowania, przeprowadzona analiza spodziewanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów pozwala przyjąć, że na skutek realizacji Planu urządzenia lasu nie zostaną uszczuplone powierzchnie biotopów dla gatunków obecnie występujących na terenie Nadleśnictwa Kłobuck.

Analiza charakteru zaprojektowanych zabiegów gospodarczych oraz ich rozmiaru dla całego Nadleśnictwa pozwoliła ocenić również w jaki sposób mogą one wpływać na poszczególne elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra kultury materialnej.

Nadleśnictwo Kłobuck jest położone w znacznej odległości od granic Państwa należy zatem przyjąć, że realizacja Planu urządzenia lasu nie spowoduje negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Reasumując przeprowadzona analiza zabiegów planowanych do realizacji w projekcie Planu urządzenia lasu pozwala przyjąć założenie, że nie będą one negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa oraz na siedliska przyrodnicze i gatunki dzikiej fauny i flory.

W opinii zespołu opracowującego Prognozę łączne oddziaływanie Planu urządzenia lasu na środowisko, siedliska przyrodnicze i gatunki dzikiej fauny i flory określono jako pozytywny.

3. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ

SKRÓTY NAZW INSTYTUCJI:

MŚ – Ministerstwo Środowiska
DGLP – Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
KPZL- Krajowy program zwiększania lesistości
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
PIOŚ – Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska
PGL LP – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
LP- Lasy Państwowe
UE – Unia Europejska
ZOL- Zakład Ochrony Lasu
ZPK- Załęczański Park Krajobrazowy

SKRÓTY Z ZAKRESU PROGRAMU NATURA 2000:

DSZ- Dyrektywa 2004/35WE zwana szkodową
OOS- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
OSO – obszar specjalnej ochrony (ptaków)
SOO – specjalny obszar ochrony (siedlisk)
OZW – obszary o znaczeniu wspólnotowym
SDF – standardowy formularz danych

SKRÓTY Z ZAKRESU LEŚNICTWA:

PUL – Plan Urządzenia Lasu
TD – typ drzewostanu
GZWP – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
IUL – Instrukcja Urządzania Lasu
KO - drzewostany w klasie odnowienia
KDO – drzewostany w klasie do odnowienia
KZP – Komisja Założeń Planu
NTG- Narada Techniczno-Gospodarcza
KPP- Komisja Projektu Planu
PCK- Polska Czerwona Księga
POP – Program Ochrony Przyrody
Rębnie:
IB (Ib)- rębnia zupełna pasowa
IC (Ic)- rębnia zupełna smugowa
II- rębnie częściowe
III- rębnie gniazdowe
IIIA (IIIA)- rębnia gniazdowa zupełna
IIIB (IIIB)- rębnia gniazdowa częściowa
IV- rębnia stopniowa
IVd- rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona
V- rębnia przerębowa,
CW – czyszczenie wczesne
CP – czyszczenie późne
TW – trzebież wczesna
TP – trzebież późna
TSL – typ siedliskowy lasu

SKRÓTY NAZW GATUNKÓW DRZEW I KRZEWÓW:

Ak – grochodrzew (robinia akacjowa) *Robinia pseudoacacia* L.
Bez.c. – bez czarny *Sambucus nigra* L.

Bez.k. – bez koralowy *Sambucus racemosa* L.
 Bk – buk zwyczajny *Fagus sylvatica* L.
 Brz – brzoza brodawkowata *Betula pendula* Roth
 Czar – czereśnia ptasia *Cerasus avium* (L.) Moench.
 Czm – czeremcha zwyczajna *Padus avium* Mill.
 Db.s. – dąb szypułkowy *Quercus robur* L.
 Db.c. – dąb czerwony *Quercus rubra* L.
 Dg – daglezja *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco subsp. *menziesii*
 Gb – grab zwyczajny *Carpinus betulus* L.
 Głg – głóg *Crataegus* sp.
 Gr – grusza pospolita (grusza dzika) *Pyrus communis* L.
 Jd – jodła pospolita *Abies alba* Mill.
 Jb – jabłoń dzika *Malus sylvestris* (L.) Mill.
 Js – jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* L.
 Jkl – klon jesionolistny *Acer negundo* L.
 Jrz – jarząb pospolity *Sorbus aucuparia* L.
 Jw – klon jawor *Acer pseudoplatanus* L.
 Kl – klon zwyczajny *Acer platanoides* L.
 Kru – kruszyna pospolita *Frangula alnus* Mill.
 Ksz – kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum* L.
 Lp – lipa drobnolistna *Tilia cordata* Mill.
 Lsz – leszczyna pospolita *Corylus avellana* L.
 Md – modrzew europejski *Larix decidua* Mill.
 Ol – olsza czarna *Alnus glutinosa* Gaertn.
 Ol.s. – olsza szara *Alnus incana* (L.) Moench
 Os – topola osika *Populus tremula* L.
 So – sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* L.
 So.w. – sosna wejmutka *Pinus strobus* L.
 So.l. – sosna limba *Pinus cembra* L.
 Sch. – suchodrzew pospolity (wiciokrzew suchodrzew) *Lonicera xylosteum* L.
 Śng.b. – śnieguliczka biała *Prunus spinosa* L.
 Św – świerk pospolity *Picea abies* (L.) H.Karst
 Tp – topola *Populus* sp.
 Wb – wierzba *Salix* sp.
 Wz – wiąz pospolity (wiąz polny) *Ulmus minor*

SKRÓTY NAZW TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASÓW:

Bśw (BŚW)- bór świeży
 BMśw (BMŚW)- bór mieszany świeży
 BMw (BMW)- bór mieszany wilgotny
 LMśw (LMŚW)- las mieszany świeży
 LMw (LMW)- las mieszany wilgotny
 LMb (LMB)- las mieszany bagienny
 Lśw (LŚW)- las świeży
 Lw (LW)- las wilgotny
 Ol (OL)- ols
 OlJ (OLJ)- ols jesionowy
 Lł (LŁ)- las łąkowy

4. INFORMACJE OGÓLNE

4.1 Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Kłobuck jest położone na terenie dwóch województw: śląskiego i opolskiego. Wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach i położone jest w jej północnej części. Składa się z jednego obrębu leśnego: Kłobuck i podzielone jest na 14 leśnictw.

Powierzchnia ogólna gruntów Nadleśnictwa (bez współwłasności) wynosi 17 016,0331 ha, w tym:

- grunty leśne zalesione 16 177,3178 ha
- grunty leśne niezalesione 121,8062 ha
- grunty zw. z gosp. leśną 381,3774 ha
- grunty nieleśne 335,5317 ha

Powierzchnia współwłasności wynosi 2,6463 ha, natomiast powierzchnia zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi około 862,33 km².

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Kłobuck na tle podziału administracyjnego RDLP Katowice

Nadleśnictwo Kłobuck jest położone, jak już wcześniej wspomniano, na terenie województwa śląskiego i opolskiego. Obejmuje swym zasięgiem 13 gmin na terenie 4 powiatów (woj. śląskie: powiaty - częstochowski, kłobucki, miasto Częstochowa; woj. opolskie: powiat oleski).

Lasy Nadleśnictwa Kłobuck rozciągają się pomiędzy 50°48'35" a 51°05'57" szerokości geograficznej północnej oraz pomiędzy 18°38'30" a 19°15'31" długości geograficznej wschodniej. Całkowita długość granicy zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi ponad 168 km.

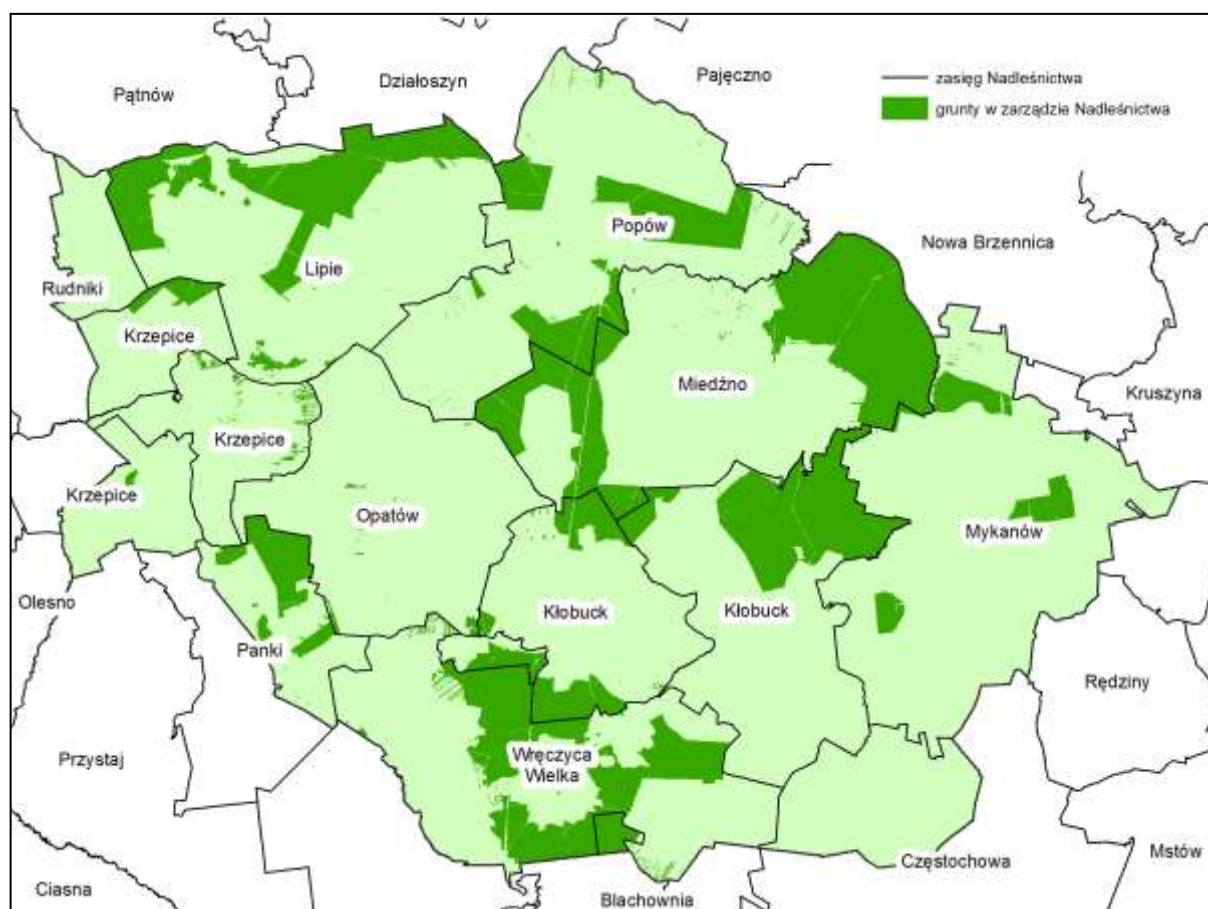
Tabela: Charakterystyka regionu*

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna [km ²]	Ludność [osób]	Powierzchnia lasów ogółem* [ha]	Lesistość [%]
1	2	3		
Województwo śląskie				
Powiat częstochowski	1521	135611	43952,70	28,8
Błachownia Miasto	36	9676	2498,81	69,4
Gm. Błachownia Obszar wiejski	31	3380	1272,91	42,5
Gm. Mykanów	141	15012	1466,15	10,4
Powiat Miasto Częstochowa***	160	226225	648,28	4,0
Miasto Częstochowa ***	160	226225	648,28	4,0
Powiat kłobucki	889	85180	26308,02	29,5
Kłobuck Miasto	47	13014	930,34	19,8
Gm. Kłobuck Obszar wiejski	83	7484	2608,77	31,4
Krzepice Miasto	28	4488	417,74	14,9
Gm. Krzepice Obszar wiejski	51	4724	470,18	9,2
Gm. Lipie	99	6340	3147,09	31,8
Gm. Miedźno	113	7588	4855,22	43,1
Gm. Opatów	73	6820	581,57	7,9
Gm. Panki	55	5092	1861,90	33,9
Gm. Popów	102	5968	3085,97	30,2
Gm. Wręczyca Wielka	149	17711	5392,42	36,4
Województwo opolskie				
Powiat oleski***	973	65101	10367,06	42,0
Gm. Rudniki***	100	8291	469,50	4,7

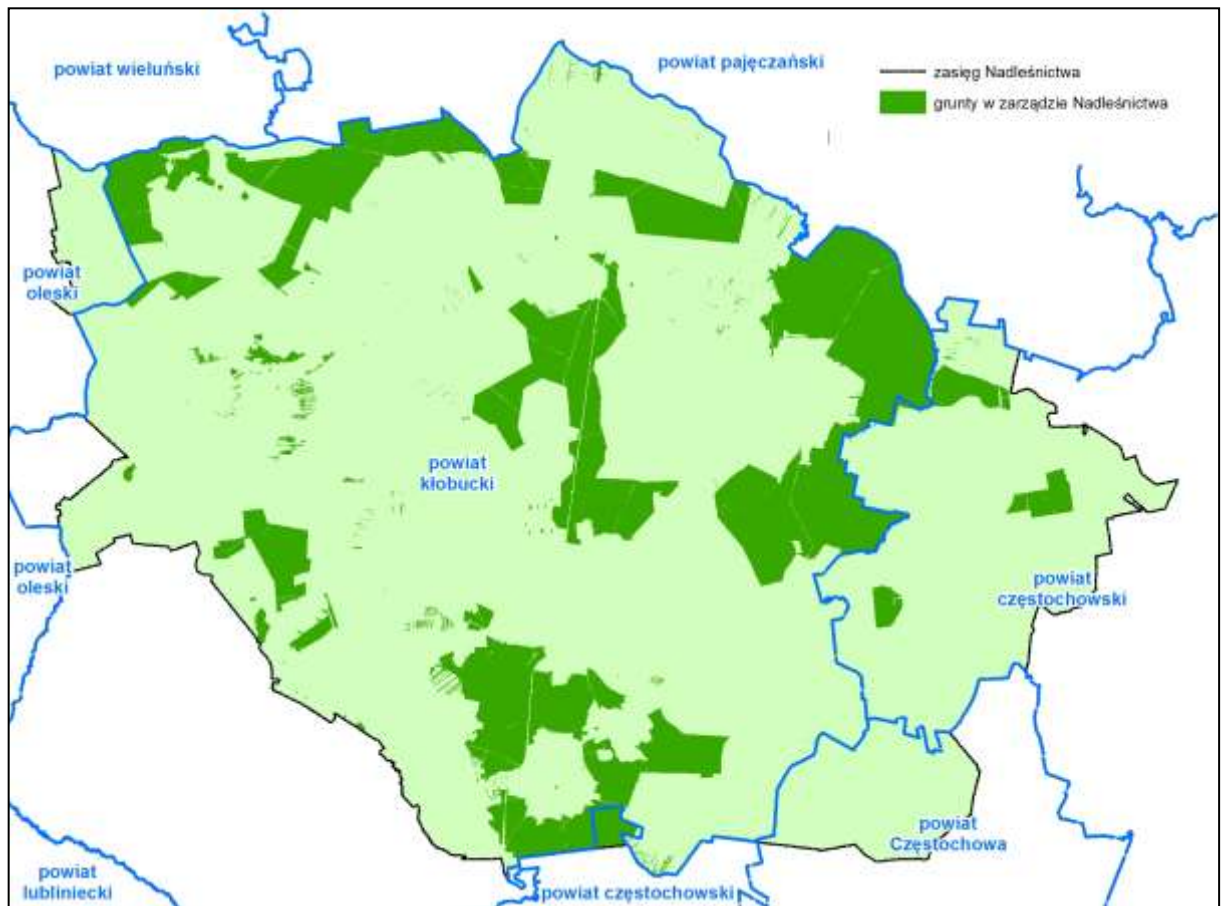
* wartości odnoszące się do powierzchni całych gmin, nie uwzględniające zasięgu Nadleśnictwa, na podstawie Statystycznego Vademecum Samorządowca 2017.

** lasy powiatów i miasta wg Banku Danych Lokalnych za rok 2017

*** w zasięgu terytorialnym, bez gruntów Nadleśnictwa.

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Kłobuck na tle podziału administracyjnego gmin

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Kłobuck na tle podziału administracyjnego powiatów

Siedziba Nadleśnictwa Kłobuck mieści się w północno-zachodniej części zasięgu terytorialnego, w oddziale 554 a, leśnictwa Rybno.

Adres siedziby Nadleśnictwa:

42-100 Kłobuck, ul. Zakrzewska 85

telefon: (34) 317-26-95

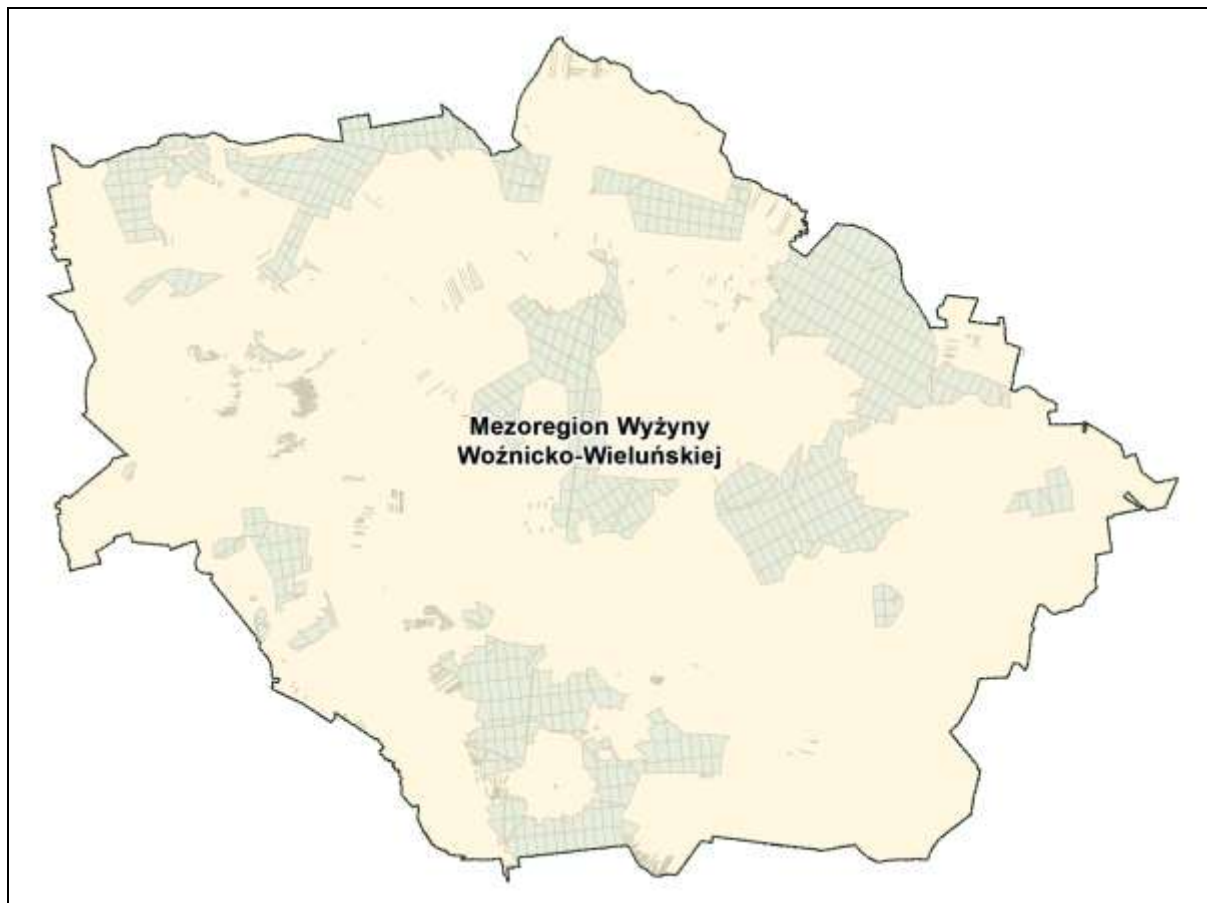
adres e-mail: klobuck@katowice.lasy.gov.pl

strona internetowa: <http://www.klobuck.katowice.lasy.gov.pl>

Położenie przyrodnicze

Według podziału na regiony przyrodniczo-leśne obowiązującego w Lasach Państwowych (Zasady hodowli lasu 2012) Nadleśnictwo Kłobuck położone jest w krainie VI-Małopolskiej, mezoregionie 15- Wyżyny Woźnicko- Wieluńskiej.

Regionalizacja przyrodniczo-leśna oparta jest na podstawach ekologiczno-fizjograficznych.

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Kłobuck na tle mezoregionów przyrodniczo-leśnych

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego [Kondracki 2013] obszar Nadleśnictwa zlokalizowany jest w następujących jednostkach:

Obszar: Europa Zachodnia

Podobszar: 3- Pozaalpejska Europa Środkowa

Prowincja: 34- Wyżyny Polskie

Podprowincja: 341- Wyżyna Śląsko- Krakowska

Makroregion: 341.2- Wyżyna Woźnicko- Wieluńska

Mezoregion: 341.21- Wyżyna Wieluńska

Mezoregion: 341.24- Próg Herbski

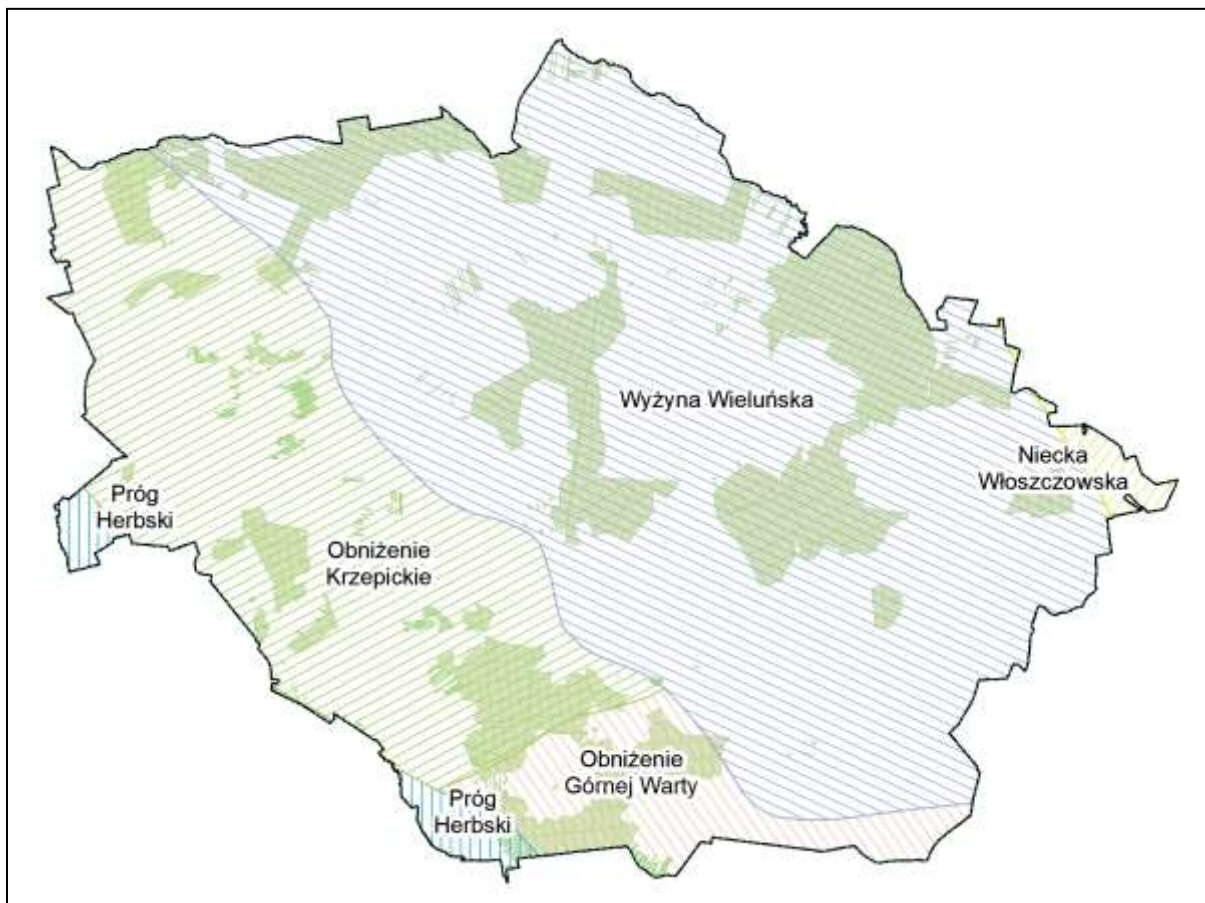
Mezoregion: 341.25- Obniżenie Górnej Warty

Mezoregion: 341.26- Obniżenie Krzepickie

Podprowincja: 342- Wyżyna Małopolska

Makroregion: 342.1- Wyżyna Przedborska

Mezoregion: 342.14- Niecka Włoszczowska

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Kłobuck na tle mezoregionów fizyczno-geograficznych

Zgodnie z podziałem na regiony geobotaniczne (J.M. Matuszkiewicz 2008) klasyfikacja położenia Nadleśnictwa jest następująca:

- Dział: Wyżyn Południowopolskich – (C)
- Kraina: Wyżyn Środkowomałopolskich – (C.2)
- Okręg: Praszecko- Działoszyński – (C.2.1)
- Podokręg: Praszecki– (C.2.1.c)
- Okręg: Olesko- Częstochowski – (C.2.2)
- Podokręg: Krzepicki– (C.2.2.a)
- Podokręg: Pruciszewski– (C.2.2.b)
- Podokręg: Kłomnicki– (C.2.2.c)
- Podokręg: Kłobucko- Częstochowski– (C.2.2.d)
- Podokręg: Olesko-Myszkowski– (C.2.2.e)
- Okręg: Niecki Włoszczowskiej– (C.2.3)
- Podokręg: Szczepocicki– (C.2.3.a)

4.2 Podstawa formalno-prawna

Przedmiotem niniejszej *Prognozy* jest projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na okres od 1.01.2019 r. do 31.12.2028 r. Plan urządzenia lasu jest podstawowym dokumentem, zatwierdzanym przez ministra właściwego do spraw środowiska, regulującym prowadzenie gospodarki leśnej na terenie nadleśnictwa. Sporządzanie planu urządzenia lasu wynika wprost z Ustawy z 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 788), która w art. 7.1. stwierdza: *Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według Planu urządzenia lasu*. Plan urządzenia lasu wg art. 6.1.6. wspomnianej ustawy jest to: *Podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej*. Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono na podstawie umowy zawartej między Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach a Biurem Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Planu urzędzenia lasu Nadleśnictwa Kłobuck określa akt prawny w postaci *Ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2017 nr 0 poz. 1405). Zakres i zawartość prognozy oddziaływania projektu Planu Urzędzenia Lasu na środowisko, opracowany jest na podstawie art. 51 i 52 ww. ustawy.

Podstawę prawną opracowania stanowią akty prawa krajowego i unijnego oraz porozumienia międzynarodowe.

Prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017 nr 0 poz. 1405)
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2016 nr 0 poz. 2134)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 519)
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1789)
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. 2017 nr 0 poz. 1073)
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 1161)
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 788)
- Ustawa Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 1295)
- Ustawa Prawo geodezyjne i kartograficzne z dnia 17 maja 1989 r. (Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1629)
- Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 736)
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2017 nr 0 poz. 1121)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1713)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. 2005 nr 94 poz. 795)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2008 nr 198 poz. 1226)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie określenia rodzaju przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 817)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 30 kwietnia 2008 r. w sprawie kryteriów oceny występowania szkody w środowisku (Dz.U. 2016 nr 0 poz. 71)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. 2017 poz. 2408)

Uwzględniono również następujące akty prawa krajowego:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- Polityka Leśna Państwa z dnia 22 kwietnia 1997 r.

Prawo wspólnotowe:

- Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. o ochronie dziko żyjących ptaków (wraz z późniejszymi zmianami)
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (zmieniona Dyrektywą 97/62/EWG)
- Dyrektywa Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska

a także:

- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, znowelizowana Dyrektywą Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997r.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko
- Dyrektywa ramowa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna) z dnia 23 października 2000 r.
- Dyrektywa Rady 2003/35/WE ustanawiająca udział społeczeństwa w przygotowaniu niektórych planów i programów dotyczących środowiska oraz zmieniająca Dyrektywy Rady: 85/337/EWG i 96/61/WE w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do sprawiedliwości

Porozumienia międzynarodowe:

- Konwencja o różnorodności biologicznej - przyjęta 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro - ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996 r.
- Konwencja Berneńska- Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk - sporządzona 19 września 1979 r. w Bernie
- Konwencja Bońska - Konwencja o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt z dnia 23 czerwca 1979 r. w Bonn - w Polsce weszła w życie w 1995 r.
- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego- sporządzona 16 listopada 1972 r. w Paryżu, podpisana przez Polskę 29 lutego 1976 r.

4.3 Zakres prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko opiera się na wytycznych wyszczególnionych w art. 51 i 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku. Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest analiza poszczególnych zadań gospodarczych określonych w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck, których realizacja może mieć wpływ na podstawowe elementy środowiska lub na przedmioty obszarów Natura 2000. Celem sporządzenia prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko było:

- określenie wpływu zaprojektowanych w planie działań na cele i przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000
- ocena stopnia i sposobu uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody w projekcie planu urządzenia lasu
- ocena skutków środowiskowych realizacji projektu planu urządzenia lasu.

Prognozą objęto grunty w zarządzie Nadleśnictwa, w szczególności:

- grunty położone w zasięgu wyznaczonych obszarów Natura 2000 – OZW Szachownica- PLH240004, OZW Stawiska- PLH240024, OZW Torfowisko przy Dolinie Kocinki- PLH240025 oraz OZW Lemańskie Jodły- PLH240045 odnośnie wpływu zaprojektowanych w PUL zabiegów gospodarczych na przedmioty ochrony poszczególnych obszarów (m.in. zmian jakie zaistnieją w strukturze powierzchni oraz w strukturze drzewostanów)
- zidentyfikowane siedliska przyrodnicze oraz gatunki zwierząt wymienione w załącznikach do Dyrektywy siedliskowej a znajdujące się na gruntach Lasów Państwowych (opis siedlisk, stan, naturalność, projektowane w nich czynności gospodarcze)
- rośliny i zwierzęta chronione na gruntach Lasów Państwowych oraz pozostałe formy ochrony występujące na obszarze Nadleśnictwa.

Zakres i szczegółowość informacji, jakie zawarto w niniejszej prognozie wynikają z art. 51 ust. 2 ustawy OOS. Według zapisu tego artykułu, organ sporządzający projekt Planu wykonuje Prognozę zawierającą następujące elementy:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu Prognozy
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości ich przeprowadzania
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Kolejny artykuł ustawy OOS (art. 53) nakłada obowiązek uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w *Prognozie*. Takie uzgodnienie zostało przeprowadzone z:

- Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 1 sierpnia 2016 r., znak: WPN.410.13.2016.AJ1
- Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w piśmie z dnia 7 lipca 2016 r., znak: NS-NZ.042.121.2016

Powyższe pisma zostały zamieszczone w załącznikach do niniejszego opracowania.

Prognozę sporządzono dla projektu planu, który zgodnie z ustawą o udziale społeczeństwa wymaga przyjęcia pełnej procedury konsultacji społecznych, która w tym przypadku przedstawia się następująco:

- po uzyskaniu uzgodnień z RDOŚ i PWIS, dyrektor RDLP zwołuje Komisję Założeń Planu, której wnioski wraz z ogłoszeniem o wyborze wykonawcy podaje do publicznej wiadomości

- po przeprowadzeniu przez wykonawcę: prac terenowych i kameralnych, wykonaniu: zestawień zbiorczych danych inwentaryzacyjnych wraz z ich zobrazowaniem na mapach przeglądowych oraz dokumentacji w postaci Prognozy i aktualizacji Programu Ochrony Przyrody, Dyrektor RDLP zwołuje Naradę Techniczno-Gospodarczą (NTG). Z ustaleń NTG, której uczestnikami są: Nadleśniczy, przedstawiciele RDLP, DGLP, ZOL, wykonawca projektu planu ul. sporządza protokół, który podlega zatwierdzeniu przez przewodniczącego narady
- w kolejnym etapie Projekt planu urządzenia lasu, wraz z Prognozą zostaje przekazany do regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii
- wymienione organy wydają opinię zaś dyrektor RDLP podaje do publicznej wiadomości informację o możliwościach zapoznania się z Projektem planu urządzenia lasu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko
- po uzyskaniu opinii oraz uwag i wniosków, Dyrektor RDLP zwołuje – poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej i w BIP - Komisję Projektu Planu (KPP), której zadaniem jest omówienie opinii, uwag i zgłoszonych wniosków oraz wstępne sformułowanie uzasadnienia
- przed skierowaniem projektu planu urządzenia lasu do zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska, Dyrektor RDLP sporządza pisemne podsumowanie, zawierające uzasadnienie wyboru właściwego wariantu przyjmowanego planu urządzenia lasu, uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa, a także informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione zgłoszone uwagi i opinie.

4.4 Zawartość projektu planu

Zawartość Planu, układ oraz formę poszczególnych składników określa Instrukcja Urządzania Lasu (IUL). Ogólne wytyczne zamieszczone w IUL mogą być następnie uszczegóławiane w zawieranych umowach na wykonanie planu urządzenia lasu i ustaleniach KZP i NTG.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami w skład planu urządzenia lasu wchodzi:

- ogólny opis lasów i gruntów urządzanego Nadleśnictwa (elaborat) – zawierający dane ogólne Nadleśnictwa, opis warunków ekonomicznych i przyrodniczych produkcji leśnej, opis stanu lasu i analiza stanu zasobów drzewnych, opis bazy nasiennej, istniejących form ochrony przyrody oraz przyjęte podstawy gospodarki planowanego okresu gospodarczego (funkcje lasu i podział na kategorie ochronności, podział na gospodarstwa i przyjęte wieki rębności). Istotną częścią elaboratu jest część planistyczna zawierająca opisanie celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami dotyczącymi: maksymalnej ilości drewna przewidzianej do pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu zwanej etatem cięć; pielęgnowania upraw, młodników i drzewostanów średnich klas wieku (do rozpoczęcia w nich procesu odnowienia z zastosowaniem rębni); zalesień i odnowień; ukierunkowań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej wraz z odpowiednimi mapami przeglądowymi; ukierunkowań z zakresu gospodarki łowieckiej wraz z odpowiednią mapą przeglądową; ukierunkowań z zakresu ubocznego użytkowania lasu; potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej, szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji. Elaborat zawiera również analizę dotychczasowej gospodarki leśnej (wraz z oceną tej gospodarki dokonaną przez dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych)
- opis taksacyjny lasu, składający się ze szczegółowych opisów drzewostanów wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki (dokładna lokalizacja drzewostanu, rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnia, średnie wymiary drzew, klasa bonitacji drzewostanu, miąższość grubizny, przyrost miąższości), ich siedlisk (opis siedliska leśnego z uwzględnieniem informacji o terenie, glebie, pokrywie gleby i runie leśnym), funkcji jakie pełnią oraz planowanych zadań gospodarczych i ochronnych
- wykaz projektowanych zadań z zakresu użytkowania głównego i hodowli lasu
- mapy obrazujące wyniki inwentaryzacji, mapy przeglądowe cięć rębnych, cięć pielęgnacyjnych i zabiegów hodowlanych

• Program Ochrony Przyrody (POP), zawierający opis walorów przyrodniczych Nadleśnictwa, opisanie stanu środowiska i występujących zagrożeń abiotycznych, biotycznych i antropogenicznych, inwentaryzację siedlisk leśnych (siedliskowych typów lasu), siedlisk przyrodniczych Natura 2000, chronionych roślin, grzybów i zwierząt oraz mapy tematyczne. Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie jest dokumentem planistycznym, kreującym ochronę przyrody w ujęciu kompleksowym

Najbardziej istotnym elementem Planu, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są zaprojektowane zadania i wskazania gospodarcze, które są wynikiem podsumowania wszystkich prac w nadleśnictwie, a ich zestawienie jest elementem wyszczególnionym w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu Planu.

4.4.1 Rozmiar projektowanych zadań gospodarczych

Poniżej przedstawiono rozmiar przewidywanych zadań gospodarczych w projekcie planu urządzenia lasu na lata 2019-2028, zestawiony w grupy, dla których przeprowadzono prognozę oddziaływania na podstawowe elementy środowiska lub na przedmioty ochrony (siedliska przyrodnicze, gatunki zwierząt).

Zatwierdzone zadania gospodarcze w wymiarze powierzchniowym w hodowli i pielęgnowaniu lasu są elementem obligatoryjnym do wykonania, natomiast w użytkowaniu rębny nieprzekraczalną wielkością w 10-letnim okresie gospodarczym jest projektowany etat cięć w wymiarze miąższościowym. Wskazania gospodarcze są natomiast jedynie propozycją wykonania czynności w każdym wydzieleniu, w celu osiągnięcia założeń i celów Planu. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Prawidłową ocenę wpływu na środowisko można przeprowadzić, znając poziom szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w Planie.

Tabela: Zadania gospodarcze przewidziane w projekcie PUL

Zadania gospodarcze	Powierzchnia (ha)
Zalesienia	0,00
Odnowienia w tym:	4 351,98
Odnowienia halizn, płazowin, zrębów	74,18
Odnowienie projekt. zrębów zupełnych	1 155,82
Pod osłoną przy rębniach złożonych	975,71
Podsadzenia	1,00
Dolesienia luk i przerzedzeń	12,80
Poprawki i uzupełnienia	9,29
Melioracje agrotechniczne	2 123,18
Pielęgnowanie drzewostanów w tym:	11 197,46
Pielęgnowanie gleby	466,15
Czyszczenia wczesne (CW)	1 092,25
Czyszczenia późne (CP)	1 949,39
Czyszczenia późne z pozyskaniem (CP-P)	0,00
Trzebieże wczesne (TW)	2 062,08
Trzebieże późne (TP)	5 627,59
Rębnie w tym:	3 015,88
Rębnie zupełne	1 155,82
Rębnie częściowe, gniazdowe, stopniowe i przerębnowe	1 860,06
Bez planowanego użytkowania głównego	4382,07

* - dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10 leciu

W ramach przedstawionych zadań planowane są następujące rodzaje rębni: Ib, c, IIa, b, IIIa, b, IVd. Bardzo duża powierzchnia pielęgnacji drzewostanów wynika z zaprojektowania na tych samych powierzchniach, różnych zabiegów np. rębni i odnowienia lub trzebieży w drzewostanie głównym i czyszczeń w młodym pokoleniu pod okapem drzewostanu.

Dla zadań, w których przewidziano pozyskanie drewna została również określona orientacyjna miąższość, jaką można pozyskać. W przypadku użytkowania rębny została

ona określona dla każdego wydzielenia. Sumaryczna wartość pozyskania stanowi etat użytkowania rębego.

Etat użytkowania przedrębego cięć pielęgnacyjnych w rozmiarze miąższościowym określony został, jako sumaryczna wartość w obrębie leśnym, której nie można przekroczyć w ramach użytkowania przedrębego w całym Nadleśnictwie. Rozmiar miąższościowy wykonywanych zabiegów pielęgnacyjnych w poszczególnych drzewostanach uzależniony jest od stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych.

Etaty zostały określone w rozmiarze brutto (z uwzględnieniem kory i odpadów zrębowych) oraz netto (miąższość rzeczywiście pozyskiwanego surowca). Zaprojektowane etaty w Nadleśnictwie Kłobuck przedstawiają się następująco:

Tabela: Projektowany etat cięć

Projektowany etat	Rozmiar miąższościowy (m3)	
	brutto	netto
Rębne	853739	710571
Przedrębne (TW, TP)	489967	391974
Ogółem	1343706	1102545

Zaprojektowany ogólny rozmiar użytkowania stanowi około 29% ogólnych zasobów miąższości wynoszących 4 609 052 m³ brutto oraz blisko 121% spodziewanego przyrostu bieżącego miąższości wynoszącego 1 109 050 m³ brutto. Opierając się na bieżącym przyroście miąższości realizacja zaprojektowanego użytkowania zmniejszy nieznacznie dotychczasowe zasoby drewna (około 5,09%), natomiast opierając się na odłożonym przyroście użytecznym w ubiegłym okresie gospodarczym, zasoby drzewne na koniec okresu zmniejszą się o około 1,16%.

Do wskazań gospodarczych oddziałujących na środowisko przyrodnicze zaliczono planowane zabiegi gospodarcze z zakresu użytkowania głównego (rębnie i trzebieże selekcyjne) oraz z zakresu hodowli lasu takie jak: odnowienia lasu pod osłoną drzewostanu, poprawki i uzupełnienia oraz pielęgnowanie upraw (CW), młodników (CP) i zabiegi agrotechniczne. W planie urządzenia lasu w części opisowej: w wytycznych dotyczących ochrony lasu, hodowli lasu w tym nasiennictwa i selekcji, ochrony przeciwpożarowej, zagospodarowania rekreacyjnego, opisane zostały zalecenia odnośnie czynności, które należy podjąć w wyniku wystąpienia niekorzystnych czynników abiotycznych i biotycznych w drzewostanach oraz ogólne zasady prowadzenia gospodarki leśnej. Opisane zostały także potrzeby z zakresu budownictwa ogólnego i drogowego. Czynności opisano na podstawie dokumentów odnoszących się do tych zagadnień: Instrukcji Ochrony Lasu, Ustawy o leśnym materiale rozmnożeniowym (Dz.U. 2017 poz. 116), Rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 nr 109 poz. 719) oraz Zarządzeń Dyrektora DGLP.

4.5 Główne cele projektu planu

Głównym celem opracowania Planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi koniecznymi funkcjami lasu. Pod względem prawnym oznacza to, że gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się tylko według ważnego Planu urządzenia lasu. Urządzenie lasu oparte jest na „Instrukcji sporządzania planu urządzenia dla nadleśnictwa” - (IUL) - opracowanej zgodnie z wymogami ustawy o lasach oraz rozporządzenia MŚ (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 788). Cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych określone zostały w Polityce ekologicznej Państwa uchwalonej przez Sejm RP w 1991 r. (MP nr 18, poz. 118), II Polityce ekologicznej Państwa uchwalonej przez Sejm RP w 2001 r. oraz Polityce leśnej Państwa przyjętej przez Radę Ministrów dnia 22 kwietnia 1997 r.

Cele, dla których sporządzono projekt Planu urządzenia lasu przedstawiają się następująco:

- inwentaryzacja zasobów przyrodniczo-leśnych
- ocena stanu lasu
- ocena zagrożeń lasu

- rozpoznanie funkcji lasu w powiązaniu z zagospodarowaniem przestrzennym
- dokonanie podziału lasów - wg pełnionych funkcji i przyjętych celów gospodarowania - na gospodarstwa (w tym: specjalne, lasów ochronnych oraz lasów wielofunkcyjnych z dominującą funkcją produkcyjną - zwanych dalej lasami gospodarczymi) z wyróżnieniem drzewostanów do przebudowy, dla potrzeb regulacji użytkowania głównego, optymalizacji etatów użytkowania rębego i przedrębego oraz realizacji długookresowych i średniookresowych celów hodowlanych
- projektowanie pożądanej struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasu oraz budowy piętrowej drzewostanów
- kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego drzewostanów
- ustalenie etatów cięć użytkowania rębego i przedrębego, ustalenie możliwości lokalizacji etatu cięć użytkowania rębego w wielkości przyjętej za optymalną, ustalenie zadań gospodarczych na 10-lecie i określenie sposobów ich realizacji, sporządzenie projektu planów szczegółowych (plan cięć, plan hodowli)
- ustalenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony przyrody oraz ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej, gospodarki łowieckiej)
- określenie potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji, zobrazowanie przestrzenne urządzanego obiektu, funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz zadań gospodarki leśnej
- opracowanie map gospodarczych i tematycznych.

Realizacja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej na poziomie planu urządzenia lasu dotyczy określenia długo- i średniookresowych celów. Celem długookresowym jest utrzymanie ekosystemu leśnego w stanie dynamicznej równowagi, stabilnego i spełniającego możliwie wiele funkcji. Jest to realizowane przez określenie typów drzewostanów (celu hodowlanego) jako podstawowego wyznacznika dalszego planowania oraz przez dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu.

Cele średniookresowe to osiąganie przez drzewostany kolejnych faz rozwojowych jak najbardziej zgodnych z naturalnym cyklem rozwoju ekosystemu leśnego i z jednoczesnym zapewnieniem jak najlepszej jakości drzewostanów. Jest to realizowane poprzez ustalenie wskazań i wytycznych dla poszczególnych gospodarstw, lasów ochronnych, zapewnienie pożądanego ładu czasowego i przestrzennego, ustalenie wskazań dotyczących przebudowy drzewostanów oraz określenie zadań z zakresu hodowli lasu, ochrony przyrody itp.

4.6 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Wstępem do opracowania Prognozy było zebranie dostępnych informacji na temat występowania i lokalizacji gatunków i siedlisk będących przedmiotem ochrony na obszarach Natura 2000, położonych w granicach nadleśnictwa oraz innych danych opisujących stan środowiska przyrodniczego. Aktualna wiedza na temat tych siedlisk i gatunków jest wynikiem prowadzonych inwentaryzacji przyrodniczych lub danych literaturowych. Część tych informacji została również zebrana podczas prac terenowych nad projektem Planu. Znaczna część danych o siedliskach i gatunkach pochodzi z wrywkowej inwentaryzacji przeprowadzonej w latach 2006-2007 przez Lasy Państwowe. Informacje o chronionych gatunkach uzyskano z ciągłych obserwacji prowadzonych w Nadleśnictwie oraz z innych źródeł - głównie danych zawartych w SDF dla obszarów Natura 2000, literatury oraz ekspertyz naukowych ale również planów ochrony lub zadań ochronnych rezerwatów dla których dokumenty takie istnieją oraz planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000. Dane te zostały zamieszczone w częściach opisowych Planu Urządzenia Lasu, w Programie Ochrony Przyrody oraz w opisie taksacyjnym lasu.

Przy sporządzeniu prognozy do działań gospodarczych szczególnie oddziaływujących na środowisko i analizowanych w prognozie zaliczono następujące planowane zabiegi i przedsięwzięcia gospodarcze:

- z zakresu użytkowania głównego (rębego i przedrębego) rębnie i trzebieże selekcyjne
- z zakresu hodowli lasu: odnowienia lasu na powierzchniach otwartych i pod osłoną drzewostanu, poprawki i uzupełnienia oraz pielęgnowanie upraw (CW), młodników (CP) i zabiegi agrotechniczne
- działania z zakresu ochrony przeciwpożarowej

- przedsięwzięcia z zakresu zagospodarowania rekreacyjnego (ujęte tylko ramowo),
- przedsięwzięcia z zakresu budownictwa ogólnego i drogowego (ujęte tylko ramowo).

Ponieważ głównym elementem Prognozy są zaplanowane zabiegi gospodarcze, podstawową metodą analizy wpływu tych zabiegów na środowisko jest przestrzenne porównanie rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów z informacjami o elementach środowiska przyrodniczego. W ten sposób zostały zidentyfikowane potencjalne obszary konfliktowe, które zostały następnie przeanalizowane pod kątem rodzaju zaplanowanego zabiegu i stopnia jego wpływu na określone gatunki, siedliska czy też inne składniki środowiska.

Do analiz wykorzystano zestawienia danych uzyskanych z bazy programu TAKSATOR zawierające rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których zlokalizowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt oraz materiały kartograficzne. Zabiegi pogrupowano następująco: rębnie, pielęgnowanie drzewostanów (CW, CP, TW i TP) i odnowienia. W odrębną grupę ujęto powierzchnie bez planowanych zabiegów gospodarczych.

Uzyskane wykazy i zestawienia były analizowane i oceniane, a wyniki tych analiz zostały wyszczególnione w macierzach danych oraz w tekście opracowania. Wpływ zapisów planu urządzenia lasu na siedliska i gatunki Natura 2000 analizowano dla gatunków i siedlisk, dla których w SDF obszarze przyjęto ocenę ogólną A, B lub C. Przy sporządzaniu oceny wykorzystano następujące kody określające charakter prawdopodobnych oddziaływań:

-	prognozowane negatywne oddziaływanie na środowisko
+	prognozowane pozytywne oddziaływanie na środowisko
0	prawdopodobny brak oddziaływania lub oddziaływanie neutralne
1	oddziaływanie krótkoterminowe
2	oddziaływanie średnioterminowe
3	oddziaływanie długoterminowe

Źródła informacji na temat chronionych lub cennych gatunków roślin i zwierząt:

Informacje dotyczące lokalizacji stanowisk roślin chronionych oraz chronionych gatunków zwierząt zebrane zostały z następujących źródeł:

- inwentaryzacji Natura 2000 przeprowadzonej przez PGL LP w latach 2006-2007
- materiałów przekazanych wykonawcy przez RDOŚ
- ekspertyz przyrodniczych i badań naukowych
- inwentaryzacji wykonanej podczas taksacji lasu.

Źródła informacji na temat granic obszarów Natura 2000:

Granice obszarów Natura 2000 przyjęto wg stanu przekazanego do Komisji Europejskiej dnia 30 października 2009 r. Zaczerpnięto je ze stron internetowych Generalnej Dyrekcji ochrony Środowiska i materiałów przekazanych przez RDOŚ.

4.7 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu i częstotliwość jej przeprowadzania

Zgodnie z zapisami art. 22 pkt. 4 Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, Minister właściwy w sprawach środowiska nadzoruje wykonanie planów urządzenia lasów dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, natomiast Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność nadleśniczych i kierowników jednostek organizacyjnych o zasięgu regionalnym - art. 34 pkt 2c.

Do monitorowania realizacji zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu proponuje się wykorzystanie systemu kontroli istniejącej w Lasach Państwowych:

- Wydział Kontroli RDLP – przeprowadza kompleksową kontrolę w połowie i na koniec obowiązywania planu urządzenia lasu. Kontroli podlega całość prowadzonej gospodarki nadleśnictwa; w tym prawidłowość wykonania rębni i prowadzenia zabiegów hodowlanych i ochronnych

- Wydziały merytoryczne RDLP – przeprowadzają kontrole bieżące i merytoryczne w zakresie kompetencji
- Nadleśnictwo – w leśnictwach przeprowadza się bieżące kontrole sposobu, terminowości i zgodności wykonania planowanych czynności zapisanych w PUL

Śledzenie skutków realizacji postanowień planu należy oprzeć na monitoringu następujących wskaźników:

- zmianie powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000
- wykonaniu zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, w tym dla obszaru Natura 2000 w wymiarze powierzchniowym
- wykonaniu zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody w obszarach Natura 2000 w okresie realizacji planu urządzenia lasu

Skutki realizacji zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody powinny być monitorowane w cyklu 10-letnim.

Ocenę skutków realizacji postanowień projektu planu zawiera również analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu, przedstawiona w czasie Narady Techniczno-Gospodarczej na etapie opracowania PUL. Do oceny mogą być również wykorzystane monitoringi prowadzone przez PIOŚ, RDOŚ w ramach nadzoru nad obszarami sieci Natura 2000 oraz badania naukowe.

4.8 Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko projektu planu

Ponieważ Nadleśnictwo Kłobuck jest położone w znacznej odległości od granicy państwa (najkrótsza odległość pomiędzy granicą zasięgu Nadleśnictwa a granicą państwa wynosi ponad 93 km), a także ze względu na zasięg i charakter projektowanych w PUL działań, nie przewiduje się sytuacji w której mogłoby wystąpić istotne oddziaływanie transgraniczne.

4.9 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu

Dokumentami międzynarodowymi, istotnymi z punktu widzenia realizacji Planu są:

- Konwencja z Rio de Janeiro – konwencja o ochronie różnorodności biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro, dnia 5 czerwca 1992 r. Jej celem jest ochrona światowych zasobów różnorodności biologicznej: „w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami” czyli na wszystkich trzech poziomach. Konwencja uznaje też, że ochrona różnorodności biologicznej jest wspólną troską ludzkości i integralną częścią procesu rozwoju świata. W aspekcie praktycznym wyraża się to m.in. jednakowym traktowaniem wszelkich ekotypów gatunków, ochroną siedlisk ubogich, o niewielkiej liczbie gatunków, które wcześniej nie były traktowane jako równorzędne z siedliskami bogatymi w gatunki.
Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona zasobów różnorodności biologicznej na poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym zapisana została w Programie ochrony przyrody, jak również uwzględniona została w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.
- Konwencja Berneńska – celem niniejszej konwencji uchwalonej 19 września 1979 r. jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw; oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Szczególny nacisk położono na ochronę europejskich gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.
Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych zapewniona jest przez stosowne zapisy w Programie ochrony przyrody.
- Konwencja Bońska – z dnia 23 czerwca 1979 r. Celem konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Określa ona listę oraz sposoby ochrony wędrownych gatunków zwierząt. Za

"migrujące" uważa się te gatunki (lub niższe grupy taksonomiczne), z których znaczna liczba osobników w sposób cykliczny i możliwy do przewidzenia przekracza granice jurysdykcji państwowej w różnych cyklach życiowych.

Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona dzikich zwierząt migrujących zapewniona jest przez stosowne zapisy dotyczące zwierząt objętych ochroną gatunkową, w tym zwierząt migrujących.

- Konwencja Ramsarska - konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze, dnia 2 lutego 1971 r.

Sposób uwzględnienia w PUL - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych w lasach poprzez wskazanie - w Programie ochrony przyrody - bagien, moczarów i torfowisk, leśnych siedlisk bagiennych wyłączonych z zabiegów gospodarczych lub zasługujących na wyłączenie z użytkowania.

Na poziomie Wspólnoty Europejskiej brak jest szczegółowych wytycznych dotyczących prowadzenia gospodarki leśnej w poszczególnych krajach członkowskich. Unia Europejska określa natomiast ogólne zasady postępowania w dziedzinie ochrony przyrody. Podstawowym aktem prawnym, w którym przywołano konieczność *wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego* jest Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. W art. 6 tego dokumentu jest mowa o tym, że: *przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, o których mowa w artykule 3., w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego.*

Aktami prawnymi wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie Nadleśnictwa mają zastosowanie głównie trzy dyrektywy:

Dyrektywa Siedliskowa (DS) 92/43/EWG z 21 maja 1992 r., która wskazuje i obejmuje ochroną ważne w skali europejskiej gatunki flory i fauny oraz typy siedlisk przyrodniczych. Na jej mocy tworzy się specjalne obszary ochrony siedlisk w ramach sieci Natura 2000.

Sposób uwzględnienia w PUL – uwzględnienie Specjalnych Obszarów Ochrony obejmujących tereny Nadleśnictwa.

Dyrektywa 2004/35WE zwana „szkodową” z dnia 21 kwietnia 2004 r. (DSZ), która określa sposoby postępowania oraz zapobiegania skutkom szkody w środowisku. W zakresie ujętym w planie, dyrektywa odnosi się do szkody, jako *mierzalnej, negatywnej zmiany w zasobach naturalnych lub mierzalnego osłabienia użyteczności zasobów naturalnych*. Szkada oznacza również „szkodę wyrządzoną gatunkom chronionym i w siedliskach przyrodniczych, które stanowią dowolną szkodę mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony takich siedlisk lub gatunków”. Sporządzanie *Prognozy*, jako elementu procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest dążeniem do ustalenia czy i w jaki sposób zapisy planu mogą naruszać wymogi DSZ.

Sposób uwzględnienia w PUL – Dyrektywa szkodowa jest uwzględniona poprzez poddanie projektu Planu strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Dokumentami krajowymi, w których określono cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planu są:

- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016. Jest to dokument określający ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony przyrody i wdrażania idei zrównoważonego rozwoju.

Sposób uwzględnienia w PUL – opracowanie Planu w uwzględnieniu:

1. utrzymania lub przywracania zdolności retencyjnych lasów
2. zalesiania gruntów zgodnie z Krajowym programem zwiększania lesistości, przy uwzględnieniu wymogów ochrony przyrody
3. dostosowania składów gatunkowych drzewostanów do siedliska
4. zwiększania różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenozy leśnych.

- Polityka leśna państwa z 1997 r. Dokument wyznaczający ogólne ramy prowadzenia gospodarki leśnej, szczególnie w okresie jej przechodzenia z modelu surowcowego

na model „proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej”.

Sposób uwzględnienia w PUL – opracowanie Planu z uwzględnieniem:

- planowania gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych
 - zwiększania zasobów drzewnych i lesistości
 - poprawy stanu i ochrony lasu tak, aby mogły one w szerszy sposób spełniać różnorodne funkcje
 - zwiększania różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych oraz różnorodności ekosystemów w kompleksach leśnych
 - zapewnienia w oparciu o ustawę o ochronie przyrody, Ustawę o lasach oraz Ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochrony wszystkim lasom a szczególnie najcenniejszym ekosystemom oraz kluczowym i rzadkim elementom biocenoz leśnych.
- Krajowy program zwiększania lesistości. Aktualizacja 2003 r. Dokument planistyczny określający cele, zasięg i sposób powiększania powierzchni leśnej kraju, w początkowych założeniach do około 30% w 2020 r. i 33% w 2050 r. Program operuje gminą, jako podstawową jednostką, dla której określone są wskaźniki preferencji zalesienia. Realizacja KPZL napotyka jednak na coraz większe problemy, związane głównie z podażą gruntów pod zalesienie (wejście w życie Programu rozwoju obszarów wiejskich, uwarunkowania przyrodnicze).

W opracowywanym Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck nie przewiduje się zalesiania gruntów.

4.10 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym z dokumentami dla których zostały przeprowadzone SOOŚ

Jednymi z podstawowych dokumentów regulujących cele i kierunki działania państwa podejmowane na szczeblu regionalnym w zakresie ochrony środowiska są programy ochrony środowiska oraz strategie rozwoju. W odniesieniu do Województwa Śląskiego istnieją takie dokumenty i są to odpowiednio:

- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” przyjęta uchwałą nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2014 przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2015 r.
- Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030 przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr IV/28/2/2012 z dnia 12 listopada 2012 r.
- Strategia Rozwoju Powiatu Częstochowskiego na lata 2016-2020 przyjęta uchwałą nr XII 1/90/2016 Rady Powiatu w Częstochowie z dnia 28 stycznia 2016 roku
- Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Częstochowskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016
- Projekt strategii rozwoju miasta Częstochowa uchwałą nr 924/LII/2014 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 maja 2014 r.
- Strategia Rozwoju Powiatu Kłobuckiego na lata 2010-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kłobuckiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem lat 2017-2020 przyjęty uchwałą nr 239/XXIV/2013 Rady Powiatu z dnia 30.12.2013 r.

Poszczególne programy ochrony środowiska i strategie rozwoju powstały w celu uszczegółowienia i dostosowania działań z poziomu regionalnego do specyfiki lokalnych, powiatowych i gminnych warunków przyrodniczo-leśnych oraz krajobrazowych. Powiatowe programy ochrony środowiska i strategie rozwoju powiatów obejmują m.in. zagadnienia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa i uwzględniają podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody w Nadleśnictwie Kłobuck oraz kreują politykę w tym zakresie w planach zagospodarowania gmin, gminnych programach ochrony środowiska i strategiach rozwoju gmin.

Jednostki, w zasięgu których położone są grunty Nadleśnictwa Kłobuck, posiadają opracowania dotyczące planowania przestrzennego: miejscowe plany zagospodarowania

przestrzennego (mpzp) i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (suikzp), w których określono politykę przestrzenną gmin, ogólny planowany sposób zagospodarowania całego terytorium poszczególnych gmin, a także zawarto informacje o położeniu lasów, obszarów przeznaczonych pod zabudowę, do zalesień, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, terenów chronionych itp. Należy podkreślić, że wszystkie programy ochrony środowiska zostały wykonane w sposób zintegrowany, to znaczy w sposób koordynujący gminne programy ochrony środowiska z programami powiatowymi i wojewódzkimi oraz planami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Innego typu dokumentami powiązаныmi z niniejszym projektem planu są:

- Zadania ochronne dla rezerwatu Bukowa Góra ustanowione na 5 lat zarządzeniem nr 2/2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 13 stycznia 2017 r.
- Zadania ochronne dla rezerwatu Dębowa Góra ustanowione na 5 lat zarządzeniem nr 33/2015 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 grudnia 2015 r.
- Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody Stawiska zawierający zakres planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Stawiska PLH240024-obwieszczenie nr WPN.6202.3.2017.MMS Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 1 marca 2018 r.
- Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Szachownica ustanowione na 5 lat zarządzeniem nr 16/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 7 maja 2014 r.
- Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Zamczysko ustanowione na 5 lat zarządzeniem nr 6/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 1 kwietnia 2016 r.
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004 ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r.
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lemańskie Jodły PLH240045 ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 29 lutego 2016 r.
- Założenia do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki PLH240025 z dnia 30 września 2015 r.

Pozostałymi dokumentami powiązаныmi z niniejszą Prognozą są zatwierdzone plany urzędzenia lasu wraz z prognozą dla nadleśnictw: Gidle, Złoty Potok, Herby, Olesno. W prognozach omówiono nie tylko oddziaływanie projektów planów na obszary poszczególnych nadleśnictw ale pokazano problemy ochrony środowiska w ujęciu szerszym niż teren danego nadleśnictwa.

5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

5.1 Istniejący stan środowiska na obszarze Nadleśnictwa

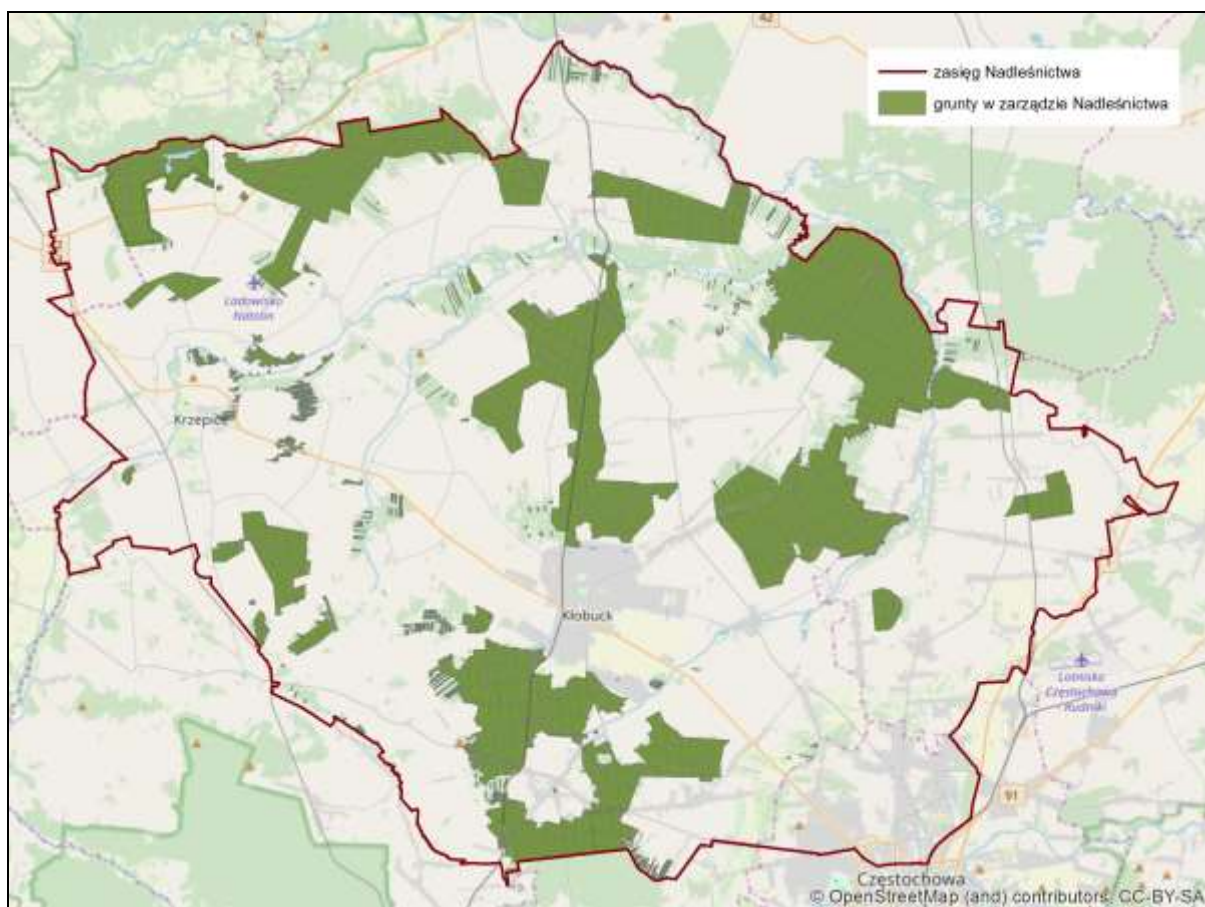
Szczegółową charakterystykę ekosystemów leśnych, form ochrony przyrody oraz stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa Kłobuck znaleźć można w Programie Ochrony Przyrody, w opisanii ogólnym planu urządzenia lasu oraz w operacie glebowo-siedliskowym. W Prognozie natomiast przytoczono jedynie najbardziej istotne informacje dotyczące analizowanego obiektu.

5.1.1 Lesistość i kompleksy leśne

Zasięg administracyjny Nadleśnictwa Kłobuck to 862,33 km². Na tym terenie powierzchnia lasów wynosi około 21,8 tys. ha z czego ponad 16 tys. ha to grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Kłobuck. Przeciętna lesistość obszaru zasięgu wynosi więc około 25%.

Ilość i wielkość oraz rozmieszczenie kompleksów leśnych to ważne czynniki kształtujące warunki produkcji leśnej. Lasy i grunty w zarządzie Nadleśnictwa położone są w 298 kompleksach leśnych. Rozmieszczenie ich w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa jest w miarę równomierne. Grunty Nadleśnictwa skomasowane są w kilka głównych kompleksów leśnych o znacznej powierzchni, kilka średnich, złożonych z 2-5 oddziałów, oraz wielu małych kompleksów obejmujących pojedyncze wydzielania, porozrzucanych wokół większych kompleksów. Przy czym kompleksy leśne poprzecinane są siecią dróg publicznych. Duża ilość małych kompleksów jest w głównej mierze wynikiem przejęcia znacznej ilości małych działek.

Pod względem ukształtowania powierzchni terenu Nadleśnictwo Kłobuck przedstawia się jako obszar średnio urozmaicony. Obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa rozciąga się w przedziale wysokościowym od około 185 m w dolinie Warty, w okolicach wsi Wąsosz Poduchowny do 294 m n.p.m. w oddz. 645. Średnio obszar Nadleśnictwa położony jest na wysokości 230-240 m n.p.m. Maksymalna różnica wysokości wynosi 109 m.

Ryc. Kompleksy leśne Nadleśnictwa Kłobuck

Szczegółowe zestawienie wielkości i ilości kompleksów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela: Charakterystyka kompleksów leśnych

Wielkość kompleksu [ha]	Liczba [szt.]	Średnia powierzchnia kompleksu [ha]	Suma powierzchni* kompleksów [ha]
poniżej 1	211	0,36	76,0814
1 do 5	45	1,95	87,9484
5 do 20	21	9,69	203,4106
20 do 100	8	54,49	435,9201
100 do 200	2	163,08	326,1564
200 do 500	1	215,46	215,4645
500 do 2000	8	1034,69	8277,5289
ponad 2000	2	3698,08	7396,1691
Ogółem	298	5177,80	17018,6794

*powierzchnia ze współwłasnością

5.1.2 Dominujące funkcje lasu

Lasy Nadleśnictwa Kłobuck oprócz funkcji produkcyjnych spełniają szereg zadań pozaprodukcyjnych. Do najważniejszych z nich należą niewątpliwie funkcje ochronne. W tej kategorii wyróżnić możemy m.in. wodochronne, w miastach i wokół miast, stale uszkodzone na skutek działania przemysłu, nasienne wyłączone z użytkowania rębego, cenne fragmenty przyrody. Generalnie w obrębie nadleśnictwa 75,19% lasów są to lasy uznane za ochronne. Lasy gospodarcze stanowią około 24,36% powierzchni Nadleśnictwa, natomiast rezerwy zajmują zaledwie 0,45% powierzchni leśnej zalesionej.

5.1.3 Walory przyrodniczo-leśne obszaru Nadleśnictwa

5.1.3.1 Budowa geologiczna, rzeźba terenu i gleby

Obszar Nadleśnictwa geologicznie stanowi wyżynę wyrzeźbioną w różnym stopniu - w przedziale wysokości od 180 m n.p.m. (Wąsosz Górny gm. Popów - poziom rzeki Warty), do 303,9 m n.p.m. (Truskolasy gm. Wręczyca). Teren lekko opada z południa na północ - równoleżnikowo przecięty doliną Warty, a następnie wznosi się lekko od granic na północy osiągając wysokość 256,6 m n.p.m. w Parzymiechach. Również w kierunku na zachód w stronę dna doliny rzeki Liswarty teren opada tarasowo, osiągając znaczne różnice wzniesień.

W zmienności krajobrazu znaczną rolę odgrywają progi i pagóry różnego pochodzenia. Pagóry wapienne występują w takich miejscowościach jak Wapiennik, Rębielice Królewskie, Parzymiechy i Popów. Krajobraz tam urozmaicają niekiedy pozostałości wzgórz ostańcowych, a także leje krasowe. Pomiędzy Wręczycą Wielką, a Rudnikami zaznacza się w krajobrazie długie pasmo wzniesień piaszczysto-żwirowych moreny czołowej powstałej w czasie jednego ze stadiów zlodowacenia środkowopolskiego. Rzadkie są wydmy.

Interesująca jest również dolina Liswarty, która pod Krzepicami rozcina próg jurajski stanowiący zachodnią granicę Wyżyny Wieluńskiej.

Terren nadleśnictwa charakteryzują głównie dwa typy reliefu:

- wyżynny równy- deniwelacje do 5 m, związany jest z utworami peryglacjalnymi wysoczyzny morenowej, równinami sandrowymi i terasami rzecznyymi,
- wyżynny falisty- o wysokościach względnych nieprzekraczających 15 m, występuje powszechnie na terenie nadleśnictwa, związany jest z falistą powierzchnią wysoczyzny morenowej, garbami wapiennymi, ostańcami denudacyjnymi oraz dolinami rzek.

Oprócz wyżej wymienionych, na terenie nadleśnictwa występują również fragmentarycznie dwa inne typy reliefu; wyżynny pagórkowaty i wyżynny wzgórzowy. Pierwszy o deniwelacjach do 25 m spotykamy w okolicach Kłobucka i Wręczy Wielkiej. Drugi

o wysokościach względnych od kilkudziesięciu metrów występuje w sąsiedztwie wzniesień, są to m.in. Góra Kamyk oraz Kamienna Góra w okolicach Rębielic Królewskich.

Szczegółowe omówienie budowy geologicznej i charakterystyka gleb znajduje się w Operacie glebowo-siedliskowym Nadleśnictwa Kłobuck sporządzonym przez Przedsiębiorstwo Usług Przyrodniczo-Leśnych „TAXUS”, wg stanu na 1.04.2004 r. Jest to pierwsze całościowe opracowanie glebowo-siedliskowe dla Nadleśnictwa w obecnym kształcie.

Biorąc pod uwagę gleby w PUL zastosowano nazewnictwo obowiązujące od roku 2003 z późniejszymi zmianami. W wydzieleniach podtyp gleb zapisano wg większościowego udziału. Inwentaryzacją objęto powierzchnię 15 902,82 ha, tj. nieco ponad 97% aktualnej powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

Na terenie Nadleśnictwa wyróżniono 50 podtypów gleb w ramach 18 typów. Zasadnicze tło glebowe tworzą gleby rdzawe, zajmujące 59,29% powierzchni leśnej Nadleśnictwa, oraz gleby opadowoglejowe zajmujące 17,25% powierzchni. Na większą uwagę wśród pozostałych typów gleb zasługują: gleby płowe - 6,67%, gleby bielcowe - 6,53%, gleby brunatne - 5,44%, gleby gruntowoglejowe - 2,77% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Gleby pozostałych 12 typów zajmują łącznie 2,05% - powierzchni objętej inwentaryzacją siedliskową.

Udział procentowy typów gleb w powierzchni Nadleśnictwa wg stanu na 2004 r.

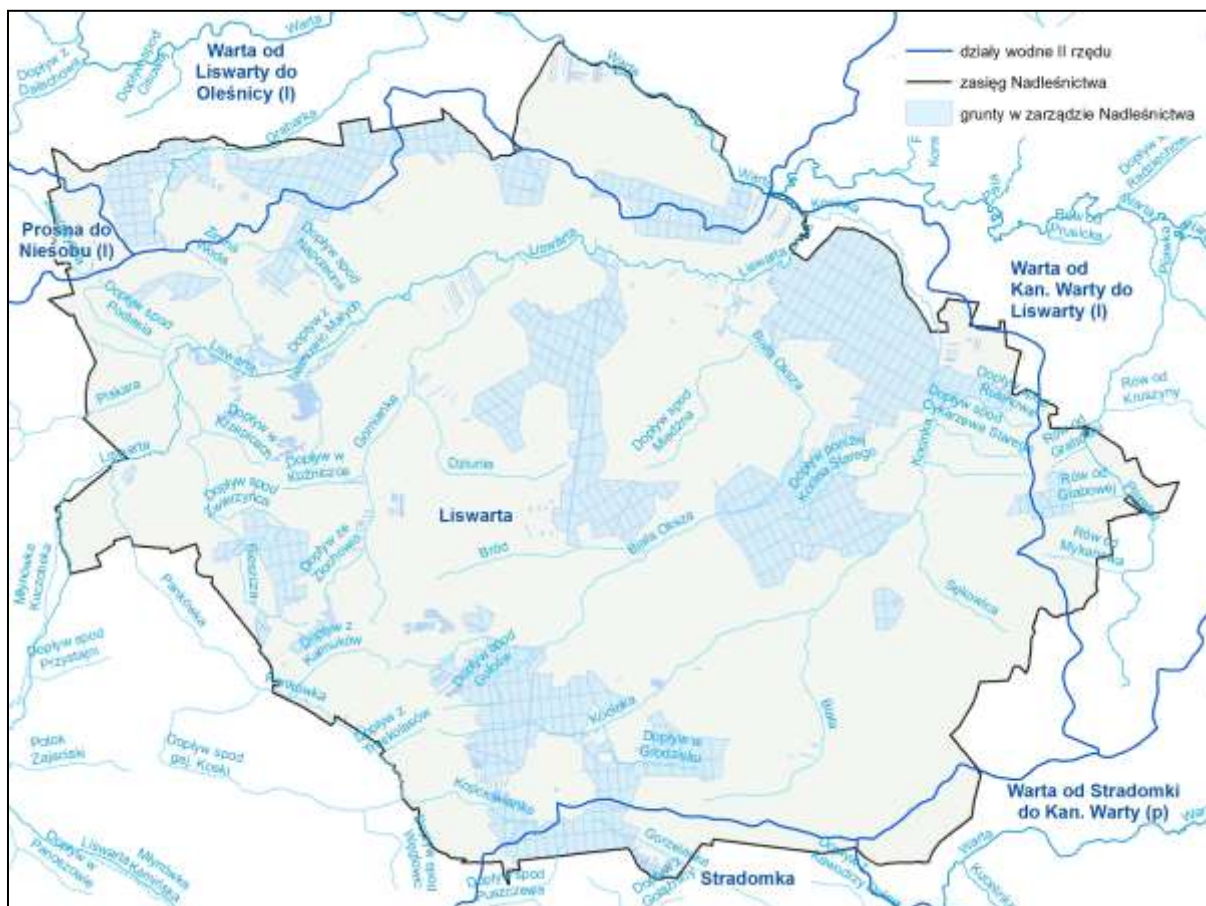
Lp.	Typ gleby	Obręb	Obręb	Nadleśnictwo
		Kłobuck	Parzymiechy	
		Udział [%]		
1	Arenosole (AR)	0,08	0,02	0,06
2	Rędziny (R)	0,08	0,07	0,07
3	Czarne ziemie (CZ)	0,04	-	0,03
4	Brunatne (BR)	2,05	10,39	5,44
5	Płowe (P)	6,16	7,42	6,67
6	Rdzawe (RD)	58,04	61,11	59,29
7	Ochrowe	-	0,20	0,08
8	Bielcowe (B)	9,14	2,70	6,53
9	Gruntowoglejowe (G)	3,22	2,14	2,77
10	Opadowoglejowe (OG)	19,38	14,16	17,25
11	Mułowe (MŁ)	0,03	-	0,02
12	Torfowe (T)	0,17	-	0,10
13	Murszowe (M)	-	0,03	0,01
14	Murszowate (MR)	1,37	1,31	1,35
15	Mady rzeczne (MD)	0,03	0,01	0,02
16	Deluwialne (D)	0,02	0,36	0,16
17	Kulturoziemne (AK)	0,07	-	0,04
18	Industrioziemne i urbanoziemne (AU)	0,12	0,08	0,11
Razem		100,00	100,00	100,00

5.1.3.2 Wody powierzchniowe i podziemne

Zgodnie z podziałem hydrograficznym, obszar Nadleśnictwa Kłobuck jest usytuowany w zlewisku Bałtyku. Tereny nadleśnictwa (Atlas Podziału Hydrograficznego Polski, Warszawa 2005) należą (według jednostek podziału hydrograficznego) do obszaru: dorzecze Odry (1), w polu: Warta do Widawki (181).

Na wody powierzchniowe w zasięgu Nadleśnictwa składa się sieć rzeczna oraz wody stojące. Sieć rzeczna na terenie nadleśnictwa tworzą: jako główna rzeka – Warta (zlewnia II rzędu), jej lewy dopływ Liswarta (III rząd) oraz rzeki (IV rzędu) wpadające do Liswarty: Kocinka (Czarna Oksza), Biała Oksza, Paskówka, Piszczka i Górnianka, a także mniejsze cieki (strumienie, kanały, rowy).

Sieć rzeczna jest stosunkowo uboga i nosi ślady ingerencji gospodarczej człowieka. Działalność gospodarcza skierowana dotychczas była na odwadnianie, stąd licznie występująca sieć rowów.

Ryc. Sieć rzeczna i rejony zlewni w obszarze Nadleśnictwa

Odływ wód na terenie nadleśnictwa poprzez rzekę Wartę ma generalnie kierunek północno-zachodni. W zlewni rzeki Liswarty odływ wód ma natomiast kierunek północny. Odływ wód południowych krańców nadleśnictwa, położonych w zlewni Gorzelanki, przyjmuje kierunek północno-wschodni i wschodni.

Sieć hydrologiczna Nadleśnictwa Kłobuck pozbawiona jest zupełnie jezior. Nieliczne sztuczne zbiorniki wodne znajdują się w okolicach wsi: Kamyk, Lipie, Ostrowy, Zakrzew oraz w okolicach osady Rybaczówka. Powstały one poprzez sztuczne spiętrzenie w formie stawów wód mniejszych rzek i strumieni, wykorzystując naturalne ukształtowanie terenu. Mimo swych niewielkich rozmiarów pełnią ważną funkcję hydrologiczną i przyrodniczą.

Bardzo ważnym rezerwuarem wody na omawianym terenie są torfowiska. Mimo że zajmują one tylko 0,14% powierzchni leśnej nadleśnictwa, to swoisty sposób przechowywania wody czyni z nich bardzo ważny element ekologiczny i hydrologiczny. Na terenie Nadleśnictwa Kłobuck torfowiska występują głównie w dolinach rzek i strumieni.

Wody podziemne

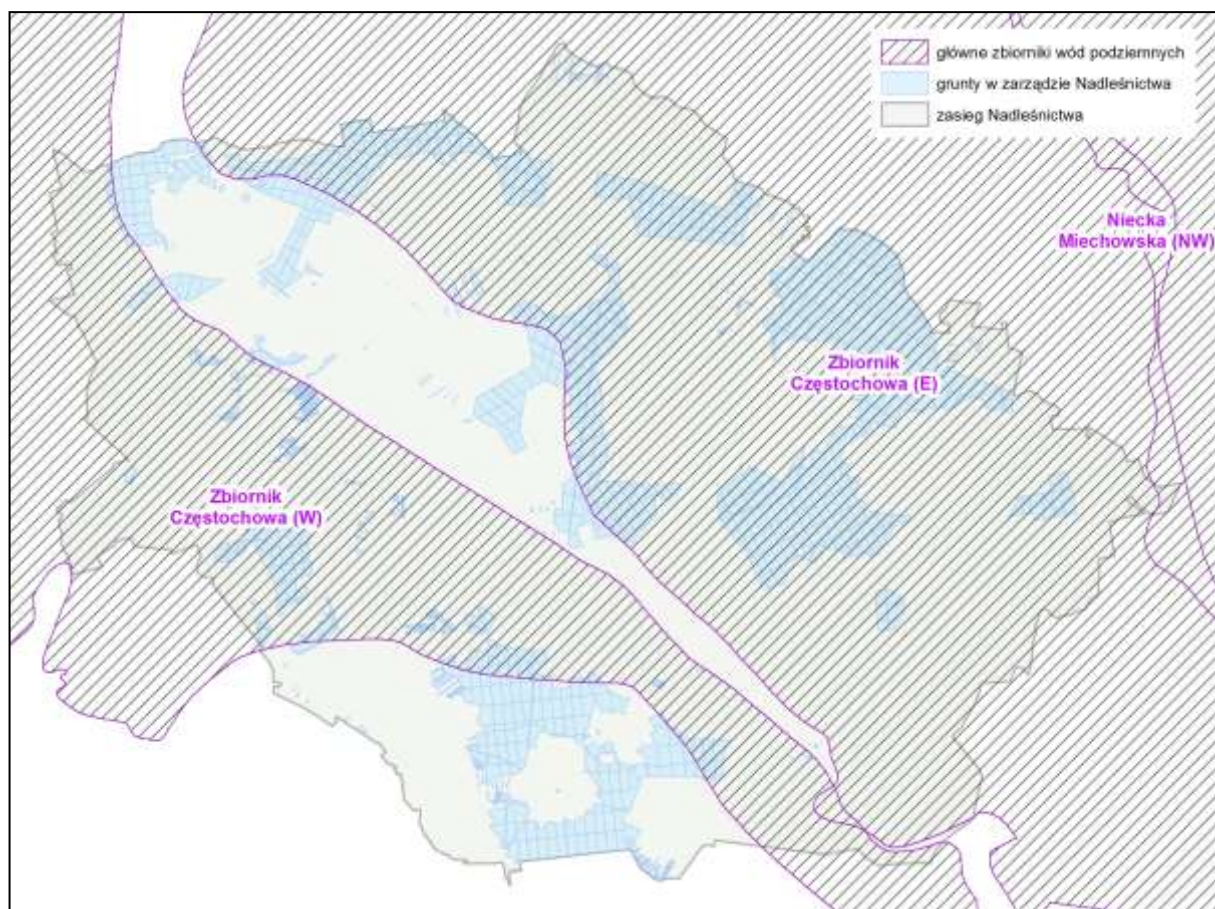
Obszar Nadleśnictwa należy do wieluńsko-krakowskiego regionu hydrogeologicznego z głównym poziomem użytkowym w skałach mezozoicznych.

W jego zasięgu wyróżnia się podregion wieluński z poziomem wodonośnym szczelinowo-porowym w piaskowcach i piaskach jury środkowej, który obejmuje zachodnią część Nadleśnictwa oraz podregion krakowsko-częstochowski z poziomem wodonośnym szczelinowo-krasowym w wapieniach jury górnej, w obrębie którego położona jest wschodnia część Nadleśnictwa.

Piętro wodonośne czwartorzędowe występuje w obrębie dolin rzecznych, w związku z czym wypełnione jest utworami wodonośnymi o dużej przepuszczalności jak fluwioglacjalne piaski i żwiry. Wody w tych utworach tworzą z reguły niewielkie zbiorniki lokalne, co uwarunkowane jest nieciągłością osadów plejstoceńskich.

Zasilanie poziomu czwartorzędowego następuje przez infiltrację opadów atmosferycznych i wód rzecznych, a także przez przelewanie się wód z poziomu górno jurajskiego. Wody tego poziomu występują na niewielkiej głębokości, począwszy od 0,5 m pod poziomem terenu. Dolny poziom zwierciadła wód gruntowych tego piętra nie przekracza zazwyczaj 5 m pod poziomem terenu. W obrębie wysoczyzny polodowcowej zwierciadło wody gruntowej kształtuje się na zmiennym poziomie w zależności od miąższości utworów piaszczysto-żwirowych oraz podścielających lub przedzielających je utworów gliniasto-ilastych. Zwierciadło wód czwartorzędowych jest swobodne, a kierunki odpływu podziemnego są uwarunkowane przebiegiem dolin rzecznych. Wydajność wód tego poziomu jest niewielka i mieści się w przedziale od 5 do 20 m³/h. Podścielającą warstwą izolującą zbiornik czwartorzędowy są gliny morenowe ze zlodowacenia środkowopolskiego oraz występujące nielicznie gliny zwierzelinowe.

Teren Nadleśnictwa leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) 326 Częstochowa (E) o charakterze szczelinowo-krasowym, wydzielonego w utworach jurajskich górnych oraz GZWP 325 Częstochowa (W) o charakterze szczelinowym i szczelinowo-porowym- jury środkowej.

Ryc. Główne zbiorniki wód podziemnych w zasięgu Nadleśnictwa

5.1.3.3 Zanieczyszczenie powietrza

Ochrona powietrza atmosferycznego stanowi w całości zagadnienie ochrony środowiska jeden z najistotniejszych problemów. Otaczające nas powietrze jest nie tylko niezbędnym do życia zasobnikiem tlenu, lecz także stanowi część środowiska o decydującym wpływie na zdrowie. Ilość rodzajów zanieczyszczeń obecnych w powietrzu atmosferycznym może być bardzo duża.

Ponad 95% drzewostanów regionu znajduje się pod wpływem szkodliwego oddziaływania przemysłu. Dodatkowo około 18 tys. ha lasów znajduje się w strefie szkodliwego oddziaływania górnictwa. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2016 roku w województwie Śląskim wyniosła ogółem 9,1 tys. ton (zanieczyszczenia pyłowe) i 747,8 tys. ton (zanieczyszczenia gazowe). Wielkość zanieczyszczeń zatrzymanych w urządzeniach do redukcji

zanieczyszczeń wynosia 99,6 % (pyłowe) i 27,1 % (gazowe). W 2016 roku wyemitowano do powietrza 9,1 tys. t (0,7 t na 1 km² powierzchni) zanieczyszczeń pyłowych, co stanowiło 23,6% krajowej emisji pyłów. Dominującym zanieczyszczeniem gazowym w województwie śląskim był dwutlenek węgla (98,1% ogólnej emisji gazów). Analizując strukturę wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla), największy udział miały: metan- 65,4%, tlenek węgla- 20,8% i dwutlenek siarki- 6,9%.

Obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa należy do dwóch stref monitoringu stanu atmosfery: miasta Częstochowa oraz strefy Śląskiej, obejmującej pozostałe gminy zasięgu.

W zasięgu Nadleśnictwa zlokalizowana jest jedna stacja pomiarowa zanieczyszczeń powietrza w Częstochowie. Wykonywane są w niej pomiary automatyczne i manualne podstawowych zanieczyszczeń.

Dane ze stacji pomiarowej w Częstochowie wykazują, że średnia wartość tlenków azotu NO (87µg/m³) i pyłu zawieszonego PM10 (42 µg/m³) przekroczyła w 2017 roku poziom dopuszczalny wynoszący kolejno 30 µg/m³ i 40 µg/m³. Dwutlenek siarki SO₂ 11,1 µg/m³- przy dopuszczalnej wartości 20 µg/m³. Dwutlenek azotu NO₂ (36 µg/m³)- przy dopuszczalnej wartości 40 µg/m³, tlenek węgla CO 529 µg/m³, tlenek azotu NO 33 µg/m³.

5.1.3.4 Klimat

Cechy klimatu Polski są kształtowane wpływami rozległych obszarów lądowych na wschodzie oraz przez duże połacie wodne Oceanu Atlantyckiego (Woś 1999). Na klimat wpływ ma m.in. szerokość geograficzna (kąt padania promieni słonecznych i czas trwania usłonecznienia), ukształtowanie terenu (rzeźba i wys. n.p.m.), pokrycie terenu szatą roślinną, oraz działalność człowieka. Generalnie na obszarze Polski współwystępują cechy klimatu kontynentalnego i oceanicznego.

Według regionalizacji ekoklimatycznej stosowanej w Lasach Państwowych, dokonanej na podstawie występowania klimatycznych i regionalnych odmian potencjalnej roślinności naturalnej oraz makrorzeźby terenu, Nadleśnictwo Kłobuck należy do strefy ekoklimatycznej D- środkowopolskiej, makroregionu 4- Wyżyny Małopolskiej.

Według regionalizacji klimatycznej E. Romera, dokonanej na podstawie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych, większość obszaru Nadleśnictwa Kłobuck znajduje się w zasięgu klimatu wyżyn środkowych (region D1), natomiast obszary położone w dolinie Warty cechuje typ klimatu C określane mianem klimatu Krainy Wielkich Dolin (region C1).

Podstawą regionalizacji R. Gumińskiego, nawiązującej do potrzeb rolnictwa są: zmienność temperatur powietrza z uwzględnieniem wartości skrajnych, wskaźniki dotyczące ilości i rozkładu opadów, wskaźniki określające stopień wilgotności gleby i nasłonecznienie oraz długość okresu wegetacyjnego i dane fenologiczne. Na tej podstawie autor dzieli Polskę na 21 dzielnic. Północna część Nadleśnictwa Kłobuck położona jest w X dzielnicy łódzkiej, część południowa w XV dzielnicy częstochowsko-kieleckiej.

Tabela. Rozkład średnich miesięcznych temperatur i sumy miesięcznych opadów.

Miesiące												Średnia za rok
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Temperatury - °C												
-1,9	-0,7	3,5	9,0	13,4	16,7	18,4	18,3	14,2	9,9	4,0	-0,3	8,7
Opady - mm												
41	35	41	39	70	75	82	71	51	37	44	45	631

* na podstawie danych <https://pl.climate-data.org/location/44344/>

https://www.meteoblue.com/pl/pogoda/prognoza/modelclimate/k%c5%82obuck_polska_3096090

Główne cechy charakteryzujące klimat obszaru nadleśnictwa	
długość okresu wegetacyjnego	ok. 215 dni
średnia temperatura stycznia	- 1,9°C
średnia temperatura lipca	+ 18,4°C
średnia temperatura roczna	+ 8,7°C
roczna suma opadów	631 mm

Temperatura powietrza

Temperatura powietrza jest głównym elementem klimatu. Średnia roczna temperatura wynosi 8,7 °C. Skrajne wartości temperatur w latach 2000-2010 osiągnęły minimum -25,8°C oraz maksimum 35,6°C. Amplituda temperatur skrajnych wyniosła 61,4°C. Średnia roczna amplituda temperatury wynosi 32,2°C.

Opady

Na omawianym obszarze opady atmosferyczne są stosunkowo niewielkie. Średnia ich wysokość wynosi 631 mm.

Dla gospodarki wodnej i produkcji roślinnej istotne znaczenie ma czasowy rozkład opadów, charakteryzowany wskaźnikiem liczby dni z opadem. Występowanie dni z opadem najczęściej związane jest z napływem świeżych mas powietrza polarnomorskiego. Opady przeważają w półroczu ciepłym (kwiecień- wrzesień), stanowią wtedy 62% sumy rocznej. Maksimum, podobnie jak w większości dzielnic Polski, przypada na miesiące letnie (czerwiec- lipiec), minimum na luty. Średnie roczne opady na omawianym terenie są wystarczające dla prawidłowego wzrostu praktycznie wszystkich lasotwórczych gatunków drzew.

W poszczególnych latach roczne sumy opadów mogą znacznie różnić się od sumy średniej wyliczonej za okres wieloletni. W latach suchych wynosi ona około 400- 500 mm, natomiast w latach wilgotnych dochodzi do 800- 900 mm. Największe roczne sumy opadów są z reguły większe o ponad 250 mm od sumy średniej wieloletniej.

Wiatry

Przeważają wilgotne masy powietrza polarno-morskiego z północnego Atlantyku o częstotliwości występowania w ciągu roku około 65%. Powietrze oceaniczne powoduje występowanie łagodnych i krótkich zim, przynosi duże zachmurzenie oraz opady deszczu i śniegu, a także częste odwilże. Latem powietrze polarno- morskie powoduje ochłodzenie oraz wzrost zachmurzenia połączony z opadami.

Powietrze polarno-kontynentalne stanowi tu około 20% rocznie i napływa głównie w październiku, marcu i styczniu formując zimą pogodę mroźną i suchą, a latem gorącą i suchą. Wiosną oraz późnym latem i jesienią masy te sprzyjają występowaniu pogody cieplej i suchej. Sporadycznie napływają również masy powietrza arktycznego i zwrotnikowego.

Kierunki wiatrów uzależnione są od kierunku przemieszczania się głównych mas powietrza. W regionie tym przeważają wiatry z kierunku zachodniego, południowo-zachodniego i w mniejszym stopniu północno- zachodniego wiejące przez 46 % dni w roku. Wiatry zachodnie zdecydowanie przeważają w porze letniej, a zimą bardzo często pojawiają się wiatry wiejące z kierunku południowego- zachodu. Wiosną charakteryzuje się najbardziej wyrównaną frekwencją wiatrów ze wszystkich kierunków. Jesienią najczęściej obserwuje się wiatry z kierunku południowego i południowo- zachodniego..

Na omawianym obszarze niewiele jest dni bezwietrznych. Przeciętna roczna prędkość wiatru w latach 2000-2010 wyniosła 2,6 m/s. Przewaga wiatrów z zachodu niosących wilgotne, oceaniczne masy powietrza powoduje w zimie ocieplenia i odwilże, wzrost zachmurzenia oraz opady atmosferyczne w postaci śniegu lub deszczu. Natomiast latem sprowadzają ochłodzenie ze wzrostem zachmurzenia oraz opady mające niekiedy charakter burzowy.

Pokrywa śnieżna

Szkodliwość niskich temperatur występujących w czasie zimy łagodzi opady śnieżne. Śnieg chroni rośliny przed wymarzaniem, a topniejąc na wiosnę dostarcza wilgoci niezbędnej dla wegetacji. Opady śniegu stanowią średnio 21-22% sumy rocznej opadów. Średnio w roku występuje od 50 do 80 dni z pokrywą śnieżną. a jej grubość wynosi przeciętnie 15 cm. Pierwsza pokrywa śnieżna pojawia się między 19 a 29 listopada. Koniec zalegania pokrywy śnieżnej przypada pomiędzy 25 marca a 4 kwietnia. Cechą charakterystyczną jest brak ciągłości w występowaniu pokrywy śnieżnej. Najdłużej utrzymuje się ona w styczniu, średnio przez ok. 23 dni.

Przymrozki

Dla produkcji roślinnej istotne znaczenie ma znajomość częstości występowania dni przymrozkowych. Na liczbę dni bezprzymrozkowych w znacznym stopniu wpływ wywierają warunki lokalne. Częściej pojawiają się przymrozki w obniżeniach terenowych, mniejszą ich liczbę notuje się na wzniesieniach.

Średnia liczba dni z przymrozkiem w okresie kwiecień- październik na omawianym terenie wynosi 10-15. Średnie daty pierwszych jesiennych przymrozków to: 4-11 października. Średnie daty ostatnich wiosennych przymrozków: 24 kwiecień- 1 maja.

Usłonecznienie i zachmurzenie

Obydwa czynniki kształtują ważny klimatotwórczy czynnik, jakim jest bilans radiacyjny. Jedną z charakterystyk usłonecznienia jest usłonecznienie rzeczywiste, czyli liczba godzin, w których (w przeciwieństwie do usłonecznienia możliwego, czyli potencjalnych warunków dopływu promieniowania słonecznego) promieniowanie słoneczne dopływa do powierzchni ziemi. Wartości usłonecznienia wahają się w granicach 1600-1900 godzin w roku.

Rejon ten charakteryzuje się znaczną zmiennością zachmurzenia w ciągu roku. Średnie wartości wahają się w granicach 60-80%, przy czym największe zachmurzenie cechuje styczeń, natomiast najniższe lipiec. Średnia liczba dni pogodnych w roku wynosi prawie 60, a pochmurnych około 120.

Okres wegetacyjny

Istotnym elementem charakterystyki klimatycznej jest długość okresu wegetacyjnego. Na obszarze Nadleśnictwa wielkość ta kształtuje się w granicach 210- 220 dni. Jego początek zazwyczaj wypada w pierwszej dekadzie marca, a koniec w drugiej dekadzie października. Średnia temperatura okresu wegetacyjnego wynosi 14,4°C.

Termiczne pory roku

Według meteorologów wiosna i jesień „kurczą się” już od pewnego czasu. W ostatnich latach wielokrotnie mogliśmy sami zaobserwować nagłe przyjście wysokich temperatur po zimie. W niedalekiej przyszłości być może będziemy mieli tylko dwie pory roku: chłodną i ciepłą, przy czym przejście od jednej do drugiej będzie nagłe. To konsekwencja zmian klimatu. W Polsce ocieplił się on o 0,7-0,8°C w ciągu ostatniego wieku. Stało się to tak głównie za sprawą zim, które wyraźnie złagodniały, na dodatek przychodzą późno. Zimy przychodzą coraz później i nie chcą odejść, są też przeważnie ciepłe i wilgotne. Globalne ocieplenie klimatu sprzyja pojawianiu się zjawisk klimatycznie ekstremalnych. W ostatnim dziesięcioleciu notowaliśmy wiele takich zjawisk. Częstość i natężenie tych zjawisk prawdopodobnie będzie narastała. W warunkach Polski są to powodzie oraz wichury mogące lokalnie przybierać formę trąby powietrznej.

Opisane tu cechy klimatyczne są ogólne dla całego obszaru. Z punktu widzenia hodowli lasu bardzo ważny jest mikroklimat, który może znacznie modyfikować warunki klimatyczne regionu. Mikroklimat kształtują takie czynniki jak: wzniesienie nad poziom morza, mezorelief, skały macierzyste, stan gleby i sposób jej użytkowania oraz rodzaj pokrywy roślinnej, zabudowania i zakłady przemysłowe.

Na szczególną uwagę zasługują ekstremalne zjawiska pogodowe, które w ostatnich latach miały miejsce w tym regionie:

- silne wiatry o charakterze huraganowym powodujące wiatrołomy
- okresy suszy i wysokich temperatur w okresie wegetacyjnym, częste w ostatnich latach, wpływające na kondycję drzewostanów
- szybkie ustąpienie pokrywy śnieżnej i dotkliwa susza mrozowa
- intensywne opady deszczu powodujące podtopienia.

5.1.3.5 Drzewostany

Drzewostany stanowiące podstawę ekosystemu leśnego są głównym przedmiotem planu urządzenia lasu, dlatego też w prognozie poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Ogólny, syntetyczny skład gatunkowy lasów Nadleśnictwa (wg gatunków panujących) przedstawia się następująco – 8 So, 1 Db, 1 inne. Sosna jest gatunkiem panującym na prawie 85% powierzchni, a dąb na nieco ponad 5%. Z pozostałych gatunków, żaden nie przekracza 5% udziału. Identyczny jest skład miąższościowy wg gatunków rzeczywistych, sosna ma udział ponad 76%, a dąb prawie 10%. Nieco większe zróżnicowanie ujawnia się w składzie powierzchniowym wg gatunków rzeczywistych: 7 So, 1 Md, 1 Db, 1 Bk, na co ma wpływ zróżnicowanie gatunkowe w młodszych klasach wieku.

Drzewostany Nadleśnictwa zbudowane są wg gatunków panujących, z 16 gatunków drzew, przy czym niektóre z nich są gatunkami umownymi stosowanymi na potrzeby budowania bazy danych. W przypadku Nadleśnictwa Kłobuck symbolem Db zakodowano dęba szypułkowego i bezszypułkowego, Brz – brzozę brodawkowatą i omszoną. Jeżeli weźmiemy pod uwagę pełny skład drzewostanów, tzn. również gatunki współpanujące i domieszkowe, to liczba gatunków wzrośnie do 35. Wśród gatunków opisanych w warstwie drzewostanu jest 7 pozycji o nieistotnym udziale, ponieważ odnotowano je w jednym lub kilkunastu wystąpieniach, np.: jabłoń – 12, grusza – 20, klon jesionolistny – 4, kasztanowiec – 12, sosna smołowa – 10, śliwa domowa – 3, dagleżja – 19, olcha szara – 17.

W drzewostanach Nadleśnictwa Kłobuck gatunki obce są wyraźnie widoczne, nie osiągają jednak istotnych udziałów: sosna czarna, sosna wejmutka, dąb czerwony i akacja, jako gatunki panujące zajmują łącznie zaledwie 0,52% powierzchni leśnej zalesionej. Oprócz wymienionych gatunków obcych w składzie drzewostanów opisano: dagleżję, sosnę smołową i topole, ale i tak łączny udział gatunków obcych (jako gatunków rzeczywistych) osiąga zaledwie 0,58% udziału powierzchniowego powierzchni leśnej zalesionej. Listę gatunków obcych uzupełniają: klon jesionolistny, sosna Banksa i czeremcha amerykańska, odnotowane jako domieszki.

Gatunki obce mają niewielkie znaczenie, mogą jednak sprawiać problemy hodowlane ze względu na łatwość obsiewania i tworzenia odrostów - szczególnie dotyczy to dęba czerwonego.

Bogactwo gatunkowe

Bogactwo gatunkowe drzewostanów analizowano pod względem ilości gatunków w składzie warstwy górnej drzew (zapisanych w składzie gatunkowym I piętra) oraz budowy pionowej z podziałem na jedno-, dwu- i wielopiętrowe. Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego przedstawia tabela:

Tabela: Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Ilość gatunków w składzie drzewostanu	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		≤ 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
jednogatunkowe	ha	600,17	2094,07	2243,61	4937,85	30,5
	m ³	984,22	1662,48	1809,70	4456,40	27,5
dwugatunkowe	ha	1423,98	1328,34	814,92	3567,24	22,1
	m ³	2176,77	638,72	400,48	3215,97	19,9
trzygatunkowe	ha	5185,14	5723,61	5268,71	16177,46	100,0
	m ³	600,17	2094,07	2243,61	4937,85	30,5
cztero- i więcej gatunkowe	ha	984,22	1662,48	1809,70	4456,40	27,5
	m ³	1423,98	1328,34	814,92	3567,24	22,1
Razem	ha	2176,77	638,72	400,48	3215,97	19,9
	m ³	5185,14	5723,61	5268,71	16177,46	100,0

Wyraźnie widoczna jest prosta budowa gatunkowa drzewostanów Nadleśnictwa Kłobuck. Drzewostany jednogatunkowe i dwugatunkowe zajmują ponad połowę (58%) powierzchni leśnej zalesionej. W grupie drzewostanów jednogatunkowych większość powierzchni zajmują drzewostany z panującą sosną, przy czym lite sośniny, tj. drzewostany w których sosna ma udział co najmniej 80%, zajmują ponad 50% powierzchni leśnej zalesionej. Drzewostany bardziej złożone, tj. trzygatunkowe oraz cztero i więcej gatunkowe zajmują ponad 40% powierzchni leśnej zalesionej, ale największy wpływ na taki obraz struktury gatunkowej mają najmłodsze klasy wieku, jako najbardziej złożone – w drzewostanach do 40

lat prawie połowę powierzchni zajmują drzewostany cztero i więcej gatunkowe, gdy w grupie ponad 80 lat tylko niecałe 8%.

Największe zróżnicowanie gatunkowe w najmłodszych grupach wiekowych, jest spowodowane ciągłym wzbogacaniem składu drzewostanów, szczególnie w ostatnich okresach gospodarczych. Wzbogacanie składu gatunkowego ma jednak swoje ograniczenia siedliskowe, ponieważ około 43% powierzchni leśnej to siedliska uboższe z sosną jako gatunkiem panującym.

Struktura pionowa

Budowa pionowa drzewostanów wynika przede wszystkim z cech biologicznych gatunków i sposobów prowadzenia (hodowli i pielęgnacji) drzewostanów. Na obszarze Nadleśnictwa dominującym gatunkiem jest sosna, który w naturalny sposób ma tendencję do tworzenia wyrównanych, jednopiętrowych drzewostanów. Dotychczasowy sposób użytkowania i hodowli drzewostanów mógł prowadzić do powstania okresowo zróżnicowanej struktury pionowej, ale nie miało to większego wpływu na ogólną strukturę lasów Nadleśnictwa. Niewątpliwie istnieją tu fragmenty siedlisk, na których drzewostany mogą być trwale dwupiętrowe, lub nawet bardziej złożone. Dotyczy to najżyźniejszych odmian grądów, obecnie zaliczonych do siedlisk: Lśw, Lw, LMśw, LMw. Obecnie opisano tylko 6 drzewostanów dwupiętrowych, ale są to przypadki wyjątkowe: 3 w rezerwacie, 2 w WDN i jeden w otulinie WDN. Łącznie zajmują jedynie 0,1% powierzchni leśnej zalesionej.

Aktualnie bardziej zróżnicowaną strukturę wykazują niektóre drzewostany zaliczane do KO i KDO, zajmujące obecnie ponad 12% powierzchni leśnej zalesionej. KO i KDO są to umowne grupy lasu utworzone na potrzeby planowania gospodarczego, charakteryzujące się obecnością warstwy młodego pokolenia. Drzewostan główny jest niekiedy wielogatunkowy, ale najczęściej wyrównany wiekowo. Większe zróżnicowanie wiekowe istnieje w drzewostanach jodłowych na siedlisku przyrodniczym jodłowego boru wyżynnego. Młode pokolenie, szczególnie w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi (IIIa, IIIb) również nie wykazuje silnego zróżnicowania. Na gniazdach spotyka się najczęściej 2 lub 3 gatunki (DB, BK, BRZ), najczęściej w jednym wieku. W drzewostanach użytkowanych rębnią IVd zróżnicowanie jest znacznie większe – podrosty i naloty, nawet jeżeli nie są wielogatunkowe, to wyraźnie zróżnicowane wiekowo – różnica wieku w odnowieniu może wynosić nawet 35 lat. W większości drzewostanów początkowe zróżnicowanie struktury pionowej młodego pokolenia, zostanie z czasem wyrównane, za wyjątkiem drzewostanów użytkowanych rębnią IV, gdzie celem jest uzyskanie zróżnicowanej struktury pionowej.

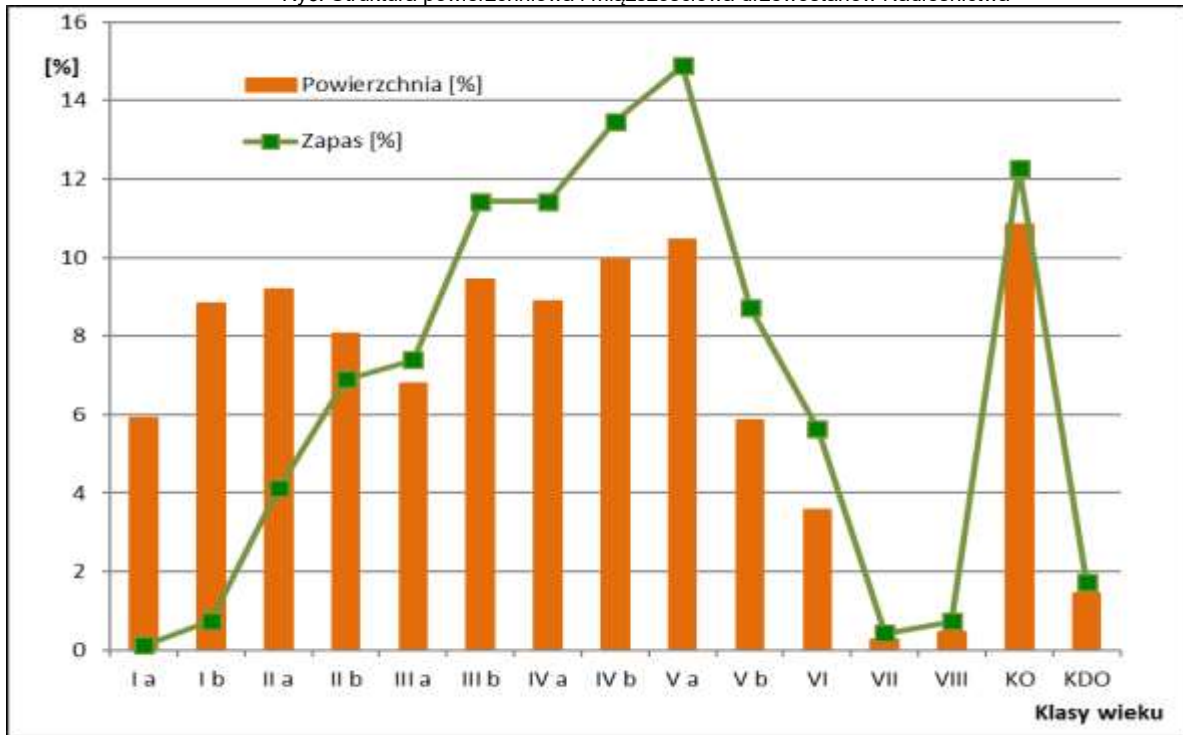
Tabela. Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg grup wiekowych i struktury

Struktura drzewostanów	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
jednopiętrowe	ha	5185,14	5670,83	3316,14	14172,11	87,6
	m ³	569867	1993710	1387035	3950612	85,0
dwupiętrowe	ha	-	-	17,26	17,26	0,1
	m ³	-	-	13070	13070	-
w KO i KDO	ha	-	52,78	1935,31	1988,09	12,3
	m ³	-	18570	626800	645370	14,0
łącznie	ha	5185,14	5723,61	5268,71	16177,46	100,0
	m ³	569867	2012280	2026905	4609052	100,0

Struktura wiekowa i miąższościowa

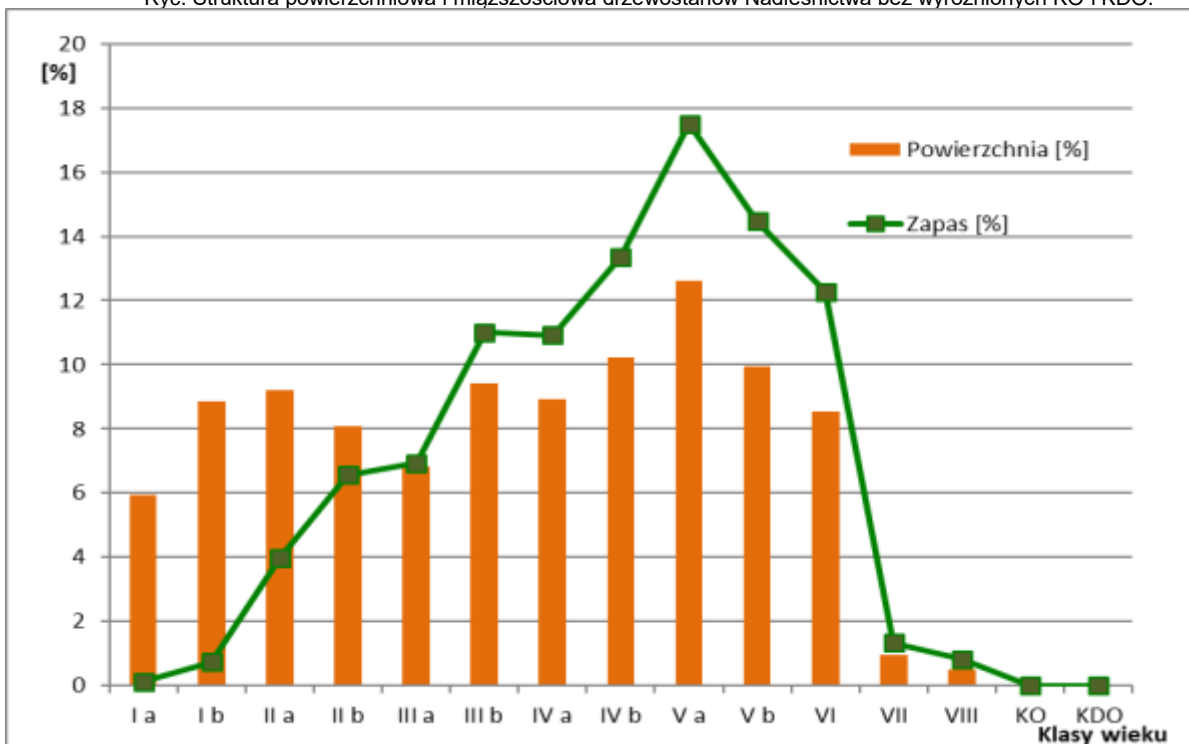
Struktura lasów Nadleśnictwa Kłobuck jest częściowo wynikiem niejednorodnej gospodarki z końca XIX i początków XX wieku, a częściowo ujednoliconej gospodarki prowadzonej od ponad 6 okresów gospodarczych w ramach Lasów Państwowych. Aktualna struktura wiekowa i miąższościowa nie odbiega zasadniczo od struktury innych lasów nadleśnictw niżowych, ponieważ gospodarka zasobami drzewnymi odbywa się w nich wg takich samych zasad hodowli i użytkowania. Wyraźniej odznacza się udział IV b i V a klasy wieku ponieważ ich powierzchnia jest efektem wielkopowierzchniowego użytkowania lat międzywojennych, a także rabunkowej gospodarki z okresu okupacji.

Ryc. Struktura powierzchniowa i miąższościowa drzewostanów Nadleśnictwa

Dla celów porównawczych utworzono diagram struktury wg tabeli klas wieku nie wyróżniającej KO i KDO. Wyraźnie jest widoczne stopniowe przechodzenie części drzewostanów do KO i KDO, zasadniczo od klasy VI b, wyjątkowo zachodzi jeden przypadek przejścia drzewostanu brzozonego III a klasy wieku i rębnej brzozy IV a klasy wieku do KDO.

Ryc. Struktura powierzchniowa i miąższościowa drzewostanów Nadleśnictwa bez wyróżnionych KO i KDO.

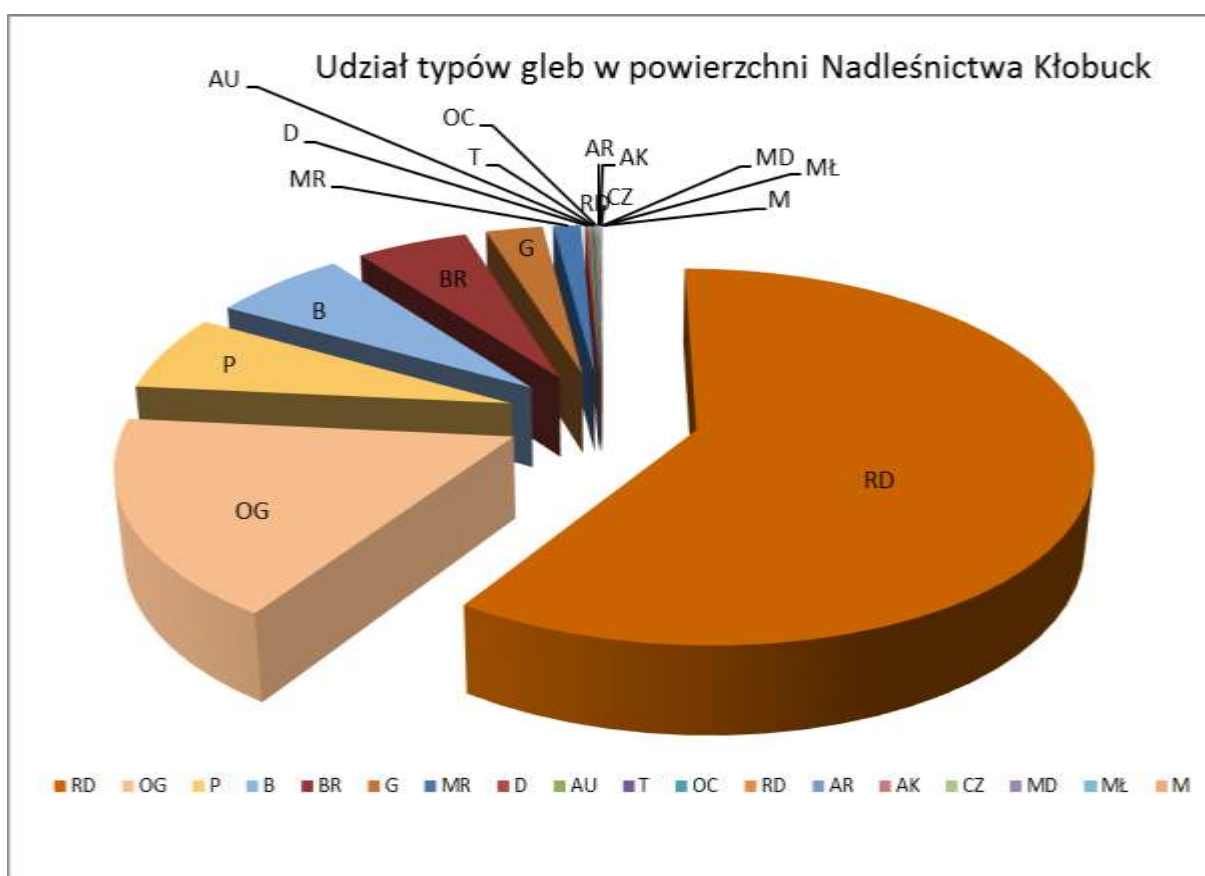
Należy podkreślić, że obecnie w Nadleśnictwie Kłobuck przewidziane jest zastosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IV d) na siedliskach eutroficznym, oraz w drzewostanach jodłowych, tj. łącznie na ok. 13% powierzchni leśnej (ponad 2000 ha). Skutkiem stosowania ww. rębni jest wydłużenie egzystencji drzewostanów, o co najmniej dwa okresy gospodarcze ponad wiek rębności - teoretycznie nawet do pięciu.

W konsekwencji drzewostany w KO po cięciu uprzątającym mogą przejść bezpośrednio nawet do III klasy wieku.

Aktualny, całkowity zapas Nadleśnictwa Kłobuck na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 4 609 052 m³, a zasobność 285 m³/ha, przy średnim wieku 62 lat. Warto wspomnieć, że istnieją fragmenty drzewostanów wykazujące ponadprzeciętne zasobności, co stwierdzono podczas pomiarów na powierzchniach kołowych. Są to niewielkie powierzchnie, nie mające wpływu na ogólny obraz zasobów leśnych, jednak wskazujące na możliwości produkcyjne niektórych obszarów Nadleśnictwa.

5.1.3.6 Typy siedliskowe lasu

W Nadleśnictwie Kłobuck podczas inwentaryzacji glebowo- siedliskowej w roku 2004, stwierdzono występowanie 11 typów siedliskowych lasu, wyłącznie nizinnych. Zdecydowana większość siedlisk – 60% powierzchni, ma charakter lasowy (lasy, lasy mieszane, olsy, łągi) na glebach mezo- i eutroficznych, natomiast pozostałe 40% powierzchni zajmują siedliska borowe, tj. bory świeże na glebach oligotroficznych, ale głównie bory mieszane na glebach przejściowych do mezotroficznych i na mezotroficznych. Większość powierzchni zajmują siedliska świeże – ponad 93%, wilgotne, bagienne i łąkowe jedynie niecałe 7%.

Udziały powierzchni siedlisk wynikający z inwentaryzacji zasobów leśnych na dzień 1.01.2019 r. różnią się nieznacznie od stanu wyjściowego, co wynika zarówno ze zmian ewidencyjnych powierzchni leśnej, jak i przestrzennego rozproszenia siedlisk o najmniejszych udziałach, co nie pozwala na tworzenie z nich wydziałów drzewostanowo – siedliskowych.

Przyjęto następujące typy drzewostanów (TD) oraz ramowe składy gatunkowe odnowień w zależności od typu siedliskowego lasu:

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Wariant wilgotnościowy	Skład gatunkowy odnowienia
Bśw	1, 2	So	So 80, Brz i inne 20
BMśw	1, 2	So	So 80, Db i inne 20
BMw	1, 2	So	So 80, Św i inne 20
LMśw	1	Bk – So	So 60, Bk 30, Md i inne 10
LMśw	2	Db – So	So 60, Db 30, Jd i inne 10
LMśw	1, 2	Jd	Jd 70, So i inne 30
LMw	1, 2	Db – So	So 50, Db 30, Jd i inne 20
LMw	1, 2	Jd	Jd 70, So i inne 30
LMb	1	OI	OI 70, Brz i inne 30
Lśw	1	Db – Bk	Bk 50, Db 30, Jd i inne 20
Lśw	2	Bk – Db	Db 50, Bk 30, Jd i inne 20
Lśw	1, 2	Jd	Jd 70, Bk i inne 30
Lw	1, 2	Db	Db 70, Jw. I inne 30
Lł	1	Js – Db	Db 50, Js 30, i inne 20
OI	1, 2, 3	OI	OI 90, Brz i inne 10
OIJ	1	Js-OI	OI 60, Js 30 Wz i inne 10

Powyższe składy mają charakter ramowy. Mogą być modyfikowane w konkretnym drzewostanie z uwzględnieniem występujących mikrosiedlisk, stopnia uwilgotnienia i stanu siedliska, a także siedliska przyrodniczego. W przypadku Js ze względu na występujące zamieranie tego gatunku Nadleśnictwo będzie stosowało przy odnowieniach gatunki o podobnych wymaganiach siedliskowych i ekologicznych. Na powierzchniach zagrożonych przez pędraki (leśnictwo Rębielice) dopuszcza się odnowienia z gatunków lekkonasiennych na wszystkich siedliskach. Korzystano z zasad dobrej praktyki leśnej- m.in. wyłączono z użytkowania rębego lasy na siedlisku LMb, Lł, OIJ. Pozostawiono bez wskazań gospodarczych drzewostany o szczególnych walorach przyrodniczych.

5.1.3.7 Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z TD

Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z przyjętym w obecnej rewizji typem drzewostanu wykonano zgodnie z §40 Instrukcji urządzania lasu. Kierując się szczegółowymi kryteriami dla grup, wyróżniono 3 stopnie zgodności tj. stopień 1 zgodny, stopień 2 częściowo zgodny i stopień 3 niezgodny (niezgodny obojętnie i negatywnie).

Pierwszy stopień zgodności ma 62,2%, drugi 33,2%. Stopień niezgodny ze składem pożądanym odnotowano na tylko 4,6% powierzchni drzewostanów.

Wśród drzewostanów o składzie niezgodnym największy udział, w jednostkach względnych, mają drzewostany na siedliskach Lł, LMb i Lw. Na Lł wszystkie drzewostany są niezgodne, ale jest to zaledwie 2,39 ha powierzchni leśnej zalesionej, tj. 0,01%. Wysoki udział drzewostanów niezgodnych stwierdzono także na LMb – 67,2% powierzchni tego siedliska, ale jest to 2,09 ha, tj. 0,01% powierzchni leśnej zalesionej. Nieco większa powierzchnia drzewostanów niezgodnych występuje na lesie wilgotnym – 111,11 ha, jednak całkowita powierzchnia tego siedliska niewiele przekracza 1% udziału w ogólnej powierzchni leśnej, stąd udział części niezgodnej to w ogólnej powierzchni ok. 0,7%.

Istotną powierzchnię drzewostanów niezgodnych stwierdzono na dwóch siedliskach, należących do najważniejszych w Nadleśnictwie:

- LMśw: tylko 2,2% powierzchni drzewostanów tego siedliska ma skład niezgodny, ale jest to 342,18 ha, tj. 3,54% powierzchni zalesionej. Najczęściej powodem niezgodności jest panujący modrzew (ponad 43% drzewostanów), który jest obecnie przewidziany jako domieszka oraz brzoza (ponad 27% drzewostanów), która na tym siedlisku nie jest wcale przewidziana jako celowa domieszka. Pozostałe niepożądane gatunki występują w pojedynczych przypadkach, np.: Sow – 1, Dbc – 1, Ol – 5, Św – 3, Os – 3.
- Lśw: ponad 21% powierzchni drzewostanów tego siedliska ma charakter niezgodny. Powierzchniowo jest to 322,21 ha, co stanowi niemal 2% ogólnej powierzchni leśnej zalesionej. Najczęściej powodem niezgodności jest sosna panująca w 66% drzewostanów, modrzew w 11% i brzoza w niecałych 8%. Pozostałe gatunki niepożądane jako panujące występują znacznie rzadziej: Ol – 5, Dbc – 1, Św – 1.

Gatunki panujące najczęściej powodujące niezgodność:

- Soc na Bśw;
- Md, Ol, Os na BMw;
- Brz, Db, Md, Św, Os, Bk na BMśw;
- Olcha na Lł;
- So na LMb;
- Ol, Brz, Św, Os na LMw;
- Ol, So na Lw;
- So na Ol.

Na gruntach porolnych, niezależnie od gatunku, drzewostany kwalifikuje się do zgodnych lub częściowo zgodnych, ale drzewostany na gruntach porolnych zajmują niecałe 5,5% powierzchni leśnej zalesionej. Drzewostany niezgodne na pozostałych siedliskach nie przekraczają 1% udziałów w powierzchni leśnej zalesionej.

5.1.3.8 Drzewostany 100-letnie i starsze

W Nadleśnictwie Kłobuck około 16,5% powierzchni leśnej zajmują drzewostany powyżej 100 lat oraz w klasie odnowienia i do odnowienia. Wśród tej grupy znajdują się drzewostany jodłowe, bukowe, dębowe ale również grabowe, brzożowe, sosnowe i modrzewiowe. Zapas drzewostanów ponad 100-letnich wynosi 960 310 m³, co odpowiada około 21% całkowitego zapasu Nadleśnictwa.

5.1.3.9 Przewostoje

W drzewostanach Nadleśnictwa Kłobuck pozostawiane są pojedynczo i grupowo przewostoje. Sumaryczna miąższość pozostawionych przewostojów w Nadleśnictwie wynosi 25 282 m³. W rozbiciu na gatunki dominują sosna, buk, modrzew, dąb, ocha ale pozostawiane są również jodła, świek i brzoza. Przewostoje spełniają swoją rolę m.in. jako nasienniki i drzewa osłonowe dla wprowadzanych odnowień. W formie biogrup, jak też pojedynczych egzemplarzy większość z nich pozostanie na gruncie do naturalnego rozpadu. Do uprzątnięcia zaprojektowano 1,6% miąższości zinwentaryzowanych przewostojów. Niektóre przedrosty, biogrupy i kępy wejdą w skład drzewostanów wyprowadzonych z upraw i młodników.

5.1.4 Formy ochrony przyrody występujące na gruntach i w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Tabela: Zestawienie form ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

Rodzaj formy ochrony	*Liczba w zasięgu/Liczba na gruntach N-ctwa	**Pow. ogólna na gruntach LP (N-ctwa Kłobuck) [ha]	Pow. ogólna form ochrony wg aktów powołujących[ha]
Obszary Natura 2000 – projektowane SOO	4	176,66	176,71
Parki Krajobrazowe otuliny PK	1 2	810,67 1964,35	14 750,00 24 413,00
Rezerваты przyrody	6	75,94	76,09

Rodzaj formy ochrony	*Liczba w zasięgu/Liczba na gruntach N-ctwa	**Pow. ogólna na gruntach LP (N-ctwa Kłobuck) [ha]	Pow. ogólna form ochrony wg aktów powołujących[ha]
Pomniki przyrody	23	-	-
Użytki ekologiczne	2	14,77	14,77
Obszary Chronionego Krajobrazu	2/1	1391,87	4250,00
Strefy ochrony ostoi zwierząt	1	3, 6173	3,6173

*- w sytuacji gdy występuje jedna liczba, oznacza ilość na gruntach Nadleśnictwa

**- powierzchnia podawana wg PUL (stan na 1.01.2019 r.)

5.1.4.1 Rezerваты przyrody

Rezerваты przyrody charakteryzują się zróżnicowaniem ekosystemów. Stwarzają szansę zachowania dziko występujących gatunków roślin i zwierząt, łącznie z ich biotopami i siedliskami, a jednocześnie zapewniają trwałe istnienie najszerzego wachlarza form geomorfologicznych i geologicznych, stanowiących o istocie naturalnego krajobrazu.

Na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck znajduje się 6 rezerwatów przyrody: Bukowa Góra, Dębowa Góra, Modrzewiowa Góra, Stawiska, Szachownica, Zamczysko. Zajmują one łącznie 75,94 ha, co stanowi około 0,45% powierzchni ogólnej gruntów Nadleśnictwa. W Nadleśnictwie Kłobuck w chwili obecnej nie ma rezerwatów projektowanych.

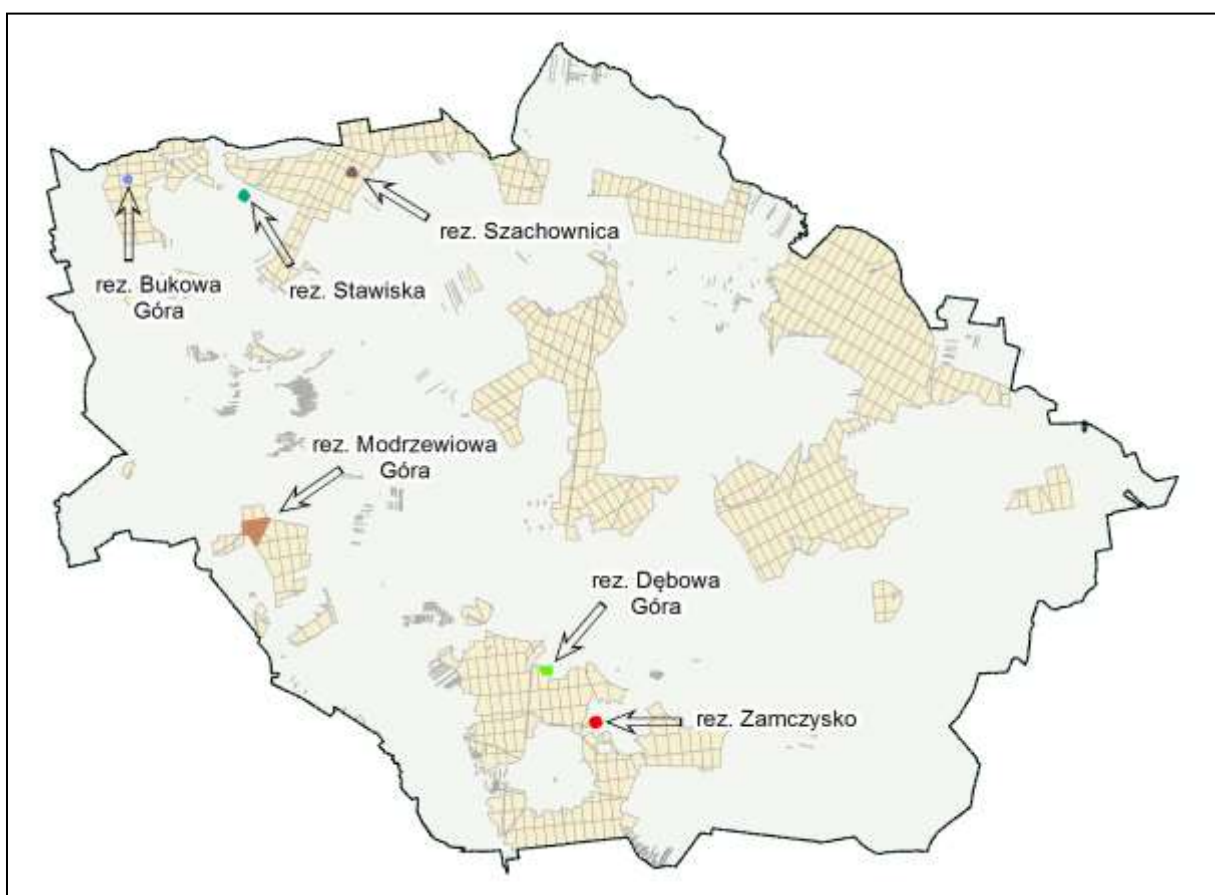
Syntetyczną charakterystykę rezerwatów przedstawiono w tabeli poniżej. Szczegółowy opis i informacje na temat możliwości realizacji celów ochrony, a także proponowane wskazania ochronne dla rezerwatów zawiera Program Ochrony Przyrody.

Tabela: Zestawienie informacji dotyczących rezerwatów w Nadleśnictwie.

Nazwa rezerwatu	Rodzaj rezerwatu pod względem przedmiotu ochrony	Oddział /pododdział	Pow. ogólna wg PUL [ha]	Podstawa prawna	Cel ochrony
Bukowa Góra	Leśny Fitocenotyczny zbiorowisk leśnych L.Fi zI	275 c	0,69	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 maja 1959 r. MP z 1959 r. Nr 60, poz. 298 Obwieszczenie Woj. Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1.	Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych kwaśnej buczyny niżowej z udziałem jodły.
Dębowa Góra	Leśny Fitocenotyczny zbiorowisk leśnych L.Fi zI	570 d	5,16	Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 18 grudnia 1953 r. MP z 1954 r. Nr A-1, poz. 19. Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 października 1965 r. MP z 1965 r. Nr 63, poz. 347. Obwieszczenie Woj. Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1.	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu liściastego lasu mieszanego o cechach zespołu naturalnego.
Modrzewiowa Góra	Leśny Fitocenotyczny zbiorowisk leśnych L. Fi zI lub Leśny Florystyczny krzewów i drzew L.FI.kd	521 a, b, c, d, ~a. 522 a, b, ~a, ~b. 523 d, ~a	49,66	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 17 maja 1957 r. MP z 1957 r. Nr 47, poz. 293. Obwieszczenie Woj. Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1. Zarządzenie nr 1 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 11 marca 2013 r.	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego z udziałem modrzewia polskiego.

Nazwa rezerwatu	Rodzaj rezerwatu pod względem przedmiotu ochrony	Oddział /pododdział	Pow. ogólna wg PUL [ha]	Podstawa prawna	Cel ochrony
Stawiska	Leśny Fitocenotyczny zbiorowisk leśnych L. Fi zI	238 c, d, f	6,35	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 maja 1959 r. MP z 1959 r. Nr 61, poz. 309. Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 października 1965 r. MP z 1965 r. Nr 63, poz. 349. Obwieszczenie Woj. Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1.	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu naturalnego lasu dębowego ze starymi drzewami pomnikowymi.
Szachownia	Przyrody nieożywionej. Geologiczny i glebowy form tektonicznych i erozyjnych N.PGg te	202 b, c, d. 209 a, b, c, -b.	12,73	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11 października 1978 r. MP z 1978 r. Nr 33, poz. 126. Obwieszczenie Woj. Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1. Zarządzenie Nr 11/2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 30 maja 2017 r.	Zachowanie proglałnej jaskini powstałej w wapieniach górnourajskich oraz interesującego profilu geologicznego.
Zamczysko	Leśny Fitocenotyczny zbiorowisk leśnych L. Fi zI	592 a	1,36	Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 27 kwietnia 1953 r. MP z 1953 r. Nr A-42, poz.512. Obwieszczenie Woj. Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1.	Zachowanie ze względów kulturalno – społecznych fragmentu lasu dębowego o dużych walorach krajobrazowych oraz pozostałości wczesnośredniowiecznej osady.

Ryc. Lokalizacja rezerwatów w Nadleśnictwie Kłobuck

5.1.4.2 Parki krajobrazowe

Parki krajobrazowe są to obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem ich utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania tzn. łączenia funkcji ochronnych z gospodarczymi. Grunty rolne, leśne i inne nieruchomości znajdujące się w granicach parku krajobrazowego pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu. Na terenie Lasów Państwowych znajdujących się w granicach parku krajobrazowego zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z planem ochrony parku krajobrazowego uwzględnionym w operacie urządzenia lasu.

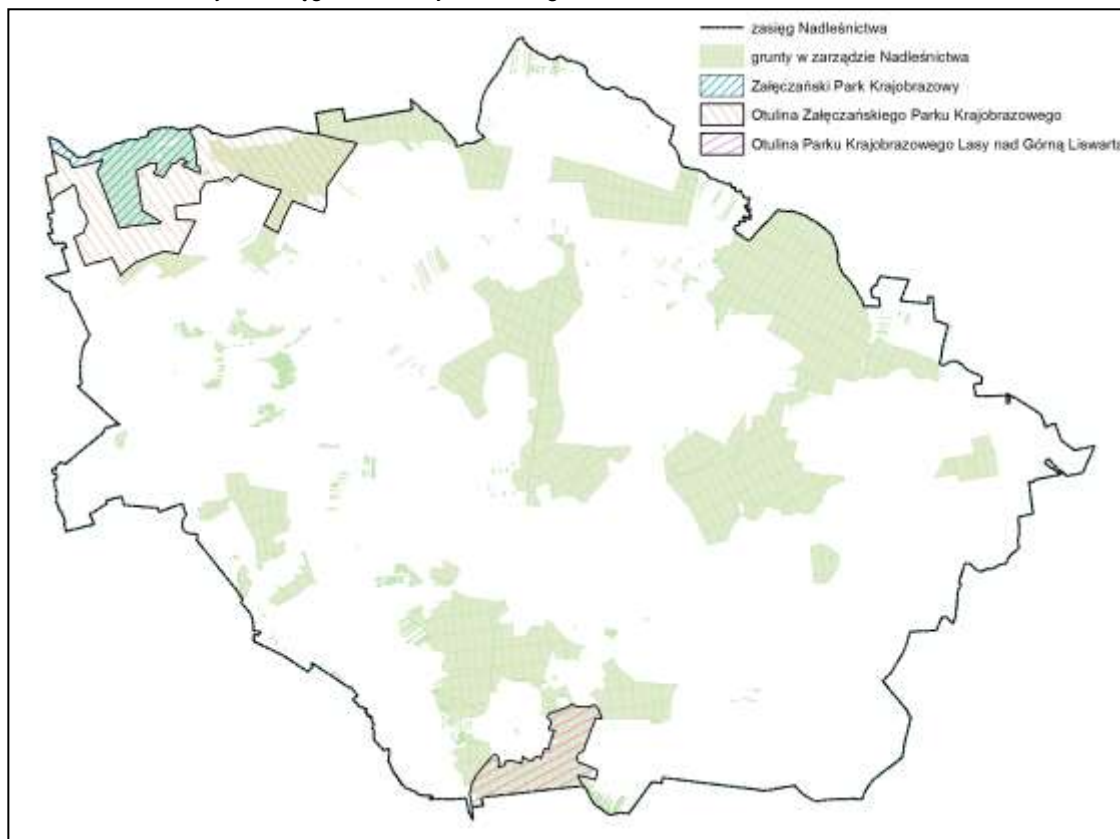
Obszar administrowany przez Nadleśnictwo Kłobuck znajduje się w granicach Załęczańskiego Parku Krajobrazowego oraz jego otuliny. Załęczański PK wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego z siedzibą w Będzinie.

Załęczański Park Krajobrazowy został utworzony Uchwałą Nr XIII/50/78 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu z dnia 5 stycznia 1978 r., w celu ochrony jurajskiego krajobrazu Wyżyny Wieluńskiej: ostańców, form krasowych, dwóch przełomowych odcinków Warty przez Wyżynę Wieluńską, zakola Warty zwanego Łukiem Załęczańskim, zachowanych obszarów leśnych wraz z fauną i florą, a także obiektów kultury materialnej tego obszaru. Obecnie ZPK leży na terenie trzech województw: łódzkiego, opolskiego i śląskiego. Jego łączna powierzchnia wynosi 14 750 ha, a powierzchnia strefy ochronnej (otuliny) – 12 010 ha. Istotą ZPK jest jurajski krajobraz Wyżyny Wieluńskiej, któremu specyficzny charakter nadają ostańcowe wzgórza wapienne, morenowe wzniesienia oraz dolina Warty zachowująca w znacznej części charakter naturalny. Bardzo urozmaicona jest szata roślinna – opisano tu ponad 100 zbiorowisk roślinnych leśnych i nieleśnych. Do szczególnie cennych zalicza się zespół paproci w zacienionych szczelinach skał wapiennych, zbiorowiska jałowca i żarnowca z wrzosem, macierzanką i rozchodnikiem, inne zbiorowiska kserotermiczne, a także wodne zbiorowiska grzybieni i grążela żółtego. O bogactwie przyrodniczym ZPK decyduje także kilkadziesiąt gatunków roślin chronionych, około 130 gatunków ptaków, liczne bezkręgowce, wiele gatunków nietoperzy i ich kolonie hibernacyjne.

Załęczański Park Krajobrazowy obejmuje 810,67 ha gruntów Nadleśnictwa. Jego otulina obejmuje natomiast 1051,19 ha terenów należących do Nadleśnictwa Kłobuck.

Załęczański Park Krajobrazowy nie posiada zatwierdzonego Planu Ochrony.

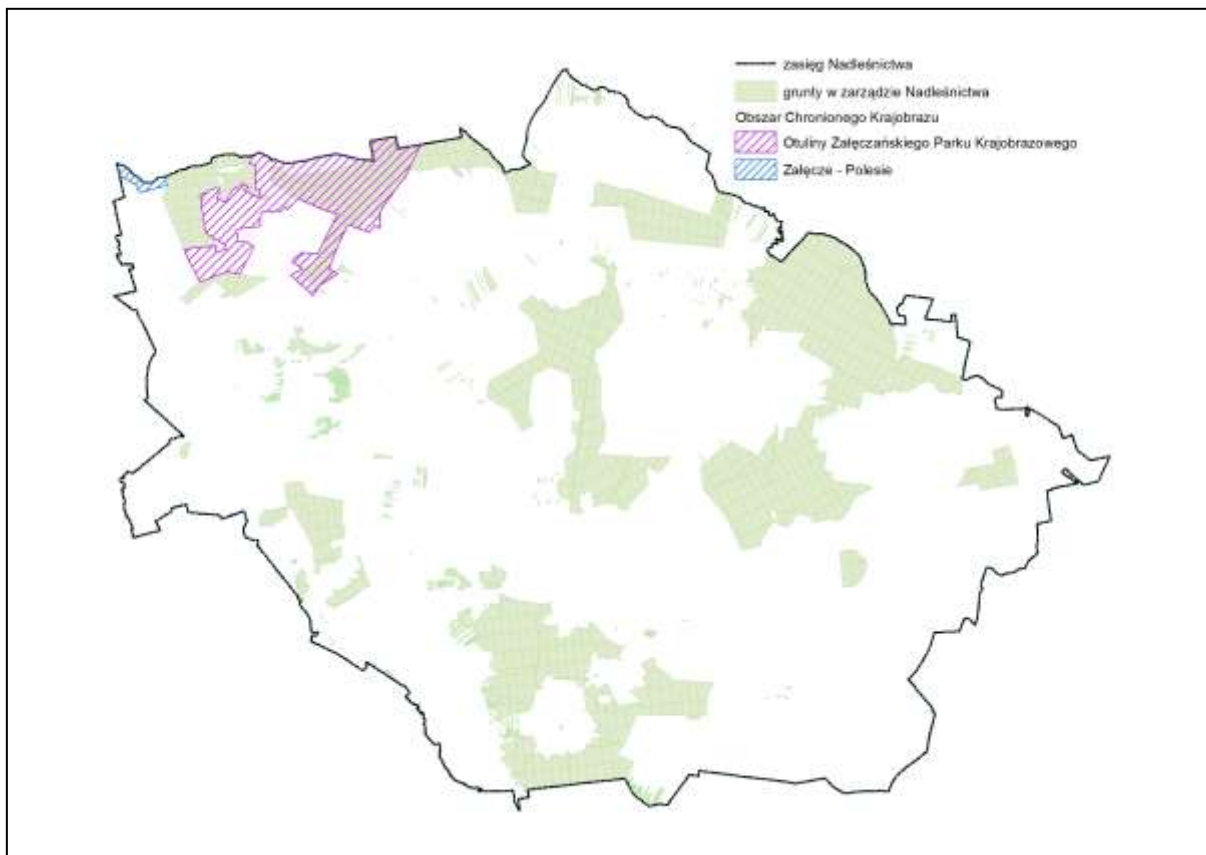
Ryc. Zasięg Parku Krajobrazowego i otuliny w Nadleśnictwie Kłobuck

Lasy Nadleśnictwa Kłobuck (leśnictwo Wręczyca) znajdują się w zasięgu **otuliny Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą**. Powierzchnia gruntów Nadleśnictwa w zasięgu otuliny PK Lasy nad Górną Liswartą wynosi 913,16 ha.

5.1.4.3 Obszary Chronionego Krajobrazu

Część gruntów Nadleśnictwa Kłobuck (1391,87 ha) wchodzi w skład **OChK Otuliny Załęczańskiego PK**, który to obszar w większości pokrywa się z właściwą otuliną Załęczańskiego PK. Obszar ten, jako OChK został powołany Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego z dnia 7 września 1995 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego Nr 26/95).

Ryc. Lokalizacja obszarów chronionego krajobrazu w zasięgu Nadleśnictwa Kłobuck

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa znajduje się również fragment **OChK Załęcze-Polesie**, utworzonego uchwałą Rady Gminy Rudniki nr VI/44/07 z dnia 20.03.2007r. Jest to obszar w rejonie na zachód od oddziałów 260 i 270 leśnictwa Parzymiechy, w okolicach wsi Polesie należącej do województwa opolskiego. Obszar ten jest jednocześnie częścią otuliny Załęczańskiego PK. Nie obejmuje gruntów Nadleśnictwa.

5.1.4.4 Obszary Natura 2000

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 są dwie dyrektywy Rady Europejskiej. Pierwsza z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (79/409/EWG), druga z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG). W tej kwestii polskie prawo zostało dostosowane do wymienionych dyrektyw głównie w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o Ochronie Przyrody.

Nadleśnictwo Kłobuck prowadząc wielofunkcyjną, trwale zrównoważoną gospodarkę leśną opartą na podstawach ekologicznych, przyczynia się do zachowania wielu cennych ekosystemów, z których część została objęta ochroną w formie obszarów Natura 2000.

Sieć Natura 2000 w Nadleśnictwie Kłobuck tworzą następujące obszary o znaczeniu wspólnotowym:

- PLH240004 Szachownica
- PLH240024 Stawiska
- PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki
- PLH240045 Lemańskie Jodły

Tabela: Zestawienie informacji o obszarach Natura 2000.

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja (oddział, pododdział)	Powierzchnia [ha]	
			wg aktu powołującego	na gruntach LP Nadleśnictwa Kłobuck [wg PUL na lata 2019-2028]
1.	PLH240004 Szachownica	202 b, c, d 209 a, b, c, ~b	13,14	12,73
2.	PLH240024 Stawiska	238 c, d, f	6,63	6,35
3.	PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki	490 c, d, l, m, n, ~b, ~c	5,64	5,63
4.	PLH240045 Lemańskie Jodły	43 b, c, d, ~c, 44, 45 a-d, ~a, 46 c, ~b, 65 b, ~c, 66, 67 a, b, ~b, 68	151,30	151,95

Tabela: Zestawienie siedlisk przyrodniczych i gatunków w obszarach Natura 2000.

Kod	Nazwa	Przedmiot Ochrony	Ocena ogólna wg SDF	Powierzchnia wg SDF [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa [ha]
PLH240004 Szachownica					
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco – Brometea</i>)	nie	-	0,66	-
8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	tak	B	0,00	pkt***
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>)	nie	-	0,26	-
1308	Mopek – <i>Barbastella barbastellus</i>	tak	B	-	1,48*
1323	Nocek Bechsteina- <i>Myotis bechsteini</i>	tak	A	-	1,48*
1318	Nocek łydkowłosy – <i>Myotis dasycneme</i>	tak	B	-	1,48*
1324	Nocek duży – <i>Myotis myotis</i>	tak	B	-	1,48*
PLH240024 Stawiska					
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> i <i>Tilio-Carpinetum</i>)	tak	C	0,00	6,35
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	nie	-	0,00	-
1084	Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>)	tak	C	-	6,35*
PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki					
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	tak	A	2,24	3,96****

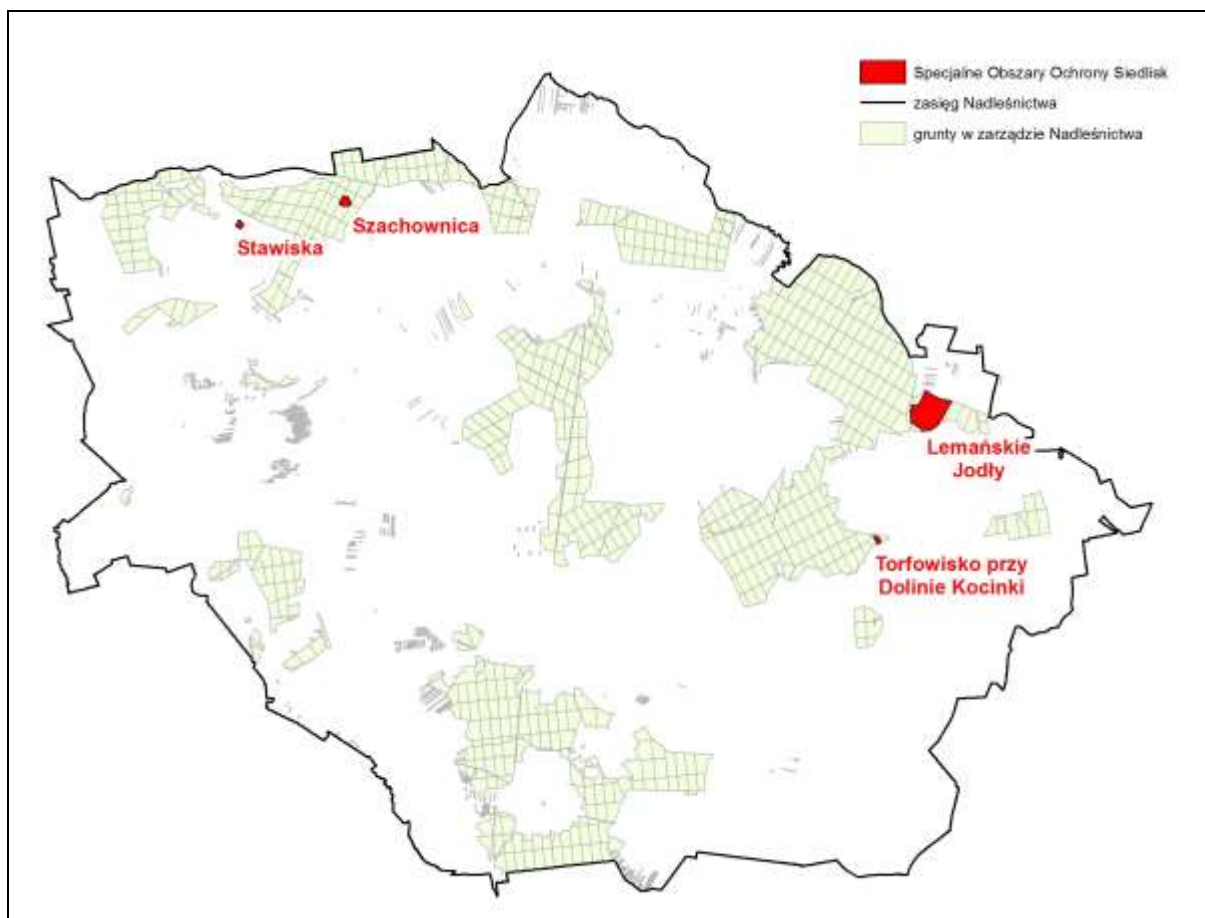
Kod	Nazwa	Przedmiot Ochrony	Ocena ogólna wg SDF	Powierzchnia wg SDF [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa [ha]
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	tak	A	2,24	3,96****
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	tak	C	0,56	bd**
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	nie	-	0,56	-
PLH240045 Lemańskie Jodły					
91P0	Wyżynny jodłowy bór mieszany – <i>Abietetum polonicum</i>	tak	B	147,74	147,00

*- w przypadku zwierząt podano powierzchnię wydzieli, w których zdiagnozowano gatunek

**bd- brak informacji o zasięgu siedliska w warstwach RDOŚ

***pkt- siedlisko ma charakter punktowy

**** - powierzchnia obliczona na podstawie warstw otrzymanych z RDOŚ

Ryc. Położenie poszczególnych Obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Kłobuck

Źródłem danych dla ww. obszarów Natura 2000 były głównie Standardowe Formularze Danych (pozyskane ze strony GDOŚ w dniu 9 października 2018 r.) oraz warstwy wektorowe otrzymane z RDOŚ w Katowicach oraz RDOŚ w Opolu, a także dane geometryczne ze stron internetowych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

5.1.4.4.1 Obszar Natura 2000 PLH240004 Szachownica

Obszar został zatwierdzony, jako OZW w lutym 2008 roku Decyzją Komisji Europejskiej. Jest to system jaskiń typu proglacialnego w ostańcowym pagórku o nazwie Krzemienna Góra (niekiedy Kamienna Góra), w środkowej części Wyżyny Wieluńskiej. Pierwotnie była to jedna jaskinia o długości szacowanej na 2000 m. Jej ciągłość i wewnętrzna struktura zostały zniszczone wskutek nadziemnej i podziemnej eksploatacji wapienia- podziemna eksploatacja trwała do roku 1962. Ocenia się, że wydobycie wapienia w tym miejscu trwa od co najmniej początku XIX w. Najdłuższa jaskinia- Szachownica I, liczy 1000 m długości i jest jedną z najdłuższych jaskiń na Wyżynie Krakowsko- Wieluńskiej. Druga jaskinia ma 200 m długości, a pozostałe zachowały się w formie szczątkowej.

System jaskiniowy Szachownicy jest jednym z największych zimowisk nietoperzy w kraju. Występuje tu zmienność warunków termicznych, a w związku z tym mogą tu zimować gatunki o różnorodnych wymaganiach termicznych i wilgotnościowych. Według obserwacji prowadzonych od roku 1980 zimuje tu zwykle ponad 1000 osobników z 10 gatunków, w tym 4 z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Szczególnie cenne jest występowanie nocka Bechsteina i nocka łydkowłosego, uznanych w Polsce za rzadkie i zagrożone.

W nadziemnym obszarze Szachownicy stwierdzono występowanie 3 siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Ostoja obejmuje istniejący tu wcześniej rezerwat o tej samej nazwie. Dla ostoi opracowano Plan Zadań Ochronnych obowiązujący od 24 kwietnia 2014 r do 23 kwietnia 2024 r.

Tabela: Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF- PLH240004 Szachownica.

Lp.	Kod	Nazwa
1.	6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco – Brometea</i>)
2.	8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania
3.	9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>)

Tabela: Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF-PLH240004 Szachownica.

Grupa*	Kod	Nazwa
M	1308	Mopek – <i>Barbastella barbastellus</i>
M	1323	Nocek Bechsteina- <i>Myotis bechsteini</i>
M	1318	Nocek łydkowłosy – <i>Myotis dasycneme</i>
M	1324	Nocek duży – <i>Myotis myotis</i>

* grupa: A-płazy; B-ptaki; F-ryby; I-bezkęrgowce; M-ssaki; P-rośliny; R-gady

5.1.4.4.2 Obszar Natura 2000 PLH240024 Stawiska

Obszar został zatwierdzony, jako mający znaczenie dla Wspólnoty w marcu 2003 roku.

Jest to niewielki, izolowany kompleks leśny położony wśród terenów rolniczych i osiedlowych przy drodze wojewódzkiej nr 42, stanowiącej jego pd. – wsch. granicę. W kompleksie oznaczono grąd niski i fragmenty zbiorowisk łągowych wzdłuż niewielkiego

cieku. W drzewostanie opisano kilkadziesiąt pomnikowych dębów osiągających wiek ponad 500 lat. Pierśnice niektórych przekraczają 200 cm. Liczne są egzemplarze dziuplaste i próchniejące, stąd obecność chrząszczy saproksylicznych, w tym silnej populacji pachnicy dębowej, gatunku wymienionego w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Obszar chroni ważną populację pachnicy dębowej i uważa się, że może być ośrodkiem rozprzestrzenienia się tego gatunku na okoliczne, pobliskie kompleksy leśne Nadleśnictwa, pod warunkiem ochrony starych dębów biocenotycznych i akumulacji martwego drewna dębowego o odpowiednich rozmiarach. W roku 2018 podjęto próbę rozszerzenia zasięgu populacji pachnicy, przenosząc zasiedlone kłody kasztanowca z rezerwatu Stawiska do rezerwatu Zamczysko. Zgodę na introdukcję, na wniosek GDDKiA w Katowicach, wydał Minister Środowiska Decyzją z dnia 12 kwietnia 2018 r.

W ostoi stwierdzono także występowanie chrząszczy z rodziny biegaczowatych i kózkowatych, rzekotki drzewnej, ropuchy szarej i zielonej, jaszczurki zwinki i żyworodnej, kilku gatunków ptaków i nietoperzy. Ostoja obejmuje istniejący tu rezerwat o tej samej nazwie. Ostoja nie ma obowiązującego Planu Ochrony ani Planu Zadań Ochronnych. W roku 2018 opracowano projekt planu ochrony dla rezerwatu Stawiska, obejmujący również zakres planu zadań ochronnych dla SOO PLH240024 Stawiska.

Tabela: Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF-PLH240024 Stawiska.

Lp.	Kod	Nazwa
1.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio- Carpinetum i Tilio- Carpinetum</i>)
2.	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe

Tabela: Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF-PLH240024 Stawiska.

Grupa*	Kod	Nazwa
I	1084	Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>)

* grupa: A-płazy; B-ptaki; F-ryby; I-bezkęgowce; M-ssaki; P-rośliny; R-gady

5.1.4.4.3 Obszar Natura 2000 PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki

Obszar został zatwierdzony, jako mający znaczenie dla Wspólnoty w marcu 2011 roku. Jest to lokalne, obszerne zagłębienie na skraju (w odległości około 50 m) zalewowej doliny Kocinki, w odległości około 150 m od jej obecnego, sztucznego koryta. Owalne zagłębienie o rozmiarach około 200 x 150 m jest zarastającym zbiornikiem wody, z wyraźnie wykształconym czynnym torfowiskiem wysokim, miejscami przejściowym. W środkowej części istnieją jeszcze otwarte powierzchnie wody. Właściwe torfowisko wraz z lustrem wody ma obecnie powierzchnię 2,88 ha, a cały obszar chroniony 5,63 ha. Od wschodu przylegają drzewostany sosnowe w wieku 120 lat, a od pozostałych stron młodniki, głównie sosnowe w wieku 15 lat.

Obszar objęto ochroną z powodu obecności dobrze wykształconych i zachowanych zbiorowisk torfowiskowych - przeważnie torfowisk wysokich, a także przejściowych. Oprócz tego występują tu zbiorowiska niskoturzycowe i niewielkie fragmenty zespołu grzybienia północnego. Uważa się, że procesy przyrodnicze są tu bardzo stabilne.

Na obszarze ostoi występują licznie gatunki roślin typowe dla torfowisk: rosiczka okrągłolistna (liczna populacja), bagno zwyczajne, żurawina błotna, modrzewnica zwyczajna, bobrek trójlistkowy, czermień błotna, siedmiopalecznik błotny, grzybienie północne. Jest to również obszar występowania chronionej ważki - iglicy małej, objętej ustawowo ochroną strefową.

Ostoja nie ma opracowanego Planu Zadań Ochronnych. Dotychczas opracowano Założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych, ogłoszone 30 września 2015 r. przez RDOŚ w Katowicach.

Tabela: Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF- PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki.

Lp.	Kod	Nazwa
1.	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
2.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria- Caricetea</i>)
3.	91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)
4.	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe

5.1.4.4 Obszar Natura 2000 PLH240045 Lemańskie Jodły

Obszar został zatwierdzony, jako mający znaczenie dla Wspólnoty w grudniu 2013 roku. Ostoja obejmuje większość powierzchni charakterystycznego kompleksu (w zasadzie półeklawy) położonego między doliną Kocinki na zachodzie, a drogą wojewódzką Nr 483 na wschodzie. Ochroną objęto 147 ha drzewostanów, w większości z panującą jodłą - około 74% powierzchni zajmują drzewostany jodłowe w wieku od 55 do 130 lat, sporadycznie spotyka się jodły znacznie starsze oceniane na 140 do 160 lat. Przeciętne rozmiary jodeł osiągają tu około 50 cm i 30 m wysokości, pojedyncze egzemplarze niekiedy znacznie więcej. W drzewostanach zachodzi stosunkowo intensywny proces naturalnego odnawiania-podrosty i naloty opisano łącznie na 44% powierzchni.

Oznaczono tu zespół wyżynnej jedliny *Abietetum polonicum*, na południowo- zachodnim krańcu zasięgu. Ocenia się, że zbiorowisko jest wykształcone w stopniu reprezentatywnym dla województwa śląskiego i całego kraju.

Dla ostoi opracowano plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 29 lutego 2016 r., a ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Śląskiego w dniu 2 marca 2016 r. pod poz. 1396.

Tabela: Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF- PLH240045 Lemańskie Jodły

Lp.	Kod	Nazwa
1.	91P0	Wyżynny jodłowy bór mieszany – <i>Abietetum polonicum</i>

5.1.4.4.5 Siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze wymienione w Dyrektywie Rady w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory Natura 2000 Załącznik I.

Wg Ustawy o ochronie przyrody siedlisko przyrodnicze ma następującą definicję:

Art. 5.

17) siedlisko przyrodnicze - obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne;

17a) siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty – siedlisko przyrodnicze, które na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej:

a) jest zagrożone zanikiem w swoim naturalnym zasięgu lub

b) ma niewielki zasięg naturalny w wyniku regresji lub z powodu ograniczonego obszaru występowania wynikającego z jego wewnętrznych, przyrodniczych właściwości lub

c) stanowi reprezentatywny przykład typowych cech regionu biogeograficznego występującego w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Aktem prawa europejskiego w zakresie ochrony siedlisk jest Dyrektywa Rady EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny (Council Directive 92/43/EEC), tzw.: Dyrektywa Siedliskowa.

Siedliska przyrodnicze są to obszary lądowe lub wodne, wyodrębnione w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne, zarówno całkowicie naturalne jak i półnaturalne (Dyrektywa Siedliskowa). Siedliska przyrodnicze według tej definicji, są więc pojęciem szerszym niż siedliska leśne, według typologii lasu oraz nie do końca jednoznaczne z systemami klasyfikacji fitosocjologicznej. Siedliskiem może być każdy typ przyrodniczy obszar, stanowiący jakąś wyróżnianą jedność. Może to być np. las liściasty, bór sosnowy, żwirowisko, ujście rzeki, murawa itp. Zapisy dyrektyw unijnych zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W Unii Europejskiej obowiązują różne systemy klasyfikacji siedlisk. Na potrzeby ochrony przyrody w Unii określono typy siedlisk przyrodniczych zagrożonych zanikiem. Definicję tych typów wraz z ich kodami zawarto w *Interpretation Manual of European Union Habitats* (Podręcznik interpretacji siedlisk)- oficjalnej instrukcji identyfikacji siedlisk ważnych z punktu widzenia Unii Europejskiej. Oprócz siedlisk o znaczeniu wspólnotowym, których odpowiednia reprezentacja stwarza przesłanki do tworzenia Obszarów Natura 2000, wyróżniono jeszcze siedliska priorytetowe, za których istnienie Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność (Dyrektywa Siedliskowa). Są to siedliska, które występują wyłącznie na terytorium Unii Europejskiej, w związku z tym, ich ochrona i istnienie zależą od działań podjętych na obszarze UE.

W poniższych tabelach przedstawiono sumaryczną powierzchnię zajmowaną przez poszczególne siedliska przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa oraz na terenach LP w ramach obszarów siedliskowych Natura 2000.

Tabela: Zestawienie siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa wg inwentaryzacji przyrodniczej w latach 2006-2007*.

Lp.	Nazwa siedliska	Kod typu	Powierzchnia siedliska na gruntach Nadleśnictwa [ha]
Siedliska nieleśne			
1	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	3150	2,20
2	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	3160	1,00
3	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	6410	5,10
4	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	6510	36,74
5	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	7110	0,40
6	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria- Caricetea</i>)	7140	3,96
7	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	0,75
Siedliska leśne			
8	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	31,77
9	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	9110	43,75
10	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio- Carpinetum i Tilio- Carpinetum</i>)	9170	260,26
11	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	91E0	26,44
12	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	2,00
13	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	91D0	1,34

Lp.	Nazwa siedliska	Kod typu	Powierzchnia siedliska na gruntach Nadleśnictwa [ha]
14	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>) środkowoeuropejski wilgotny las dębowy	9190-2	235,87
15	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	91T0	1,45
16	Dąbrowy ciepłolubne (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	9110	35,67

*dane na podstawie protokołu KZP;

Tabela: Zestawienie siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa

Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Typ siedliskowy lasu	Ranga siedliska	**Skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza	Pow. siedliska przyrodniczego [ha]	Pow. wydziałów [ha]
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	-	priorytetowe	-	3,81* płat***(0,15)	4,40
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	-	-	-	3,81* płat***(0,15)	4,40
8310	Jaskinie niedostępne do zwiedzania	-	-	-	pkt**	1,48
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> i <i>Tilio-Carpinetum</i>)	LMśw Lw	-	D-stany Db-Gb, Db-Bk, Db-Lp-Gb z domieszką Jw, Bk, Św i Jd	6,35*	6,35
91P0	Wyżynny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>)	LMśw	-	D-stany jodłowe z domieszką Św, Bk, So, Gb, Os	147,00*	147,00
Suma powierzchni siedlisk i wydziałów w których te siedliska występują:					161,27	163,63

* - oznacza, że siedlisko obejmuje całe wydziałenie;

pkt**- oznacza, że siedlisko w wydziałeniu ma charakter tzw. „punktowy”;

płat***- oznacza, że siedlisko w wydziałeniu ma charakter tzw. „płatowy”, powierzchnia obliczona systemowo z warstwy, zaakraglona do 0,01ha.

W powyższej tabeli przedstawiono powierzchnie siedlisk przyrodniczych, występujących w poszczególnych typach siedliskowych lasu, na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck w zasięgu SOO Natura 2000. Poszczególnym rodzajom leśnych siedlisk przyrodniczych przypisano również proponowany przez Matuszkiewicza naturalny skład gatunkowy drzewostanu. W zestawieniu dla każdego wydziałenia podano siedlisko przyrodnicze przeważające w danym pododdziale. W obrębie jednego wydziałenia mogą często występować mniejsze fragmenty innych siedlisk tzw. mikrosiedliska. W tych przypadkach podano albo powierzchnie siedlisk znajdujących się w niewielkich fragmentach wydziałów (płatów), albo informacje o występowaniu tzw. siedlisk punktowych. Szczegółową analizę dostosowania składów odnowień do siedlisk przyrodniczych, a także zgodność typów drzewostanów z siedliskami naturalnymi przedstawiono w rozdziale 6.3.9.

5.1.4.5 Pomniki przyrody

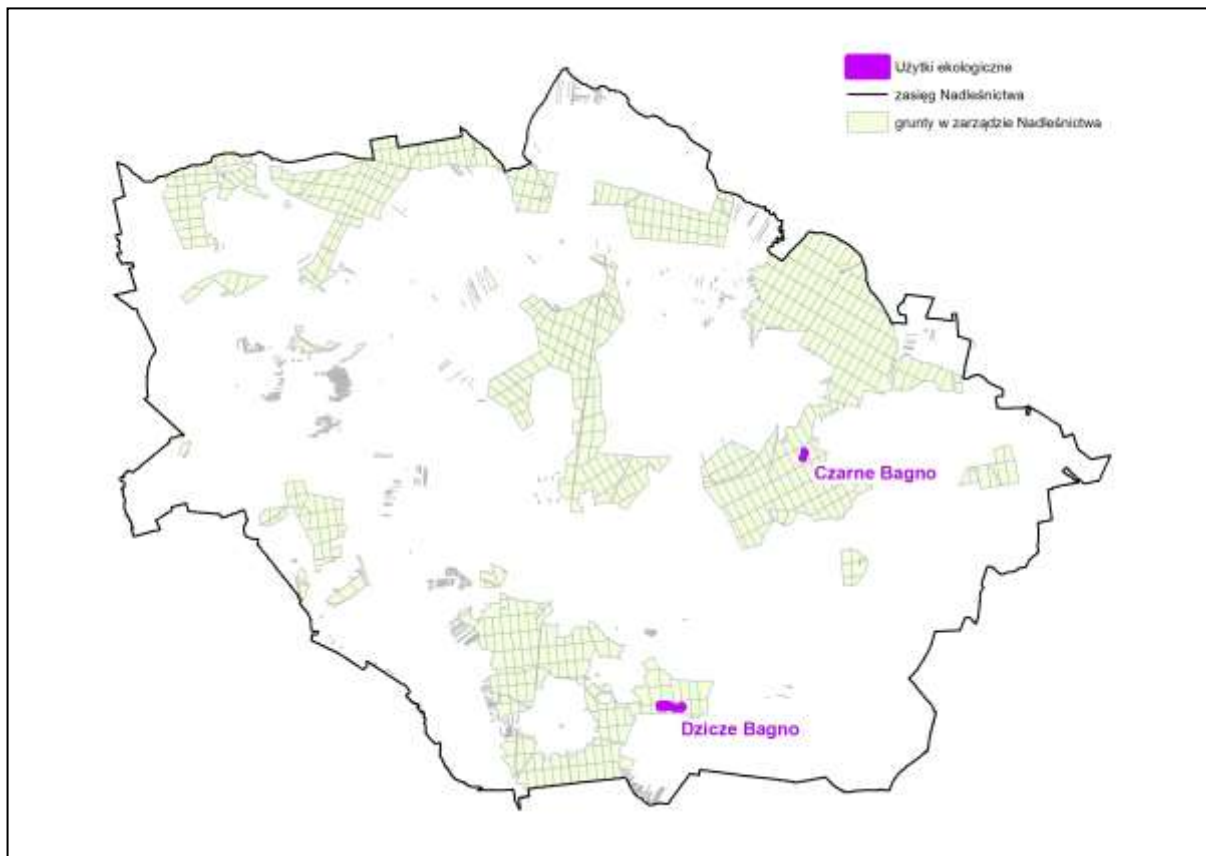
Na terenach Nadleśnictwa Kłobuck ochroną pomnikową objętych jest 23 drzewa. Poniżej przedstawiono wykaz pomników oraz ich położenie.

Lp.	Leśnictwo Oddział pododdział	Gatunek	Ilość	Rozmiary d [cm] h [m]	Gmina Miejscowość
1.	Bartkówka 428 k	Db	1		Kłobuck Łobodno
2.	Rybno 548 a	Db	1		Kłobuck Rybno
3.	Rybno 554 f	Db	1		Kłobuck Rybno
4.	Rybno 555 h	Db	1		Wręczyca Wielka Golce
5.	Rybno 558 a	Db	1		Wręczyca Wielka Golce
6.	Rybno 558 i	Bk	1		Wręczyca Wielka Golce
7.	Rybno 573 a	Bk	1		Wręczyca Wielka Golce
8.	Rybno 573 c	Bk	1		Wręczyca Wielka Golce
9.	Pierzchno 581 b	Db	2		Kłobuck Miasto Zakrzew
10.	Rybno 588 b	Db	12		Wręczyca Wielka Golce
11.	Rybno 597 f	Db	1		Wręczyca Wielka Wręczyca Mała
Razem			23		

5.1.4.6 Użytki ekologiczne

Na gruntach Nadleśnictwa są położone dwa użytki ekologiczne. Ogólnie użytki ekologiczne spełniają bardzo ważną rolę dla zachowania różnorodności biologicznej nie tylko ekosystemów związanych z roślinnością drzewiastą ale również łąk, oczek wodnych, torfowisk. Poniżej przedstawiono ich charakterystykę.

Nazwa użytku Podstawa prawna	Leśnictwo Oddział	Powierzchnia [ha]	Rodzaj użytku ekologicznego	Rodzaj powierzchni
Czarne Bagno Rozporządzenie 33/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 23 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego Nr 2, poz. 6 z dnia 20.01.1997 r. Rozporządzenie Nr 6/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 27 lutego 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny torfowiska „Czarne Bagno” w gminie Kłobuck. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 17 poz. 526 z dnia 08.03.2002 r.	Bartkówka 437 g	2,47	Zbiorowiska zioloroślowe i stanowiska roślin chronionych.	E-N
Dzicze Bagno Rozporządzenie 33/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 23 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny. Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego Nr 2, poz. 6 z dnia 20.01.1997 r. Rozporządzenie Nr 7/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 27 lutego 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny torfowiska „Dzicze Bagno” w gminie Kłobuck. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 17 poz. 527 z dnia 08.03.2002 r.	Pierzchno 631 g 632 c 633 b 634 a	12,30	Torfowisko ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.	E-N

Ryc. Położenie użytków ekologicznych w zasięgu Nadleśnictwa Kłobuck

5.1.4.7 Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową

Na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck zlokalizowana jest jedna strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania iglicy małej (*Nehalennia speciosa*). Została ona ustalona decyzją nr WPN.6442.5.2014.DC3 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 21 października 2014 r. Łączna powierzchnia strefy (strefy całorocznej) wynosi 3,6173 ha. W wydzieleniach wchodzących w skład strefy nie projektowano żadnych zabiegów gospodarczych. Adresy leśne wydziałów obejmujących strefę całoroczną znajdują się w załączniku (dane wrażliwe).

5.1.4.8 Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt

Występujące na obszarze Nadleśnictwa gatunki chronionych i rzadkich roślin oraz zwierząt przedstawiono w Prognozie oraz w POP w wykazie tabelarycznym na podstawie danych otrzymanych w toku prac urzędniowych, jak i uzyskanych z opracowań oraz waloryzacji dotyczących omawianych terenów.

Poniżej zestawiono chronione gatunki roślin i zwierząt występujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa oraz te, które stwierdzono lub obserwowano na gruntach Nadleśnictwa wg dostępnej wiedzy.

5.1.4.9 Flora, gatunki prawnie chronione

Przedstawioną poniżej listę roślin występujących w Nadleśnictwie Kłobuck, zestawiono m.in. na podstawie poprzednio obowiązującego Programu Ochrony Przyrody. Wykorzystano również wyniki inwentaryzacji przy pracach urzędniowych oraz dostępne opracowania dotyczące istniejących form ochrony przyrody. Zestawienie pełnej listy roślin na tak dużym obszarze, jak omawiane Nadleśnictwo jest bardzo trudne i wymaga wieloletnich obserwacji oraz prac florystycznych.

Tabela: Chronione gatunki roślin stwierdzone na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony*, kategoria zagrożenia**	Lokalizacja
1.	Bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>	Cz	Lista w załącznikach
2.	Bobrek trójlistkowy	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Cz	Lista w załącznikach
3.	Ciemnżyca zielona	<i>Veratrum lobelianum</i>	Cz	Lista w załącznikach
4.	Czosnek niedźwiedzi	<i>Allium ursinum</i>	Cz	Lista w załącznikach
5.	Grzybień północne	<i>Nymphaea candida</i>	Cz, NT	Lista w załącznikach
6.	Kukułka Fuchsa	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	C	Lista w załącznikach
7.	Lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i>	C	Lista w załącznikach
8.	Modrzewnica zwyczajna	<i>Andromeda polifolia</i>	Cz	Lista w załącznikach
9.	Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>	Cz	Lista w załącznikach
10.	Podrzeń żebrowiec	<i>Blechnum spicant</i>	Cz	Lista w załącznikach
11.	Pomocnik baldaszkowy	<i>Chimaphila umbellata</i>	Cz	Lista w załącznikach
12.	Rosiczka okrągłolistna	<i>Drosera rotundifolia</i>	C	Lista w załącznikach
13.	Wawrzynek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>	Cz	Lista w załącznikach
14.	Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>	Cz	Lista w załącznikach
15.	Widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>	Cz	Lista w załącznikach

*Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. M Ś z 9 października 2014 r.

**Polska Czerwona Księga Roślin; gatunek bliski zagrożenia (NT)

Tabela: Gatunki roślin mogące występować na gruntach LP na podstawie dostępnych opisów obszarów chronionych w zasięgu Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony*
1.	Buławnik wielokwiatowy	<i>Cephalanthera damasonium</i>	C
2.	Gnieźnik lesny	<i>Neottia nidus-avis</i>	Cz
3.	Kosaciec syberyjski**	<i>Iris sibirica</i>	C
4.	Listera jajowata	<i>Listera ovata</i>	Cz
5.	Kruszczyk szerokolistny	<i>Epipactis helleborine</i>	Cz
6.	Kukułka krwista**	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Cz
7.	Miodownik melisowaty	<i>Melittis melissophyllum</i>	Cz
8.	Orlik pospolity	<i>Aquilegia vulgaris</i>	Cz
9.	Pływacz zachodni**	<i>Utricularia australis</i>	C
10.	Podkolan biały**	<i>Platanthera bifolia</i>	Cz
11.	Rosiczka pośrednia**	<i>Drosera intermedia</i>	C
12.	Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>	Cz

* Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. M Ś z 9 października 2014 r.

** Gatunki wykazane po waloryzacji przyrodniczej w roku 2006.

5.1.4.10 Fauna, gatunki prawnie chronione

Na terenie Nadleśnictwa Kłobuck nie przeprowadzono szczegółowej kompleksowej inwentaryzacji ani monitoringu fauny.

Brak szczegółowej inwentaryzacji nie pozwala określić liczebności zwierząt ani też dokładnych ich lokalizacji, za wyjątkiem monitoringu zimujących nietoperzy w jaskini Szachownica. Większość wymienionych gatunków ma zasięg bardziej ogólny i dotyczy obszaru większego niż zasięg terytorialny Nadleśnictwa. W zestawieniu posłużono się danymi z obszarów Natura 2000, opisów parków krajobrazowych, rezerwatów, waloryzacji przyrodniczej gmin, a także danymi własnymi Nadleśnictwa. Gatunki zwierząt przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela: Gatunki ptaków wg obserwacji służby leśnej potwierdzone na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony, kategorie zagrożenia	Kategoria zagrożenia wg Czerwonej listy kręgowców woj. śląskiego
1.	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	C, DP I	EN
2.	Dudek	<i>Upupa epops</i>	C, DP I	VU
3.	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	C, DP I	VU
4.	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	C, DP I	VU
5.	Dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>	C, DP I	VU
6.	Jarząbek	<i>Tetrastes bonasia</i>	CP, Ł, DP I	-
7.	Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	C	EN
8.	Kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Cz	NT
9.	Lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>	C, DP I	VU
10.	Ortolan	<i>Emberiza hortulana</i>	C, DP I	VU
11.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	Cz	NT
12.	Rybołów	<i>Pandion haliaetus</i>	C, DP I, VU	RE
13.	Słonka	<i>Scolopax rusticola</i>	CP, Ł	VU
14.	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	C	VU
15.	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	C, DP I	VU
16.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	C, DP I	VU

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. M Ś z 6 października 2014 r

VU – gatunek narażony, Polska Czerwona Księga Zwierząt 2001 r.

DP I - gatunek objęty Załącznikiem I art. 4 dyrektywy 2009/147/WE (Dyrektywa Ptasia)

CP- gatunki lokalnie rzadkie lub cenne

Ł – gatunek łowny

Oznaczenia z Czerwonej listy kręgowców woj. śląskiego: RE-wymarły regionalnie, EN-zagrożony, VU narażony, NT- bliski zagrożenia.

Tabela: Gatunki zwierząt wykazywane w opisach rezerwatów, obszarów Natura 2000, parku krajobrazowego, waloryzacjach przyrodniczych.

Lp.	Grupa*	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony, kategoria zagrożenia	Lokalizacja
1.	M	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	Cz, DS. II	Dolina Białej Okszy, Dzicze Bagno
2.	B	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	C	Dębowa Góra

Lp.	Grupa*	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony, kategoria zagrożenia	Lokalizacja
3.	B	Dzięciol zielony	<i>Picus viridis</i>	C	Modrzewiowa Góra
4.	M	Gacek brunatny	<i>Plecotus auritus</i>	C	Szachownica
5.	B	Gągoł	<i>Bucephala clangula</i>	C	ZPK
6.	A	Grzebiuszka ziemna	<i>Pelobates fuscus</i>	C	Stawiska
7.	I	Iglica mała	<i>Nehalennia speciosa</i>	C	(dane wrażliwe)
8.	B	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	C	Dębowa Góra
9.	R	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	Cz	Stawiska ZPK
10.	R	Jaszczurka żyworodna	<i>Lacerta vivipara</i>	Cz	Stawiska ZPK
11.	I	Jelonek rogacz	<i>Lucanus cervus</i>	Cz, DS II	Modrzewiowa Góra
12.	B	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	C	Stawiska
13.	A	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	C, DS II	ZPK
14.	B	Makolągwa	<i>Carduellis cannabina</i>	C	Dębowa Góra
15.	M	Mopek zachodni	<i>Barbastella barbastellus</i>	C, DS II	Szachownica
16.	B	Myszolów	<i>Buteo buteo</i>	C	Dębowa Góra
17.	M	Nocek Bechsteina	<i>Myotis bechsteinii</i>	C, DS II	Szachownica
18.	M	Nocek Brandta	<i>Myotis brandtii</i>	C	Szachownica
19.	M	Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	C, DS II	Szachownica
20.	M	Nocek łydkowłosy	<i>Myotis dasycneme</i>	C, DS II	Szachownica
21.	M	Nocek Natterera	<i>Myotis natterei</i>	C	Szachownica
22.	M	Nocek rudy	<i>Myotis daubentoni</i>	C	Szachownica
23.	M	Nocek wąsatek	<i>Myotis mystacinus</i>	C	Szachownica
24.	I	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	C, DS, II, pr.	Stawiska
25.	R	Padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>	Cz	ZPK
26.	B	Płomykówka	<i>Tyto alba</i>	C	Stawiska
27.	B	Pójdźka	<i>Athene noctua</i>	C	ZPK
28.	B	Pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>		ZPK
29.	B	Puszczyk zwyczajny	<i>Strix aluco</i>	C	ZPK
30.	I	Rohatyniec nosorożec	<i>Oryctes nasicornis</i>	CP	Modrzewiowa Góra
31.	A	Ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>	Cz	Stawiska
32.	A	Ropucha zielona	<i>Bufo viridis</i>	C	Stawiska
33.	A	Rzekotka drzewna	<i>Hyla arborea</i>	C	Stawiska
34.	B	Sikora bogatka	<i>Parus major</i>	C	Dębowa Góra
35.	B	Siniak	<i>Columba oenas</i>	C	Stawiska
36.	B	Szapka	<i>Sturnus vulgaris</i>	C	Dębowa Góra
37.	A	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	C, DS II	ZPK
38.	A	Traszka zwyczajna	<i>Triturus vulgaris</i>	Cz	ZPK
39.	B	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	C	Dębowa Góra
40.	B	Uszatka	<i>Asio otus</i>	C	ZPK
41.	M	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	Cz, DS, II	Dolina Białej Okszy
42.	M	Wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>	Cz	Dębowa Góra
43.	I	Zalotka większa	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	C, DS II	490d
44.	R	Zaskroniec	<i>Natrix natrix</i>	Cz	ZPK
45.	A	Żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>	C	ZPK
46.	A	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>	Cz	ZPK
47.	A	Żaba wodna	<i>Rana esculenta</i>	Cz	ZPK
48.	R	Żmija zygzakowata	<i>Vipera berus</i>	Cz	Stawiska ZPK

grupa: A-płazy; B-ptaki; F-ryby; I-bezkęgowce; M-ssaki; R-gady

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. M Ś z 6 października 2014 r

Czerwona lista zwierząt zagrożonych i ginących w Polsce: LC-zagrożone wyginięciem, niższego ryzyka, najmniejszej troski; NT- gatunek bliski zagrożenia

DS II – gatunek z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (Dyrektywa Siedliskowa)

CP- gatunki regionalnie cenne (Cenne Przyrodniczo)

5.1.5 Ochrona lasu

Zagrożenie środowiska leśnego jest wynikiem jednoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących niekorzystne zjawiska i zmiany w stanie zdrowotnym lasów. Ich natężenie i stopień skupienia odzwierciedlają w znacznym stopniu nie tylko kondycję zdrowotną drzewostanów ale również stopień zagrożenia lasu od poszczególnych niekorzystnych elementów. Las jako ekosystem może być narażony przestrzennie i czasowo na różne czynniki szkodliwe, które to oddziałując dodatkowo w tym samym momencie mogą jeszcze bardziej potęgować zmiany stanu zdrowotnego drzewostanów.

Aktualny stan zdrowotny i sanitarny lasu, w oparciu o zebrane informacje i wyniki prac taksacyjnych ocenia się, jako dobry. W sposób prawidłowy prowadzone były przez Nadleśnictwo działania w zakresie prognozowania i zwalczania zagrożeń. Łącznie miąższość pozyskanego drewna z przyczyn sanitarnych i zdrowotnych oraz wiatrolomów i śniegołomów wyniosła około 238 tys. m³, co stanowiło 31% pozyskanej grubizny ogółem. Posusz w miąższości usuwanego drewna z przyczyn sanitarnych wyniósł 28 tys. m³ i stanowił około 4% zrealizowanego rozmiaru cięć grubizny ogółem.

Intensywność wydzielania i wyróbki posuszu w Nadleśnictwie w latach 2009-2018 wynosiła przeciętnie 0,23 m³/ha/rok. Wartość tego parametru, w zestawieniu z wielkością przeciętnego rocznego przyrostu drzewostanów pokazuje, że poziom ubytku przyrostu z zasobów drzewnych Nadleśnictwa z tytułu naturalnych czy też chorobowych przyczyn wydzielania posuszu i zamierania drzew, nie był znaczący i tym samym nie miał istotnego znaczenia gospodarczego.

Stan sanitarny drzewostanów jest utrzymywany na dobrym poziomie. Posusz w drzewostanach jest w zasadzie usuwany na bieżąco za wyjątkiem miejsc, gdzie zostawia się go z uwagi na rolę, jaką pełni w środowisku leśnym dając miejsce bytowania wielu organizmom. Zinventaryzowana miąższość drewna martwego wynosi 126 320 m³-6,51 m³/ha - jest to 2,7% zapasu na powierzchni leśnej zalesionej.

Stan zdrowotny lasu Nadleśnictwa Kłobuck charakteryzuje się dobrą zdrowotnością dominującej w składach gatunkowych drzewostanów sosny, a także olszy oraz buka i jodły, dość dobrą zdrowotnością dębu i modrzewia, słabszą zdrowotnością brzozy, złą zdrowotnością świerka.

Stan sanitarny lasu kształtowany poziomem posuszowej higieny lasu, częstością oraz wielkością powstawania szkód atmosferycznych, presją szkodników wtórnych oraz realizowanymi przez nadleśnictwo działaniami porządkującymi (→ wyróbka posuszu, wiatro-, śniego- i lodołomów), utrzymywany jest w Nadleśnictwie Kłobuck na dobrym poziomie, minimalizującym poprzez te działania możliwości oraz warunki powstawania i rozwoju potencjalnych ognisk zagrożeń dla trwałości lasu.

Szczegółowe informacje na temat oceny stanu ogólnej ochrony lasu, wskazania w zakresie ochrony lasu, wskazówki dotyczące monitoringu stanu lasu oraz zabiegi profilaktyczne i ochronne zawiera Program Ochrony Przyrody, a także dokument Hylopatologiczna charakterystyka Nadleśnictwa Kłobuck oraz wskazania w zakresie ochrony lasu, zamieszczony w elaboracie.

5.1.6 Zagospodarowanie turystyczne

Nadleśnictwo Kłobuck chcąc pełnić wszystkie funkcje statutowe, w tym także rekreacyjne, prowadzi edukację leśną oraz zagospodarowanie turystyczne, m.in. po to by chronić przyrodnicze i produkcyjne zasoby lasów. W granicach zasięgu terytorialnego znajdują się obszary zaliczane do bardzo cennych pod względem wartości turystycznej i rekreacyjnej. Przez lasy Nadleśnictwa biegnie duża ilość szlaków turystycznych pieszych, rowerowych. Niezwykle ważne są także szlaki edukacyjne (szczególnie przyrodnicze) pozwalające przybliżyć wartości i problemy lasów z obszaru Nadleśnictwa.

Nadleśnictwo chcąc spełniać pozaprodukcyjne funkcje, udostępnia lasy dla społeczeństwa poprzez wyznaczanie szlaków turystycznych ale również stwarzanie dogodnych warunków do aktywnego wypoczynku. Niewątpliwie wpływają na to miejsca postoju pojazdów wyznaczone przez Nadleśnictwo. Tablice informują o ciekawych osobliwościach przyrodniczych w lasach. Interesującą formą zachęcenia (zwłaszcza młodego pokolenia) do poznania Nadleśnictwa jest prowadzona strona internetowa.

Nadleśnictwo Kłobuck prowadzi również edukację ekologiczną w oparciu o program edukacji leśnej społeczeństwa. Celem edukacji jest upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym, gospodarce leśnej, jak również kształtowanie wizerunku leśnika jako przyrodnika i gospodarza lasu. Poza edukacją leśną prowadzoną w obiektach należących do Nadleśnictwa, leśnicy biorą czynny udział w różnych formach zajęć edukacyjnych takich jak: konkursy i turnieje wiedzy ekologicznej, spotkania z dziećmi w szkołach lub przedszkolach, ekspozycjach dotyczących gospodarki leśnej, piknikach leśnych. Szczegółowe informacje dotyczące obiektów zagospodarowania turystycznego i edukacyjnego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa zawiera POP.

W obszarze działania Nadleśnictwa znajdują się cenne obiekty kultury materialnej, sakralnej, zabytki architektoniczne i geologiczne, parki wiejskie itp. Dokładnemu opisowi tych elementów poświęcono również rozdział w Programie Ochrony Przyrody.

5.1.7 Zalesienia

Nadleśnictwo Kłobuck nie przewiduje zalesień w opracowywanym Planie Urządzenia Lasu.

5.2 Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu

Istotne problemy przy sporządzaniu projektu planu to:

- brak zatwierdzonych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000;
- brak zatwierdzonych planów ochrony dla rezerwatów przyrody;
- brak zatwierdzonych planów ochrony dla parków krajobrazowych;
- brak sygnowanych przez Ministerstwo Środowiska szczegółowych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk przyrodniczych;
- brak szczegółowej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków roślin i zwierząt;
- nieścisłości w Standardowych Formularzach Danych dla obszarów Natura 2000.

5.3 Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną:

Analiza stanu środowiska przyrodniczego terenów Nadleśnictwa pozwala na określenie miejsc oraz problemów, w których może wystąpić potencjalny konflikt pomiędzy gospodarką leśną, a ochroną przyrody.

Tabela: Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną

Rodzaj zagadnienia	Istota kolizji	Ograniczanie negatywnych skutków
1. Przyjęty TD a naturalny typ lasu w odniesieniu do leśnych siedlisk przyrodniczych	Większe zróżnicowanie składów gatunkowych przewidywanych dla siedlisk przyrodniczych w stosunku do TD przyjętych dla typów siedliskowych lasu, co w pewnych warunkach może skutkować eliminacją z upraw niektórych pożądaných gatunków.	Uwzględnianie przy planowaniu odnowień lokalnego zróżnicowania siedliskowego, a także zasięgu siedlisk przyrodniczych i odpowiadających im składów gatunkowych.
2. Wykonywanie prac leśnych. Zrywka drewna.	Przy prowadzeniu prac leśnych zachodzi potrzeba wyznaczenia szlaków zrywkowych udostępniających las. PUL nie odnosi się do ich planowania i sposobu wykonania.	Wyznaczenie szlaków zrywkowych powoduje przemyślane poruszanie się po drzewostanie oraz ograniczenie niszczenia gleby i kaleczenia drzew. W trakcie projektowania szlaków zrywkowych powinno uwzględniać się występowanie siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk występowania chronionych gatunków zwierząt i roślin.
3. Wykonywanie prac leśnych przez cały rok, a ochrona okresów rozrodczych niektórych gatunków zwierząt.	Należy podkreślić, że brak jest szczegółowych danych na temat miejsc występowania i rozrodu wielu gatunków chronionych.	W miarę możliwości działania gospodarcze należy prowadzić poza okresem rozrodczym.

Rodzaj zagadnienia	Istota kolizji	Ograniczanie negatywnych skutków
4. Ochrona lasu a konieczność pozostawiania martwego drewna	<p>W warunkach naturalnego obiegu materii i energii obojętne jest które gatunki i w jakiej ilości składają się na martwą masę drzewną występującą na powierzchni leśnej.</p> <p>Instrukcja Ochrony Lasu uwzględnia potrzebę akumulacji martwego drewna i wprowadza m.in. pojęcie drzewa biocenotycznego.</p> <p>Dotychczasowa praktyka opiera się na indywidualnie opracowanych zasadach obowiązujących na ściśle określonych obszarach – zwykle są to obszary leśne specjalnego przeznaczenia –np. rezerwy, a także na dążeniu do akumulacji martwej masy drzewnej.</p>	<p>W celu wyjaśnienia szeregu wątpliwości i optymalizacji tego procesu, niezbędne jest opracowanie przez LP stosownej instrukcji. Instrukcja Ochrony Lasu dopuszcza pozostawianie martwego drewna po opuszczeniu go przez owady żerujące pod korą, ale zasiedlone przez owady żerujące w drewnie.</p> <p>Zasady Hodowli Lasu zalecają pozostawienie 5% zapasu powierzchni zrębowej w postaci przestoi do następnej kolei rębów, lub do naturalnej śmierci i rozkładu.</p> <p>Instrukcja zarządzania lasu uwzględnia inwentaryzację drewna martwego.</p> <p>Wykonane pomiary potwierdzają występowanie drewna martwego w Nadleśnictwie Kłobuck (102 947 m³).</p> <p>Średni zapas zakumulowanego drewna martwego na powierzchniach objętych pomiarem wynosi 7,51 m³/ha, co stanowi około 2,23% ogólnego zapasu.</p> <p>Stan ilości martwego drewna dla danego siedliska przyrodniczego określają lub określają plany zadań ochronnych poszczególnych obszarów Natura 2000.</p> <p>Osiągnięcie takiego stanu będzie to długofalowy proces ciągły.</p>
5. Ochrona lęgów niektórych gatunków ptaków a powszechna dostępność lasów.	<p>Obowiązujące ustawodawstwo nie ogranicza dostępu do lasów w zależności od pory roku, chyba że wymaga tego bezpieczeństwo pożarowe.</p> <p>Zasada powszechnej dostępności lasów może przyczynić się do wystąpienia strat w lęgach chronionych gatunków ptaków (w rejonach o większym nasileniu ruchu turystycznego).</p>	<p>Administracja leśna ma prawo zabronić okresowo wstępu do określonych fragmentów lasu z przyczyn ochronnych.</p>

5.4 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu

Prowadzenie gospodarki leśnej na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, opiera się na wykonywanych dla każdego nadleśnictwa planach urządzenia lasu. Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, sporządzanie planu urządzenia lasu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym. Plany są opracowywane w cyklu 10-cio letnim. Podstawowa działalność Nadleśnictwa jest oparta na planach.

Brak realizacji planu urządzenia lasu może spowodować następujące skutki:

- zaniechanie lub ograniczenie pozyskania drewna zaplanowanego w PUL (na racjonalnym poziomie zapewniającym trwałość lasu oraz spełnianie jego wielorakich funkcji), co spowoduje konieczność zastąpienia go w gospodarce surowcami i materiałami, których wydobycie i przetwarzanie wpływa niekorzystnie na środowisko w wymiarze globalnym (węgiel, ropa, gaz)
- utrudnienie realizacji zasad wielofunkcyjnej, trwale zrównoważonej, opartej na podstawach ekologicznych, gospodarki leśnej
- pogorszenie stanu zdrowotnego drzewostanów poprzez zmniejszenie odporności na zagrożenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne (np. w wyniku przegęszczenia drzewostanów, gradacji szkodników owadzych)
- pogorszenie warunków dla rozwoju młodego pokolenia drzew, występujących w postaci nalotów, podrostów, II piętra
- zaniechanie przebudowy drzewostanów niezgodnych z typem siedliskowym lasu
- nadmierne starzenie się drzewostanów (przetrzymanywanie drzewostanów na pniu) może powodować obniżenie ich stabilności, a w konsekwencji zmiany w krajobrazie, utratę ochrony przed wiatrami, zmiany w mikroklimacie, zmiany w zbiorowiskach roślinnych
- nadmierny spływ powierzchniowy w przypadku rozpadu drzewostanów, obniżenie retencji i nasilenie zjawisk powodziowych.

5.5 Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck nie przewiduje wykonywania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r.

w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 71).

Przeprowadzone analizy wykazały, że realizacja działań przewidzianych w projekcie Planu urzędzenia lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck nie będzie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska takie jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne. W związku z powyższym obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko na terenie Nadleśnictwa Kłobuck nie występują.

Na obszarach Natura 2000 nie podlega ograniczeniom leśna działalność gospodarcza (gospodarka leśna), jeśli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.

W projekcie PUL dla Nadleśnictwa Kłobuck zostały zawarte działania z zakresu gospodarki leśnej, które nie będą negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, tzn.:

- pogarszać stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt dla których wyznaczono obszary
- wpływać negatywnie na gatunki dla których zostały wyznaczone obszary,
- pogarszać integralność obszarów.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

6.1 Wpływ zapisów projektu planu wyznaczający ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko

Projekt Planu urządzenia lasu nie zawiera propozycji przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są przedsięwzięciami inwestycyjnymi, ani też działaniami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, wymienionymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 71).

6.2 Przewidywane oddziaływanie projektu planu na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.

Mając na względzie oddziaływanie na środowisko dotychczas realizowanej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie, którego wyrazem jest aktualny stan biocenozy, należy przyjąć, że doskonalona w oparciu o oceniany plan urządzenia lasu gospodarka leśna nie spowoduje pogorszenia stanu zachowania chronionych gatunków oraz siedlisk przyrodniczych, a w wielu przypadkach przyczyni się do poprawy stanu ochrony. Dokument ten wypełnia, zatem kryterium określone w art. 52a Ustawy o ochronie przyrody.

Przez integralność obszaru Natura 2000 rozumie się spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których został zaprojektowany i wyznaczony obszar Natura 2000. W projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck nie ma zaplanowanych zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Realizacja zaprojektowanych czynności nie wpłynie negatywnie na siedliska i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000, ponieważ sposób wykonania zabiegów gwarantuje utrzymanie właściwego stanu i ochronę siedlisk istotnych dla poszczególnych gatunków oraz całego ekosystemu leśnego. Realizacja zabiegów gospodarczych zaplanowanych w projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck nie wpłynie również na ekosystem, jako całość, ponieważ nie zaburza spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych dla ochrony których zaprojektowano sieć obszarów Natura 2000.

Ochrona integralności obszaru jest pochodną zachowania jej trzech głównych składowych:

- zachowanie tzw. korzystnego stanu ochrony kluczowych gatunków i siedlisk,
- zachowanie kluczowych struktur obszaru,
- zachowanie kluczowych procesów i relacji.

Może zostać naruszona w przypadku zaistnienia:

a) w odniesieniu do populacji gatunku:

- spadku liczebności lub zagęszczenia populacji w dłuższej perspektywie czasowej,
- zmniejszenia zasięgu gatunku,
- pogorszeniu funkcjonowania populacji (np. ograniczeniu możliwości reprodukcji),
- zwiększeniu śmiertelności, pogorszeniu możliwości wymiany genetycznej,
- pogorszeniu łączności z innymi populacjami,
- zmniejszeniu powierzchni siedliska gatunku,
- pogorszeniu jakości siedliska gatunku,
- pogorszeniu szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony gatunku w przyszłości,

b) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:

- fizycznej degradacji,
- zmniejszeniu powierzchni,
- zmian cech charakterystycznych siedliska, pogorszeniu stanu gatunków typowych dla siedliska przyrodniczego,
- pogorszeniu szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony siedliska w przyszłości.

Projekt Planu nie będzie miał negatywnego oddziaływania dla integralności obszarów oraz funkcjonowania istniejących korytarzy ekologicznych istotnych dla sieci Natura 2000. Ze względu na zakres projektowanych prac nie spowoduje on negatywnych, trwałych skutków w odniesieniu do szlaków migracji gatunków.

Rozmiar zmian warunków środowiskowych charakterystycznych dla ekosystemów leśnych, będących pod wpływem ocenianego dokumentu, należy w opinii zespołu opracowującego prognozę, w świetle założeń projektu Planu, uznać za nieistotny. Nowe właściwości poszczególnych elementów środowiska nie będą odbiegać od obecnych, charakterystycznych dla omawianych obszarów. Stąd też nie nastąpią istotne zmiany w faunie i florze tego terenu.

Oddziaływanie i układ parametrów ekologicznych będzie zatem taki sam, jak obecnie. W wyniku oddziaływania zaplanowanych w projekcie PUL zabiegów ukształtowana zostanie na końcu okresu jego obowiązywania, odpowiednio zróżnicowana pod względem wiekowym i gatunkowym właściwa struktura drzewostanów.

Obszary Natura 2000 są formą ochrony przyrody wg Ustawy o ochronie przyrody. Ponieważ jednak ocena wpływu projektu Planu na te obszary jest najistotniejszym elementem SOOŚ, istniejące na terenie Nadleśnictwa obszary Natura 2000 omówione zostały niezależnie od pozostałych form ochrony przyrody.

6.3 Przewidywane oddziaływanie projektu Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000

Prognoza oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu obejmuje wpływ zadań gospodarczych na chronione siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin i zwierząt na obszarach Natura 2000. Przedmiotem ochrony na obszarach Natura 2000 Nadleśnictwa Kłobuck są siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt zamieszczone w Standardowych Formularzach Danych, dla których wskazano ocenę znaczenia ogólnego A, B lub C.

Należałoby jeszcze raz podkreślić, że analizę przeprowadzono dla gatunków roślin i zwierząt oraz w stosunku do siedlisk zamieszczonych w standardowych formularzach danych, dla których istnieją dane dotyczące występowania na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu poszczególnych obszarów. Oceny dokonano również biorąc pod uwagę znajomość biologii poszczególnych taksonów.

W momencie opracowywania niniejszej Prognozy trwają prace nad sporządzeniem planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki oraz Stawiska. Dla Obszarów Lemańskie Jodły i Szachownica są już ustanowione Plany Zadań Ochronnych.

W dalszej części Prognozy, w poszczególnych tabelach zostały zestawione informacje dotyczące przedmiotów ochrony i planowane w odniesieniu do nich zabiegi gospodarcze. Dla konkretnych siedlisk określono powierzchnię i symbol znaczenia oraz rodzaj i powierzchnię zabiegów projektowanych w wydzieleniach, w których występują. Jednym z kryteriów oceny był czas oddziaływania. Wyróżniono tutaj oddziaływanie krótko-, średnio- i długoterminowe. W ocenie wzięto też pod uwagę naturalny zasięg siedlisk, strukturę drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedlisk oraz stan ich ochrony. W ocenie dokonano także porównania typów drzewostanu i ustalonych składów odnowienia z naturalnym składem gatunkowym lasów wg Matuszkiewicza (2007). Oprócz tego określono przewidywane zmiany struktury wiekowej na siedliskach Natura 2000 na końcu obowiązywania Planu urządzenia lasu.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Kłobuck znajduje się następujące obszary Natura 2000:

- Obszar Natura 2000 - PLH240004 Szachownica
- Obszar Natura 2000 - PLH240024 Stawiska
- Obszar Natura 2000 - PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki
- Obszar Natura 2000 - PLH240045 Lemańskie Jodły

6.3.1 Oddziaływanie projektu Planu na Obszar Natura 2000 - PLH240004 Szachownica

Obszar Natura 2000- PLH240004 Szachownica zajmuje według aktu powołującego 13,14 ha. Jest on w całości położony na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck, z tym że według

PUL na lata 2019-2028 jego powierzchnia wynosi 12,73 ha. Szczegółowe informacje na temat położenia oraz opis ogólny OZW Szachownica znajduje się w rozdziale 5.1.4.4.1 Do głównych zagrożeń dla istnienia tego obszaru i przedmiotów jego ochrony (na poziomie średnim- M i wysokim- H, według SDF-u) należą:

- K01.01 Biotyczne i abiotyczne procesy naturalne (z wyłączeniem katastrof naturalnych); abiotyczne (powolne) procesy naturalne; erozja
- G05.04 Ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka; inna ingerencja zakłócenia powodowane przez działalność człowieka; wandalizm

Cele (przedmioty) ochrony PLH24004 Szachownica zostały wymienione w SDF-ie. Na gruntach leśnych Nadleśnictwa Kłobuck w granicach obszaru PLH240004 Szachownica stwierdzono występowanie chronionego siedliska przyrodniczego 8310 (Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania):

Siedlisko to ma charakter tzw. punktowy to znaczy nie występuje jako wydzielenie w rozumieniu Instrukcji Urządzania Lasu lecz stanowi fragment pododdziału, któremu nadano rangę siedliska chronionego.

Spośród gatunków- przedmiotów ochrony na gruntach Nadleśnictwa w ramach OZW PLH240004 odnotowano występowanie: mopka, nocka Bechsteina, nocka łydkowłosego oraz nocka dużego.

Gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo Kłobuck wspiera działania w stosunku do wyróżnionych przedmiotów ochrony. W tabelach rozdziału 6.3.5 przedstawiono sposób zagospodarowania oraz planowane zabiegi gospodarcze przyjęte dla siedliska przyrodniczego oraz odniesione do miejsc występowania nietoperzy. W dalszych rozdziałach zestawiono macierze przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie właściwego stanu ochrony siedliska gatunków zwierząt dla których ustanowiono obszar Natura 2000 Szachownica.

6.3.2 Oddziaływanie projektu Planu na Obszar Natura 2000 - PLH240024 Stawiska

Obszar Natura 2000- PLH240024 Stawiska zajmuje według aktu powołującego 6,63 ha. Jest on w całości położony na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck, według PUL na lata 2019-2028 jego powierzchnia wynosi 6,35 ha. Szczegółowe informacje na temat położenia oraz opis ogólny OZW Stawiska znajduje się w rozdziale 5.1.4.4.2. Do głównych zagrożeń dla istnienia obszaru i przedmiotów ochrony (na poziomie średnim- M i wysokim- H, według SDF-u) należą:

- B leśnictwo (w trakcie realizacji jest Plan Zadań Ochronnych, który jest na bieżąco konsultowany z Lasami Państwowymi, dlatego nie należy interpretować leśnictwa jako zagrożenia)
- F03.02.01 Użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo; polowanie i pozyskiwanie dzikich zwierząt (lądowych); pozyskiwanie/usuwanie zwierząt (lądowych); kolekcjonowanie (owadów, gadów, płazów...)

Cele (przedmioty) ochrony PLH240024 Stawiska zostały wymienione w SDF-ie i jest to siedlisko przyrodnicze 9170 (Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) oraz gatunek chrząszcza (pachnica dębowa).

Gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo wspiera działania w stosunku do wyróżnionych przedmiotów ochrony. W tabelach rozdziału 6.3.5 przedstawiono sposób zagospodarowania oraz planowane zabiegi gospodarcze przyjęte dla siedliska przyrodniczego oraz do miejsc występowania pachnicy dębowej. W dalszych rozdziałach zestawiono macierze przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony dla których ustanowiono obszar Natura 2000 Stawiska.

6.3.3 Oddziaływanie projektu Planu na Obszar Natura 2000 - PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki

Obszar Natura 2000- PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki zajmuje według aktu powołującego powierzchnię 5,64 ha. Jest on w całości położony na gruntach Nadleśnictwa

Kłobuck, z tym że według PUL na lata 2019-2028 jego powierzchnia wynosi 5,63 ha. Szczegółowe informacje na temat położenia oraz opis ogólny OZW Torfowisko przy Dolinie Kocinki znajduje się w rozdziale 5.1.4.4.3.

Cele (przedmioty) ochrony PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki zostały wymienione w SDF-ie tego obszaru i są to konkretne typy siedlisk przyrodniczych.

Na gruntach leśnych Nadleśnictwa Kłobuck w ramach obszaru PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki stwierdzono (na podstawie danych RDOŚ) występowanie nieleśnych chronionych siedlisk przyrodniczych: 7110 i 7140.

W przypadku tego obszaru Natura 2000 niektóre stanowiska siedlisk mogą mieć charakter tzw. „punktowy” lub „płatowy” tzn. mogą występować nie jako wydzielenia w rozumieniu Instrukcji Urządzania Lasu lecz stanowić fragmenty pododdziałów, którym nadano rangę siedliska chronionego.

Gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo Kłobuck wspiera działania w stosunku do wyróżnionych przedmiotów ochrony. W tabelach rozdziału 6.3.5 przedstawiono sposób zagospodarowania oraz planowane zabiegi gospodarcze przyjęte dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych. W dalszych rozdziałach zestawiono macierze przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk dla których ustanowiono obszar Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki.

6.3.4 Oddziaływanie projektu Planu na Obszar Natura 2000 - PLH240045 Lemańskie Jodły

Obszar Natura 2000- PLH240045 Lemańskie Jodły zajmuje według aktu powołującego powierzchnię 151,30 ha. Jest on w całości położony na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck, według PUL na lata 2019-2028 jego powierzchnia wynosi 151,95 ha. Szczegółowe informacje na temat położenia oraz opis ogólny OZW Lemańskie Jodły znajduje się w rozdziale 5.1.4.4.4. Do głównych zagrożeń dla przedmiotu ochrony tego obszaru (na podstawie PZO) należą:

- Problematyczne gatunki rodzime (I02)
- Przerzedzenie warstwy drzew (B02.06)
- Ewolucja biocenotyczna, sukcesja (K02) Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) (K02.01)
- Usuwanie martwych i umierających drzew (B02.04)
- Plądrowanie stanowisk roślin

Cel (przedmiot) ochrony PLH240045 Lemańskie Jodły został wymieniony w SDF-ie i jest to to leśne siedlisko przyrodnicze 91P0 (Wyżynny jodłowy bór mieszany *Abietetum polonicum*).

Gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo Kłobuck wspiera działania w stosunku do wyróżnionego przedmiotu ochrony. W tabelach rozdziału 6.3.5 przedstawiono sposób zagospodarowania oraz planowane zabiegi gospodarcze przyjęte dla wyróżnionego siedliska przyrodniczego. W dalszych rozdziałach zestawiono macierze przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie właściwego stanu ochrony siedliska dla których ustanowiono obszar Natura 2000 Lemańskie Jodły.

6.3.5 Tabele zbiorcze obszarów Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Tabele zbiorcze obszarów Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej nadleśnictwa (obręb leśny, oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*								
			Zalesie- nia	Odnो- wienia	Pielęgni- wanie drzewo- stanów	rodzaj rębni					
						I	II	III	IV	V	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
OZW PLH240004 SZACHOWNICA – siedliska przyrodnicze według SDF.											
1.	8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załącznikach (łączna powierzchnia wydzieleń w których zdiagnozowano siedlisko: 1,48 ha)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OZW PLH240004 SZACHOWNICA – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF.											
1.	1308 Mopek zachodni- <i>Barbastella barbastellus</i>	Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załącznikach (łączna powierzchnia wydzieleń w których zdiagnozowano gatunek: 1,48 ha)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	1323 Nocek Bechsteina- <i>Myotis bechsteini</i>	Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załącznikach (łączna powierzchnia wydzieleń w których zdiagnozowano gatunek: 1,48 ha)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	1318 Nocek tydkowłosy- <i>Myotis dasycneme</i>	Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załącznikach (łączna powierzchnia wydzieleń w których zdiagnozowano gatunek: 1,48 ha)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	1324 Nocek duży- <i>Myotis myotis</i>	Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załącznikach (łączna powierzchnia wydzieleń w których zdiagnozowano gatunek: 1,48 ha)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OZW PLH240024 STAWISKA – siedliska przyrodnicze według SDF.											
1.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> i <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załącznikach (łączna powierzchnia wydzieleń w których zdiagnozowano siedlisko: 6,35 ha)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OZW PLH240024 STAWISKA – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF.											
1.	1084 Pachnica dębowa- <i>Osmoderma eremita</i>	Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załącznikach (łączna powierzchnia wydzieleń w których zdiagnozowano gatunek: 6,35 ha)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OZW PLH240025 TORFOWISKO PRZY DOLINIE KOCINKI – siedliska przyrodnicze według SDF											
1.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załącznikach (łączna powierzchnia wydzieleń w których zdiagnozowano siedlisko: 4,40 ha)	-	-	0,93	-	-	-	-	-	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej nadleśnictwa (obręb leśny, oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*								
			Zalesie- nia	Odnो- wienia	Pielęgno- wanie drzewo- stanów	rodzaj rębni					
						I	II	III	IV	V	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Wykaz wydziałów z adresami leśnymi znajduje się w załącznikach (łączna powierzchnia wydziałów w których zdiagnozowano siedlisko: 4,40 ha)	-	-	0,93	-	-	-	-	-	-
3.	91D0 Bory i lasy bagienne	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu OZW Torfowisko przy Dolinie Kocinki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OZW PLH240045 LEMAŃSKIE JODŁY – siedliska przyrodnicze według SDF.											
1.	91P0 Wyżynny jodłowy bór mieszany – <i>Abietetum polonicum</i>	Wykaz wydziałów z adresami leśnymi znajduje się w załącznikach (łączna powierzchnia wydziałów w których zdiagnozowano siedlisko: 147,00 ha)	-	9,44	68,28	-	-	-	147,00	-	147,00

1)Na podstawie posiadanych danych, dla siedlisk przyrodniczych podano również orientacyjną powierzchnię w ha.

* powierzchnię zabiegów przyjęto wg danych zawartych w programie TAKSATOR (dla całych wydziałów)

6.3.6 Macierze przewidywanego oddziaływania ustaleń projektu Planu na cele i przedmioty ochrony dla których wyznaczono Obszary Natura 2000

W rozdziale niniejszym za pomocą macierzy przedstawiono przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Kłobuck na cele i przedmioty ochrony występujące w poszczególnych obszarach Natura 2000. Analizie poddano gatunki zwierząt oraz siedliska przyrodnicze wymienione we wcześniejszych rozdziałach, a więc zamieszczone w dokumentach SDF i mające ocenę ogólną na poziomie A, B lub C. Macierze obejmują m.in. ocenę wpływu planowanych czynności gospodarczych na cele i przedmioty ochrony w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej. Poza tym poniższe analizy pokazują odpowiednie wskaźniki zachowania stanu celów i przedmiotów ochrony oraz zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym, a więc nie odniesione do konkretnego wydzielenia leśnego lecz danego terenu. Macierze obejmują syntetyczne połączenie chronionych siedlisk przyrodniczych oraz zwierząt występujących na obszarach Natura 2000. Odniesienie do zabiegów gospodarczych, a także do wpływu tych działań na konkretne cele i przedmioty ochrony podano w ujęciu zbiorczym, ze względu na fakt, że dany cel będzie chroniony w podobny sposób na obszarze całego Nadleśnictwa.

Warto jeszcze raz podkreślić, że gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo Kłobuck oparta jest na zrównoważonych podstawach określonych w Ustawie o lasach i wspiera wszelkie działania odnoszące się do celów i przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000.

Macierze przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszary Natura.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
OZW PLH240004 SZACHOWNICA – siedliska przyrodnicze według SDF.									
1.	8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	1 0	brak	brak	brak	brak	brak	1 0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na siedlisko, pod warunkiem przestrzegania działań ochronnych opisanych w rozdziale 6.3.7.
		2 0	brak	brak	brak	brak	brak	2 0	
		3 0	brak	brak	brak	brak	brak	3 0	
OZW PLH240024 STAWISKA – siedliska przyrodnicze według SDF.									
1.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio- Carpinetum</i> i <i>Tilio- Carpinetum</i>)	1 0	brak	brak	brak	brak	brak	1 0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na siedlisko, pod warunkiem przestrzegania działań ochronnych opisanych w rozdziale 6.3.7.
		2 0	brak	brak	brak	brak	brak	2 0	
		3 0	brak	brak	brak	brak	brak	3 0	
OZW PLH240025 TORFOWISKO PRZY DOLINIE KOCINKI – siedliska przyrodnicze według SDF.									
1.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	1 0	brak	brak	- 1	brak	brak	1 0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na siedlisko, pod warunkiem przestrzegania działań ochronnych opisanych w rozdziale 6.3.7.
		2 0	brak	brak	0 2	brak	brak	2 0	
		3 0	brak	brak	0 3	brak	brak	3 0	
2.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio- Caricetea</i>)	1 0	brak	brak	- 1	brak	brak	1 0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na siedlisko, pod warunkiem przestrzegania działań ochronnych opisanych w rozdziale 6.3.7.
		2 0	brak	brak	0 2	brak	brak	2 0	
		3 0	brak	brak	0 3	brak	brak	3 0	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.	91D0 Bory i lasy bagienne	nie dotyczy	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu OZW Torfowisko przy Dolinie Kocinki.
		nie dotyczy	brak	brak	brak	brak	brak	brak	
		nie dotyczy	brak	brak	brak	brak	brak	brak	
OZW PLH240045 LEMAŃSKIE JODŁY – siedliska przyrodnicze według SDF.									
1.	91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany – <i>Abietetum polonicum</i>)	1 0	brak	- 1	- 1	- 1	brak	1 0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na siedlisko, pod warunkiem przestrzegania działań ochronnych opisanych w rozdziale 6.3.7.
		2 0	brak	0 2	0 2	0 2	brak	2 0	
		3 0	brak	+ 3	+ 3	+ 3	brak	3 0	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się /ocenia się:

zwiększenie jako (+),
bez zmian jako (0),
zmniejszenie jako (-)/,

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal / ocenia się:

poprawę jako (+),
bez zmian jako (0),
pogorszenie jako (-)/,

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny / ocenia się:

poprawę jako (+),
bez zmian jako (0),
pogorszenie jako (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni,
pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu,
- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe,
2. oddziaływanie średnioterminowe,
3. oddziaływanie długoterminowe

(np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Macierze przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono obszary Natura 2000.

Lp.	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru.	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony.					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony.	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
OZW PLH240004 SZACHOWNICA									
1.	1308 Mopek zachodni- <i>Barbastella</i> <i>barbastellus</i>	1 0	brak	brak	brak	brak	brak	1 0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na gatunek, pod warunkiem przestrzegania działań ochronnych opisanych w rozdziale 6.3.7.
		2 0	brak	brak	brak	brak	brak	2 0	
		3 0	brak	brak	brak	brak	brak	3 0	
2.	1323 Nocek Bechsteina- <i>Myotis bechsteini</i>	1 0	brak	brak	brak	brak	brak	1 0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na gatunek, pod warunkiem przestrzegania działań ochronnych opisanych w rozdziale 6.3.7.
		2 0	brak	brak	brak	brak	brak	2 0	
		3 0	brak	brak	brak	brak	brak	3 0	
3.	1318 Nocek lydkowłosy- <i>Myotis dasycneme</i>	1 0	brak	brak	brak	brak	brak	1 0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na gatunek, pod warunkiem przestrzegania działań ochronnych opisanych w rozdziale 6.3.7.
		2 0	brak	brak	brak	brak	brak	2 0	
		3 0	brak	brak	brak	brak	brak	3 0	
4.	1324 Nocek duży- <i>Myotis myotis</i>	1 0	brak	brak	brak	brak	brak	1 0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na gatunek, pod warunkiem przestrzegania działań ochronnych opisanych w rozdziale 6.3.7.
		2 0	brak	brak	brak	brak	brak	2 0	
		3 0	brak	brak	brak	brak	brak	3 0	
OZW PLH240024 STAWISKA									
1.	1084 Pachnica dębowa- <i>Osmoderma</i> <i>eremita</i>	1 0	brak	brak	brak	brak	brak	1 0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na gatunek, pod warunkiem przestrzegania działań ochronnych opisanych w rozdziale 6.3.7.
		2 0	brak	brak	brak	brak	brak	2 0	
		3 0	brak	brak	brak	brak	brak	3 0	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych/ ocenia się:

zwiększenie liczebności (+)

bez zmian (0)

zmniejszenie liczebności (-)

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się/ocenia się:

zwiększenie naturalnego zasięgu (+)

bez zmian (0)

zmniejszenie naturalnego zasięgu (-)

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się/ ocenia się:

zwiększenie powierzchni siedlisk (+),
bez zmian (0),
zmniejszenie powierzchni siedlisk (-)

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny
0 (zero) – brak znaczącego wpływu
- (minus) wpływ ujemny, negatywny

1. oddziaływanie krótkoterminowe
2. oddziaływanie średnioterminowe
3. oddziaływanie długoterminowe

(np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

6.3.7 Charakterystyka gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk objętych oddziaływaniem

Poniżej dokonano charakterystyki oraz oceny wpływu planowanych zabiegów hodowlano-ochronnych na poszczególne przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 znajdujące się na gruntach Nadleśnictwa.

1. 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania

Charakterystyka:

Jaskiniami nazywamy naturalne próżnie skalne lub ich systemy, osłonięte od góry. Jaskinie powstają w wyniku procesów krasowych, czyli chemicznej korozji skał przez wodę. Skałami ulegającymi krasowieniu są głównie wapień. Powstałe w ten sposób próżnie skalne tworzą odrębne środowisko charakteryzujące się właściwym sobie ekoklimatem, swoistymi warunkami obiegu materii organicznej oraz specyficznym światem zwierzęcym. Charakterystyczną cechą klimatu jaskiń jest dominacja trzech jego elementów: temperatury, wilgotności powietrza i braku światła. Wymienione czynniki klimatyczne wykazują wyraźny gradient. W miarę posuwania się w głąb jaskini ilość światła zmniejsza się stopniowo, aż do osiągnięcia całkowitej ciemności. Temperatura i wilgotność są bardzo zmienne w częściach trzyotworowych, natomiast w głębi jaskini wykazują dużą stabilność.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Stan zachowania omawianego siedliska na Obszarze Natura 2000 Szachownica ocenia się na „B” przy ocenie ogólnej „B”.

Zagrożenia (wg dokumentacji do PZO dla obszaru Natura 2000 Szachownica):

Największym zagrożeniem dla siedliska w obszarze OZW PLH240004 jest proces destrukcji stropu głównego ciągu jaskini sztucznie poszerzonego podczas eksploatacji wapienia. Sztuczne otwory o znacznych rozmiarach zmieniły pierwotny klimat jaskini, wywołując bardzo silne przewiewy pomiędzy nimi i doprowadzając do wymarzania tej części jaskini. Odślonienie tak dużych powierzchni ścian i stropu w znacznym stopniu przyspieszyło wietrzenie mrozowe, czego efektem jest osypywanie się materiału skalnego ze ścian oraz stropu, a także rozwieranie szczelin ciosowych w stropach sal jaskini. Ponadto, jaskinia Szachownica jest obiektem łatwo dostępnym dlatego dodatkowym zagrożeniem jest penetracja jaskini oraz towarzyszące temu akty wandalizmu.

Oddziaływanie projektu uproszczonego Planu:

Jak podaje dokumentacja do Planu zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH240004 Szachownica siedlisko zlokalizowane jest w ramach trzech wydzieleni: 85b,c,d obrębu leśnego Parzymiechy (wg PUL na lata 2009-2018). Obecnie na skutek połączenia obrębów leśnych oraz zmiany numeracji oddziałów siedlisko będzie się znajdowało w wydzieleniach 202b,c,d.

Wejścia do jaskiń Szachownica I i Szachownica II są zlokalizowane w wydzieleniu 209b dlatego też w analizach przyjęto powierzchnię tego wydzielenia jako wydzielenia w którym jest zlokalizowane siedlisko 8310.

Ogólnie jednak ze względu na fakt, że w żadnym wydzieleniu wchodzącym w skład obszaru Natura 2000 Szachownica nie projektowano zadań gospodarczych, dlatego nie ma bezpośredniego wpływu zapisów PUL na omawiane siedlisko przyrodnicze. W związku z tym oddziaływanie projektu PUL na siedlisko 8310 należy uznać za neutralne.

Działania ochronne:

Według załącznika nr 5 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań ochronnych jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach.

2. 1308 Mopek zachodni (*Barbastella barbastellus*)

Charakterystyka:

Mopek ma duży areal występowania, jednak jest rzadko spotykanym nietoperzem i pojawia się w małym zagęszczeniu i liczebności. Jego populacja jest pofragmentowana ze względu na przywiązanie gatunku do starodrzewów, których powierzchnia zmniejsza się. Spadek liczebności mopka stwierdzany jest ostatnio w całym zasięgu jego występowania. Mopek ma specyficzne wymogi siedliskowe i pokarmowe. Letnie kryjówki ma zwykle w starodrzewach i tam też żeruje. Żywi się małymi ćmami. Spotykany jest również w starych budynkach. Ponieważ poszczególne osobniki z kolonii bardzo często zmieniają kryjówki, obecność kolonii zależy od dużej liczby starych drzew odpowiednich do jej założenia. Zimą hibernuje w jaskiniach, kopalniach i bunkrach.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Gatunek jest przedmiotem ochrony w ramach OZW Szachownica, na którym stan zachowania i ocena ogólna kształtują się na poziomie „B”.

Zagrożenia (wg dokumentacji do PZO dla obszaru Natura 2000 Szachownica):

Największym zagrożeniem dla zachowania zimowiska nietoperzy jest proces destrukcji stropu głównego ciągu jaskini sztucznie poszerzonego podczas eksploatacji wapienia. Sztuczne otwory o znacznych rozmiarach zmieniły pierwotny klimat jaskini, wywołując bardzo silne przewiewy pomiędzy nimi i doprowadzając do wymarzania tej części jaskini. Odślonięcie tak dużych powierzchni ścian i stropu w znacznym stopniu przyspieszyło wietrzenie mrozowe, czego efektem jest osypywanie się materiału skalnego ze ścian oraz stropu, a także rozwieranie szczelin ciosowych w stropach sal jaskini. Ponadto jaskinia Szachownica jest obiektem łatwo dostępnym dlatego dodatkowym zagrożeniem jest penetracja jaskini oraz związane z tym niepokojenie zwierząt w okresie zimowym.

Oddziaływanie projektu Planu:

Ogólnie jednak ze względu na fakt, że w żadnym wydzieleniu wchodzącym w skład obszaru Natura 2000 Szachownica nie projektowano zadań gospodarczych, dlatego nie ma bezpośredniego wpływu zapisów PUL na mopka. W związku z tym oddziaływanie projektu PUL na omawiany gatunek należy uznać za neutralny.

Działania ochronne:

Według załącznika nr 5 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań ochronnych jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach.

3. 1323 Nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*)

Charakterystyka:

Ten rzadki gatunek ma specyficzne wymagania siedliskowe i w dużym stopniu jest uzależniony od starodrzewów bukowych i dębowych z dużym udziałem tych gatunków drzew w najstarszych klasach wieku. Żeruje wewnątrz lasu i na jego skraju łowiąc motyle, muchówki i inne nietolne owady. Letnie kolonie zakłada w dziuplastych drzewach lub wyjątkowo w budynkach i ptasich budkach. Gatunek ten nie wędruje, zimą hibernuje w podziemnych kryjówkach lub dziuplastych drzewach. Nocek Bechsteina preferuje lasy gospodarowane w sposób promujący podejście prośrodowiskowe ponad uwarunkowania ekonomiczne. Fragmentacja populacji i przywiązanie do pewnych typów siedlisk oznacza, że nie jest łatwe dla niego kolonizowanie nowych terenów. Dodatkowo z powodu zaniku i degradacji starodrzewów spodziewane są spadki liczebności tego gatunku. Przewiduje się, że te zagrożenia mogą spowodować w ciągu najbliższych 15 lat spadek liczebności populacji o ponad 30%. Przez środkową Polskę przebiega północno-wschodnia granica występowania tego gatunku.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Gatunek jest przedmiotem ochrony w ramach OZW Szachownica, na którym stan zachowania przyjmuje wartość „B”, natomiast ocena ogólna kształtuje się na poziomie „A”.

Zagrożenia (wg dokumentacji do PZO dla obszaru Natura 2000 Szachownica):

Największym zagrożeniem dla zachowania zimowiska nietoperzy jest proces destrukcji stropu głównego ciągu jaskini sztucznie poszerzonego podczas eksploatacji wapienia. Sztuczne otwory o znacznych rozmiarach zmieniły pierwotny klimat jaskini, wywołując bardzo silne przewiewy pomiędzy nimi i doprowadzając do wymarzania tej części jaskini. Odślonięcie tak dużych powierzchni ścian i stropu w znacznym stopniu przyspieszyło wietrzenie mrozowe, czego efektem jest osypywanie się materiału skalnego ze ścian oraz stropu, a także rozwieranie szczelin ciosowych w stropach sal jaskini.

Ponadto jaskinia Szachownica jest obiektem łatwo dostępnym dlatego dodatkowym zagrożeniem jest penetracja jaskini oraz związane z tym niepokoje zwierząt w okresie zimowym.

Oddziaływanie projektu Planu:

Ogólnie jednak ze względu na fakt, że w żadnym wydzieleniu wchodzącym w skład obszaru Natura 2000 Szachownica nie projektowano zadań gospodarczych, dlatego nie ma bezpośredniego wpływu zapisów PUL na nocca. W związku z tym oddziaływanie projektu PUL na omawiany gatunek należy uznać za neutralne.

Działania ochronne:

Według załącznika nr 5 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań ochronnych jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach.

4. 1318 Nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*)

Charakterystyka:

Gatunek szeroko rozpowszechniony, ale przywiązany w głównej mierze do cieków i zbiorników wodnych. Preferuje wody z pozbawionymi drzew brzegami porośniętą niską roślinnością. Nocek łydkowłosy żywi się małymi owadami, często zbieranymi z powierzchni wody. Z powodu utraty i degradacji siedlisk wodnych spodziewany jest w ciągu najbliższych 15 lat spadek liczebności populacji o 30%. Większość znanych kolonii rozrodczych nocek łydkowłosy zakłada w budynkach, na dużych poddaszach i wieżach kościelnych. W Polsce znane są dwie letnie kolonie: na Mazurach i na Pomorzu. Gatunek wędrowny, którego letnie kolonie od zimowych mogą być oddalone nawet o więcej niż 100 km. Z tego powodu nocek łydkowłosy potrzebuje łączności ekologicznej pomiędzy koloniami letnimi i zimowymi. Zimą często hibernuje w podziemnych kryjówkach takich, jak jaskinie, piwnice i bunkry.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Gatunek jest przedmiotem ochrony w ramach OZW Szachownica, na którym stan zachowania i ocena ogólna kształtują się na poziomie „B”.

Zagrożenia (wg dokumentacji do PZO dla obszaru Natura 2000 Szachownica):

Największym zagrożeniem dla zachowania zimowiska nietoperzy jest proces destrukcji stropu głównego ciągu jaskini sztucznie poszerzonego podczas eksploatacji wapienia. Sztuczne otwory o znacznych rozmiarach zmieniły pierwotny klimat jaskini, wywołując bardzo silne przewiewy pomiędzy nimi i doprowadzając do wymarzania tej części jaskini. Odślonięcie tak dużych powierzchni ścian i stropu w znacznym stopniu przyspieszyło wietrzenie mrozowe, czego efektem jest osypywanie się materiału skalnego ze ścian oraz stropu, a także rozwieranie szczelin ciosowych w stropach sal jaskini.

Ponadto jaskinia Szachownica jest obiektem łatwo dostępnym dlatego dodatkowym zagrożeniem jest penetracja jaskini oraz związane z tym niepokojenie zwierząt w okresie zimowym.

Oddziaływanie projektu Planu:

Ogólnie jednak, ze względu na fakt, że w żadnym wydzieleniu wchodzącym w skład obszaru Natura 2000 Szachownica nie projektowano zadań gospodarczych, dlatego nie ma bezpośredniego wpływu zapisów PUL na mopka. W związku z tym oddziaływanie projektu PUL na omawiany gatunek należy uznać za neutralne.

Działania ochronne:

Według załącznika nr 5 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań ochronnych jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach.

5. 1324 Nocek duży (*Myotis myotis*)

Charakterystyka:

Nocek duży jest jednym z największych krajowych nietoperzy. Nietoperz ten osiąga w Polsce północno-wschodnią granicę zasięgu. Jest gatunkiem szeroko rozpowszechnionym i liczny w Polsce południowej i centralnej. Wybrzeże Bałtyku osiąga na północnym zachodzie kraju a także w pobliżu Gdańska, gdzie bytuje mała kolonia rozrodcza. Nocek duży jest gatunkiem związanym z terenami leśnymi. Żeruje na skraju i wewnątrz terenów leśnych. Żywi się dużymi owadami, głównie chrząszczami, świerszczami i pająkami chwytanymi na ziemi. W całym swym zasięgu na kryjówki zwykle wykorzystuje siedliska podziemne. W naszej szerokości geograficznej letnie kolonie zakłada w budynkach. Wyjątkowo małe kolonie znajdowano w drzewach. Ciekawe, że mimo tego, iż nocka dużego należy uznać za gatunek wyjątkowo wędrujący, to znane są przeloty tego gatunku na odległości ponad 400 km.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Gatunek jest przedmiotem ochrony w ramach OZW Szachownica, na którym stan zachowania i ocena ogólna kształtują się na poziomie „B”.

Zagrożenia (wg dokumentacji do PZO dla obszaru Natura 2000 Szachownica):

Największym zagrożeniem dla zachowania zimowiska nietoperzy jest proces destrukcji stropu głównego ciągu jaskini sztucznie poszerzonego podczas eksploatacji wapienia. Sztuczne otwory o znacznych rozmiarach zmieniły pierwotny klimat jaskini, wywołując bardzo silne przewiewy pomiędzy nimi i doprowadzając do wymarzania tej części jaskini. Odślonięcie tak dużych powierzchni ścian i stropu w znacznym stopniu przyspieszyło wietrzenie mrozowe, czego efektem jest osypywanie się materiału skalnego ze ścian oraz stropu, a także rozwieranie szczelin ciosowych w stropach sal jaskini.

Ponadto jaskinia Szachownica jest obiektem łatwo dostępnym dlatego dodatkowym zagrożeniem jest penetracja jaskini oraz związane z tym niepokojenie zwierząt w okresie zimowym.

Oddziaływanie projektu Planu:

Ogólnie jednak ze względu na fakt, że w żadnym wydzieleniu wchodzącym w skład obszaru Natura 2000 Szachownica nie projektowano zadań gospodarczych, dlatego nie ma bezpośredniego wpływu zapisów PUL na mopka. W związku z tym oddziaływanie projektu PUL na omawiany gatunek należy uznać za neutralne.

Działania ochronne:

Według załącznika nr 5 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań ochronnych jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach.

6. 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*)

Charakterystyka:

Ogólnie siedlisko 9170 identyfikowane jest przez zespół grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum* oraz *Galio-Carpinetum* i charakteryzuje się złożoną strukturą, dużym bogactwem florystycznym oraz wyraźnie zaznaczoną zmiennością sezonową. Wielogatunkowy i wielowiekowy drzewostan składa się głównie z dębu i buka, swój udział zaznacza również grab. Jako gatunek domieszkowy występuje sosna. Charakterystyczną cechą dla grądów jest wyraźny aspekt wczesnowiosenny związany z rozwojem barwnie kwitnących i łanowo występujących roślin zielnych, np.: zawilców - gajowego *Anemone nemorosa* i żółtego *A. ranunculoides* oraz kokoryczy puste *Corydalis cava*, oprócz których ukazują się między innymi: przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis*, miódunka ćma *Pulmonaria obscura*, groszek wiosenny *Lathyrus vernus*. Do stałych komponentów warstwy zielnej grądu, poza już wymienionymi, należą: gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, prosownica rozpięzchła *Milium effusum*, kokoryczka wielkokwiatowa *Polygonatum multiflorum*, marzanka wonna *Galium odoratum*, kopytnik pospolity *Asarum europaeum*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, bluszcz pospolity *Hedera helix*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

W obszarze Natura 2000 Stawiska stan zachowania siedliska 9170 ocenia się na „B”, a ocena ogólna przyjmuje wartość „C”.

Zagrożenia:

Na podstawie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stawiska”, a zawierającego zapisy dotyczące obszaru Natura 2000 Stawiska, „nie zidentyfikowano istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych [...] będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 w granicach rezerwatu”.

Oddziaływanie projektu Planu:

Ze względu na fakt, że w żadnym wydzieleniu wchodzącym w skład obszaru Natura 2000 Stawiska nie projektowano zadań gospodarczych, dlatego nie ma bezpośredniego wpływu zapisów PUL na omawiane siedlisko. W związku z tym, oddziaływanie projektu PUL na siedlisko 9170 należy uznać za neutralne.

Działania ochronne:

Jak podaje projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stawiska”, a zawierającego zapisy dotyczące obszaru Natura 2000 Stawiska, „nie stwierdzono potrzeby realizacji działań ochronnych” w odniesieniu do siedliska przyrodniczego 9170.

7.1084 Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*)

Charakterystyka:

Gatunek ten, zaliczany do relikwów lasów pierwotnych, występuje w terenach nizinnych i na pogórzach, zasiedlając ciepłe, świetliste lasy liściaste i mieszane, parki, a także zadrzewienia, aleje i pojedyncze drzewa przydrożne lub rosnące na obrzeżach rzek i innych zbiorników wodnych. Warunkiem koniecznym do jego rozwoju jest jednak obecność

starych, dziuplastych drzew, co może być ograniczeniem występowania w lasach użytkowanych gospodarczo czy regularnie czyszczonych i pielęgnowanych parkach.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

W obszarze Natura 2000 Stawiska stan zachowania pachnicy dębowej ocenia się na „B”, a ocena ogólna przyjmuje wartość „C”.

Zagrożenia:

Na podstawie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stawiska”, a zawierającego zapisy dotyczące obszaru Natura 2000 Stawiska, „nie zidentyfikowano istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony [...] gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 w granicach rezerwatu.

Oddziaływanie projektu Planu:

Ze względu na fakt, że w żadnym wydzieleniu wchodzącym w skład obszaru Natura 2000 Stawiska nie projektowano zadań gospodarczych, dlatego nie ma bezpośredniego wpływu zapisów PUL na omawiany gatunek. W związku z tym oddziaływanie projektu PUL na pachnicę dębową należy uznać za neutralne.

Dodatkowo w roku 2018 podjęto próbę rozszerzenia zasięgu populacji pachnicy dębowej, przenosząc 13 zasiedlonych drzew kasztanowca rosnących w pasie drogowym drogi krajowej 42 (odcinek Parzymiechy-Grabarze)- okolice rezerwatu Stawiska, do rezerwatu Zamczysko. Zgodę na introdukcję, na wniosek GDDKiA w Katowicach, wydał Minister Środowiska decyzją z dnia 12 kwietnia 2018 r.

Działania ochronne:

Jak podaje projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stawiska”, a zawierającego zapisy dotyczące obszaru Natura 2000 Stawiska, „nie stwierdzono potrzeby realizacji działań ochronnych” w odniesieniu do pachnicy dębowej.

8. 7110* Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

Charakterystyka:

Siedlisko 7110 to otwarte mszary na skrajnie ubogich w związki odżywcze, bardzo kwaśnych i silnie wilgotnych torfach, zasilane wyłącznie lub niemal wyłącznie przez wody opadowe i przez to wybitnie uzależnione od cech klimatu. Lustro wody w złożu torfowym jest położone wyżej w stosunku do poziomu wody gruntowej w otoczeniu torfowiska. Zbiorowiska roślinne torfowisk wysokich budowane są przez bardzo nieliczną, ekologicznie bardzo wyspecjalizowaną grupę roślin, głównie torfowce, krzewinki, zielne byliny o trawiastym pokroju, sporadycznie gatunki krzewiaste i drzewiaste. Torfowiska wysokie cechuje makro- i mikromorfologiczne zróżnicowanie powierzchni złoża torfu i odpowiadające temu jakościowe i przestrzenne zróżnicowanie siedlisk i roślinności. Fitocenozy należą do różnych klas zbiorowisk. Narastanie złoża torfowego kończy się, gdy bilans wodny torfowiska (dopływ i odpływ) zostanie zrównoważony.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Siedlisko jest przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki, gdzie jego stan zachowania i ocena ogólna przyjmuje wartość „A”.

Zagrożenia (ogólnie):

Siedlisko wybitnie wrażliwe na zmiany warunków wodnych, troficznych, deptanie, zalesianie, pozyskiwanie torfu.

Oddziaływanie projektu Planu

Na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck w ramach obszaru SOO Torfowisko przy Dolinie Kocinki siedlisko może występować w trzech wydzieleniach, z czego w jednym występuje na części pododdziału (może mieć charakter płatu) - dane numeryczne RDOŚ w Katowicach. W pierwszym wydzieleniu nie projektowano wskazań gospodarczych, w drugim przypadku wydzielenie jest terenem nieleśnym- stąd nie projektuje się w nim zabiegów gospodarczych. Na trzecim pododdziale zaprojektowano CP na powierzchni całego wydzielenia. Biorąc pod uwagę powyższe i przy zastosowaniu działań ochronnych opisanych poniżej wpływ projektu PUL na siedlisko 7110 należy uznać za neutralny.

Propozycje działań ochronnych:

- Weryfikacja i potwierdzenie występowania siedliska w poszczególnych wydzieleniach;
- Do czasu zatwierdzenia PZO dla obszaru Natura 2000 PLH240025 wstrzymanie się z wykonywaniem zabiegów gospodarczych w wydzieleniu na którym zaprojektowano CP;
- W chwili ustanowienia pzo dla obszaru PLH240025 zadania ochronne dla omawianego siedliska zostaną uwzględnione przy realizacji PUL.

9. 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio- Caricetea*)

Charakterystyka:

Torfowiska przejściowe i trzęsawiska występują:

- 1) w zatokach lub wokół oligo-, oligo-mezo- i mezotroficznych zbiorników wodnych z wodą stagnującą lub w bardzo słabym stopniu ruchliwą,
- 2) w formie swobodnie pływających wysp w tych zbiornikach,
- 3) w bezodpływowych obniżeniach terenu całkowicie wypełnionych torfem, z poziomem wody tuż przy płaskiej powierzchni, okresowo powyżej niej,
- 4) w zatorfionych obniżeniach z zachowaną soczewką wody zamknięta wskutek odgórnego łądowienia jezior,
- 5) w podtopionej strefie okrajkowej torfowisk wysokich,
- 6) na wierzchołkach torfowisk wysokich na obrzeżach dystroficznych jezior, tzw. tobołków i innych podobnych zbiorników,
- 7) w nieckach dawniej zajętych przez jeziora, w których obniżony został poziom wody, lecz przynajmniej okresowo jej lustro występuje ponad dnem jeziora.

W klasycznej formie roślinność tego typu torfowisk tworzą zbiorowiska emersyjne, dostosowujące się do aktualnego poziomu wody. Budujące je rośliny zakorzenione są w przewodnionej warstwie powierzchniowej, która pod naciskiem silnie ugina się i faluje, może nawet ulec przerwaniu. Siedlisko zasilane jest w różnej proporcji przez wody opadowe i wody powierzchniowe, czasem również podpowierzchniowe. We wszystkich przypadkach stanowi ono element kompleksu przestrzennego, w skład którego wchodzi albo zbiornik wodny, teren bagienny i rozwijające się torfowisko zróżnicowane pod względem ekologicznym i roślinnym, albo tylko obszar bagienny i torfowisko, które także nie jest w pełni jednorodnym układem przyrodniczym.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Stan zachowania i ocena ogólna omawianego siedliska na obszarze Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki kształtują się na poziomie „A”.

Zagrożenia (ogólnie):

- Zarastanie;
- Osuszanie terenu;
- Niewłaściwa melioracja.

Oddziaływanie projektu Planu:

Na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck w ramach obszaru SOO Torfowisko przy Dolinie Kocinki siedlisko może występować w trzech wydzieleniach, z czego w jednym występuje na części pododdziału (może mieć charakter płatu)- dane numeryczne RDOŚ w Katowicach. W pierwszym wydzieleniu nie projektowano wskazań gospodarczych, w drugim przypadku wydzielenie jest terenem nieleśnym- stąd nie projektuje się w nim zabiegów gospodarczych Na trzecim pododdziale zaprojektowano CP na powierzchni całego wydzielenia. Biorąc pod uwagę powyższe i przy zastosowaniu działań ochronnych opisanych poniżej wpływ projektu PUL na siedlisko 7140 należy uznać za obojętny.

Propozycje działań ochronnych:

- Weryfikacja i potwierdzenie występowania siedliska w poszczególnych wydzieleniach;
- Do czasu zatwierdzenia PZO dla obszaru Natura 2000 PLH240025 wstrzymanie się z wykonywaniem zabiegów gospodarczych w wydzieleniu na którym zaprojektowano CP;
- W chwili ustanowienia pzo dla obszaru PLH240025 zadania ochronne dla omawianego siedliska zostaną uwzględnione przy realizacji PUL.

10.91D0* Bory i lasy bagiennie (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii- Piceetum* i brzożowo-sosnowe bagiennie lasy borealne)

Charakterystyka:

Sosnowy bór bagienny *Vaccinio uliginosi-Pinetum* odznacza się niższą, niż w zespołach borów świeżych i wilgotnych, bonitacją sosny oraz obfitym i często masowym udziałem *Vaccinium uliginosum* (borówka bagienna), jak i również *Ledum palustre* (bagnio zwyczajne), ponadto udziałem gatunków przechodzących z torfowisk wysokich np. *Oxycoccus palustris* (żurawina błotna), a także obecnością *Betula pubescens* (brzoza omszona), *Pinus sylvestris* (sosna zwyczajna), *Picea abies* (świerk pospolity). Sosnowy bór bagienny występuje w miejscach z bardzo wysokim poziomem stagnujących wód gruntowych pochodzenia opadowego. Fitocenozy te pozostają pod wpływem zasilania ubogą w związki odżywcze wodą opadową (omborgeniczną) lub z płytkich warstw gruntowych (topogeniczną). Stabilne bory bagiennie utrzymują warstwę martwego pokładu torfu torfowisk wysokich w stanie równowagi dynamicznej, tym samym zapobiegając utracie nagromadzonej w nim wody i materii organicznej. W dobrze zachowanym stanie są biotopem wielu gatunków zwierząt bezkręgowych i kręgowców. Odwodnienie siedliska zapoczątkowuje ujemny bilans wodny torfowiska, którego skutkiem jest stopniowe kurczenie się objętości warstwy martwego pokładu torfu, spowodowane postępującym murszeniem i mineralizacją przesuszonego torfu. Torfowiska, ze względu na retencję wodną, pełnią zasadniczą funkcję regulującą bilans wodny w krajobrazie: odpływ podziemny z torfowisk położonych na obszarach alimentacyjnych wypływów wód podziemnych zasila źródła.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

W obszarze Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki stan zachowania siedliska przyrodniczego 91D0 ocenia się na „B”, a ocena ogólna przyjmuje wartość „C”.

Zagrożenia (ogólnie):

- Osuszanie terenu;
- Nadmierne prześwietlanie;
- Nieodpowiednia melioracja.

Oddziaływanie projektu Planu:

Na podstawie danych dostarczonych przez RDOŚ w Katowicach nie jesteśmy w stanie określić prawdopodobnego położenia płatów siedliska 91D0. Lokalizację siedliska

przyrodniczego mogą się znajdować na obrzeżach torfowisk. Biorąc pod uwagę działania ochronne opisane poniżej wpływ projektu PUL na siedlisko 91D0 należy uznać za obojętny.

Propozycje działań ochronnych:

- Weryfikacja i potwierdzenie występowania siedliska w ramach obszaru Natura 2000 PLH240025;
- W chwili ustanowienia PZO dla obszaru PLH240025 zadania ochronne dla omawianego siedliska zostaną uwzględnione przy realizacji PUL.

11. 91P0 Wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*)

Charakterystyka:

Wg Herbich 2004 siedlisko o kodzie 91P0 nosi nazwę Jodłowy bór świętokrzyski (*Abietetum polonicum*). Stanowią je wyżynne bory jodłowe, jodłowo- świerkowe lub jodłowo-sosnowo- dębowe, rozwijające się na mezotroficznych, kwaśnych glebach w Polsce południowo-wschodniej, a w szczególności w Górach Świętokrzyskich i na Podkarpaciu. W runie zaznacza się duży udział paproci i mszaków, a także gatunków przechodzących z grądów subkontynentalnych *Tilio-Carpinetum* (9170). 91P0 stanowi jednostkę przejściową między borami sosnowymi (które nie są przedmiotem ochrony w sieci Natura 2000) a lasami liściastymi (9170, 9130), a także między wyżynnymi lasami i borami a dolnoreglowymi borami jodłowo-świerkowymi (podtyp siedliska 9410-3). Typowe drzewostany zaliczane do 91P0 zajmują piaszczyste, kamieniste i płytkie gleby na stromych, zacienionych zboczach. Charakteryzują się zdecydowaną dominacją jodły oraz domieszką świerka i sosny w postaciach uboższych oraz gatunków liściastych (buk, osika) w żyźniejszych. Warstwa krzewów, runo i warstwa mszysta są zwykle dobrze rozwinięte. W runie dominują gatunki borowe, ale często zdarza się znaczący udział gatunków grądowych. Należy zaznaczyć, że często zalicza się tu całą gamę rozmaitych form przejściowych, często o antropogenicznym charakterze. Wyróżniono tylko jeden podtyp: 91P0-1 Wyżynny jodłowy bór mieszany. Mimo że podtyp ten wykazuje pewne zróżnicowanie siedliskowe i regionalne, jego odmiany mają jednak podobne znaczenie gospodarcze i stanowią kompleks przestrzenny stadiów rozwojowych tego typu leśnego siedliska przyrodniczego, w związku z tym proponowane ramy zarządzania nie są zróżnicowane. Nazwą *Abietetum polonicum* często obejmuje się bory i lasy z dominującą jodłą, także poza właściwym zasięgiem zespołu. Poza borami mieszanymi o stosunkowo naturalnym charakterze można by tutaj zaliczyć rozmaite antropogeniczne formy przejściowe, charakteryzujące się dużym udziałem jodły (Herbich 2004).

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Stan zachowania i ocena ogólna omawianego siedliska na obszarze Natura 2000 Lemańskie Jodły kształtują się na poziomie „B”.

Zagrożenia (na podstawie PZO):

Istniejące:

- Problematyczne gatunki rodzime (I02);
- Przerzedzenie warstwy drzew (B02.06);
- Ewolucja biocenotyczna, sukcesja (K02) Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) (K02.01);
- Usuwanie martwych i umierających drzew (B02.04);
- Plądrowanie stanowisk roślin (F04.01) Zbieractwo ręczne (F04.02.02).

Potencjalne:

- Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (B02);
- Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych (E03.01);
- Zabudowa rozproszona (E01.03).

Oddziaływanie projektu Planu:

Biorąc pod uwagę działania ochronne opisane w tabeli poniżej wpływ projektu PUL na siedlisko 91P0 należy uznać za neutralny.

Realizacja działania ochronnego polegającego na wyodrębnieniu w drzewostanach sosnowych wydzieleń, z co najmniej pojedynczym udziałem nalotów i podrostów jodłowych (oryginalne brzmienie zapisu PZO zawarte w tabeli poniżej) została uwzględniona poprzez zakwalifikowanie całych wymienionych wydzieleń sosnowych tj. 44b, 45a, b, 46a, albowiem inwentaryzacja terenowa zasobów leśnych tego obszaru, przeprowadzona na potrzeby sporządzenia przedmiotowego PUL w sezonie wegetacyjnym 2017 roku wykazała występowanie podrostów i nalotów jodłowych na całym obszarze wdrażania, z co najmniej pojedynczym ich udziałem.

W opisanym obszarze wdrażania drzewostany w oddz. 44b, 45a, b z panującą sosną zostały zaliczone do klasy odnowienia. Przewidziano tu na większości powierzchni (wydz. 44b, 45b) rębnię stopniową gniazdową udoskonaloną (IVD), oraz rębnię gniazdową częściową IIIB (wydz. 45a). Obie te rębnie stosowane są do przebudowy drzewostanów sosnowych i do popierania naturalnych odnowień jodłowych.

W drzewostanach w wydz. 44b, 45a, 45b w istniejących odnowieniach jodłowych przewidziano zabiegi pielęgnacyjne, tj. pielęgnacje, czyszczenia wczesne, czyszczenia późne według potrzeb ocenionych na gruncie i uzgodnionych ze służbą leśną wg stanu 1 stycznia 2019 r., czyli początku obowiązywania nowego PUL. Przewidziano też, w drzewostanach w wydz. 44b, 45a, odnowienie w rozmiarze 10 – 20% powierzchni, ocenionym według aktualnych możliwości drzewostanu, tj. dostępnej powierzchni do odnowienia. W drzewostanie w wydz. 45b zrezygnowano z wprowadzania odnowień sztucznych. W zinwentaryzowanym młodym pokoleniu ważniejsza jest pielęgnacja podsadzeń jodłowych i odsłanianie podrostów jodłowych, które osiągnęły średni wiek 30 lat.

Opisywane drzewostany zostały zaliczone do siedliska wyżynnego jodłowego boru mieszanego z obowiązującym jodłowym typem drzewostanu, gdzie docelowo jodła powinna mieć optymalny udział w wysokości 70%. W związku z tym w pierwszej kolejności odnawiana jest jodła, a pozostałe gatunki – 30% domieszkowych, mogą być wprowadzone w końcowym etapie odnawiania i użytkowania. Samosiew jodłowy objęty jest monitoringiem i w miarę pojawiania się jest sukcesywnie pielęgnowany poza obligatoryjnymi wskazaniem opisanymi w PUL. Można zatem ocenić, że zasadniczy cel Planu Zadań Ochronnych, tj. popieranie jodły i jej siedliska jest spełniony.

Odrębnego omówienia wymaga drzewostan w oddziale 46a nie wchodzący w obszar Natura 2000. Jest to zwarta sośnina w wieku 70 lat na siedlisku LMśw. Nie stwierdzono tu siedliska wyżynnego jodłowego boru mieszanego. Występuje jednak podrost jodłowy, prawdopodobnie naturalny, w średnim wieku 15 i 25 lat, zajmujący 20% powierzchni drzewostanu. Dla tego drzewostanu został zapisany, jako docelowy jodłowy typ drzewostanu, aby wskazania gospodarcze ukierunkować na popieranie naturalnych odnowień jodłowych i wspierać je odnowieniem sztucznym. Obecnie wiek i stan biologiczny drzewostanu kwalifikują go do wykonania cięć trzebieży późnej, co zostało zaprojektowane, natomiast ilość i forma występowania podrostu, znaczne rozproszenie nie kwalifikują go do objęcia czynnościami pielęgnacyjnymi. Oceniono, że cięcia trzebieżowe w wystarczającym stopniu odsłonią istniejący podrost, co spowoduje wzmocnienie jego stabilności biologicznej. W opisywanym drzewostanie czynności zmierzające do zapoczątkowania intensywniejszej przebudowy powinny być podjęte dopiero w następnym okresie gospodarczym.

Działania ochronne (na podstawie PZO):

Przedmiot ochrony	Działania Ochronne		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>)	Nr	Działania dotyczące ochrony czynnej siedliska przyrodniczego		
	1	Ograniczenie rozwoju ekspansywnych roślin zielnych. W ramach prowadzenia działań pielęgnacyjnych wprowadzonego lub naturalnego odnowienia lasu należy w pierwszej kolejności eliminować malinę właściwą (<i>Rubus idaeus</i>), jeżynę gruczołowatą (<i>Rubus hiatus</i>), jeżynę fałdowaną (<i>Rubus plicatus</i>) oraz naloty leszczyny pospolitej (<i>Corylus avellana</i>) i graba pospolitego (<i>Carpinus betulus</i>) poprzez ich wykaszanie. Częstotliwość wykaszania winna być uwarunkowana stopniem rozwoju przedmiotowych gatunków roślin.	Prowadzenie prac w miejscach objętych odnowieniem sztucznym lub naturalnym drzewostanu, przewidzianych w PUL ^x do realizacji zabiegów pielęgnacyjnych.	Nadleśnictwo Kłobuck
	2	Ograniczenie ekspansji roślinności drzewiastej, konkurencyjnej dla nalołów i podrostów jodły. Eliminacja podrostów i podszytów graba i leszczyny w ramach czyszczeń w przyszłościowych pod względem hodowlanym odnowieniach jodłowych. W pierwszych 3 latach obowiązywania planu	Obszar Natura 2000 Pododdziały: 43b, c, d, pododdziały: 44a, b, c, pododdział: 46c, pododdział: 65b, pododdziały: 66a, b, pododdział: 67a, pododdział: 68a nadl. Kłobuck, obręb Kłobuck ^x .	Nadleśnictwo Kłobuck
	3	Pozostawianie do naturalnego rozkładu martwych i umierających drzew. Pozostawianie w trakcie prowadzenia cięć trzebieżowych, rębnych lub przygodnych posuszu jałowego, drzew dziuplastych leżących i stojących. W okresie obowiązywania planu.	Obszar Natura 2000 Pododdziały: 43b, c, d, pododdziały: 44a, b, pododdziały: 45a, b, c, pododdział: 46c, pododdział: 65b, pododdziały: 66a, b, pododdział: 67a, pododdział: 68a nadl. Kłobuck, obręb Kłobuck ^x .	Nadleśnictwo Kłobuck
	4	Wyodrębnienie nowych wydziałów drzewostanowych w strefie kontaktowej siedliska chronionego 91P0 z siedliskiem lasu mieszanego świeżego w celu ochrony tej strefy poprzez modyfikację metod gospodarowania. 1. Wyodrębnienie w drzewostanach sosnowych wydziałów z co najmniej pojedynczym udziałem nalołów i podrostów jodłowych. 2. Uwzględnienie we wskazówkach gospodarczych dla tych nowych wydziałów konieczności ochrony nalołów i podrostów jodłowych oraz preferowania odnowienia naturalnego tego gatunku. Realizacja w trakcie najbliższych prac urzędniowych.	Pododdziały: 44b (w kontakcie z wydzieleniem a) 45a (w kontakcie z wydzieleniem c) 45b (w kontakcie z wydzieleniem c) 46a (w kontakcie z wydzieleniem c)	Nadleśnictwo Kłobuck RDLP w Katowicach
5	Przeprowadzenie akcji informacyjnej na temat skutków zagrożeń wynikających z nielegalnego pozyskiwania i pładrowania stanowisk roślin w obrębie chronionych siedlisk. W okresie obowiązywania planu.	Cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Katowicach	

^x - zgodnie z Planem Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na lata 2009 - 2018.

6.3.8 Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta w zasięgu obszarów Natura 2000

W Prognozie ocenie poddano gatunki zwierząt i siedliska przyrodnicze, ważne dla zachowania różnorodności biologicznej, o znanej lokalizacji stanowisk, których występowanie potwierdzono podczas inwentaryzacji zasobów przyrodniczych Nadleśnictwa w latach 2006-2008 oraz udokumentowano podczas badań przy sporządzaniu dokumentacji projektowej dla poszczególnych Planów Zadań Ochronnych.

Ocenie poddano gatunek chrząszcza zamieszczony w standardowym formularzu danych, dla którego istnieją dane odnośnie występowania na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru Natura 2000 Stawiska oraz siedliska przyrodnicze na poszczególnych obszarach natura 2000.

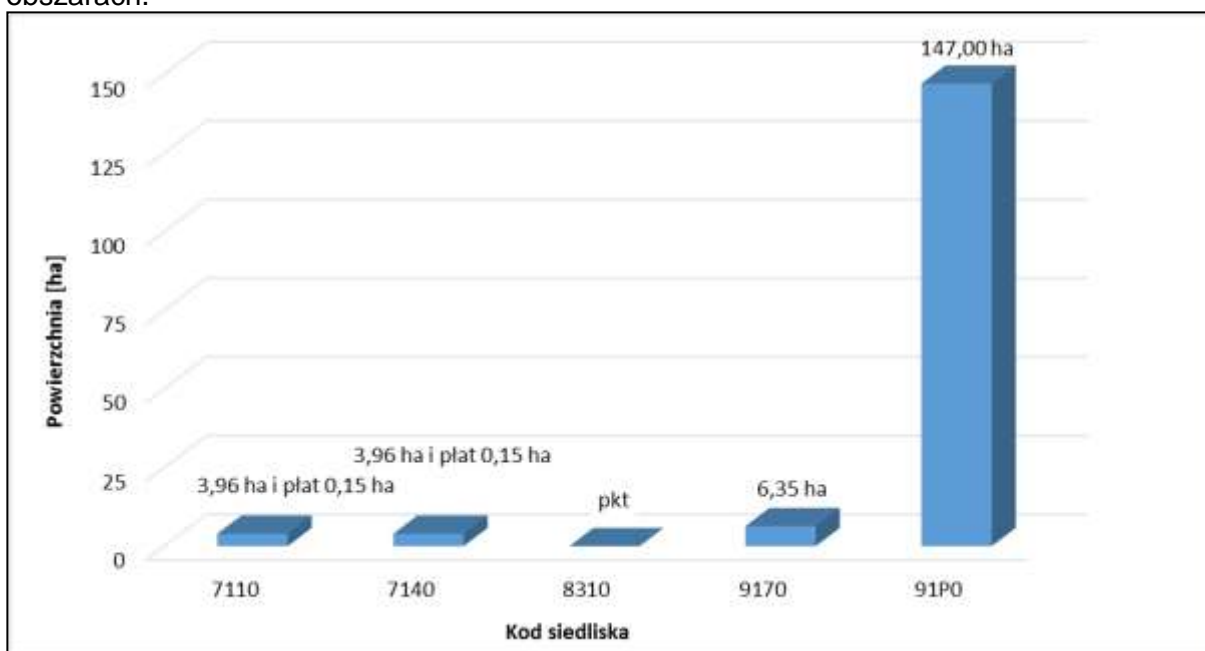
Celem ochrony na obszarach Natura 2000 jest utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez zabezpieczenie zagrożonych i reprezentatywnych dla regionu typów siedlisk

przyrodniczych oraz zagrożonych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Oznacza to, że nie powinna ulec zmniejszeniu powierzchnia siedlisk i areał występowania gatunków, stan siedlisk i populacji powinien zostać poprawiony (o ile istnieje taka potrzeba), a przynajmniej pozostać na tym samym poziomie.

Warto w tym miejscu podkreślić, że szczegółowe warunki utrzymania i odtwarzania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych są lub zostaną dokładnie określone w planach zadań ochronnych dla analizowanych obszarów Natura 2000. Dokumenty takie obejmują bądź będą obejmowały przede wszystkim opis i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń, sposobów ich eliminacji lub ograniczania, a także zalecenia określające inne niezbędne działania. Bardzo ważnym zadaniem w przyszłości będzie też monitoring siedlisk i gatunków chronionych programem Natura 2000. Jak już wcześniej wspomniano obszary natura 2000 Lemańskie Jodły i Szachownica posiadają zatwierdzone plany zadań ochronnych. Dwa pozostałe obszary natura 2000 zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck (Stawiska, Torfowisko przy Dolinie Kocinki) takich dokumentów jeszcze nie posiadają.

6.3.9 Ocena oddziaływania PUL na siedliska przyrodnicze

Ocenie porównawczej poddano siedliska przyrodnicze występujące na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszarów Natura 2000 oraz będące przedmiotami ochrony na tych obszarach.

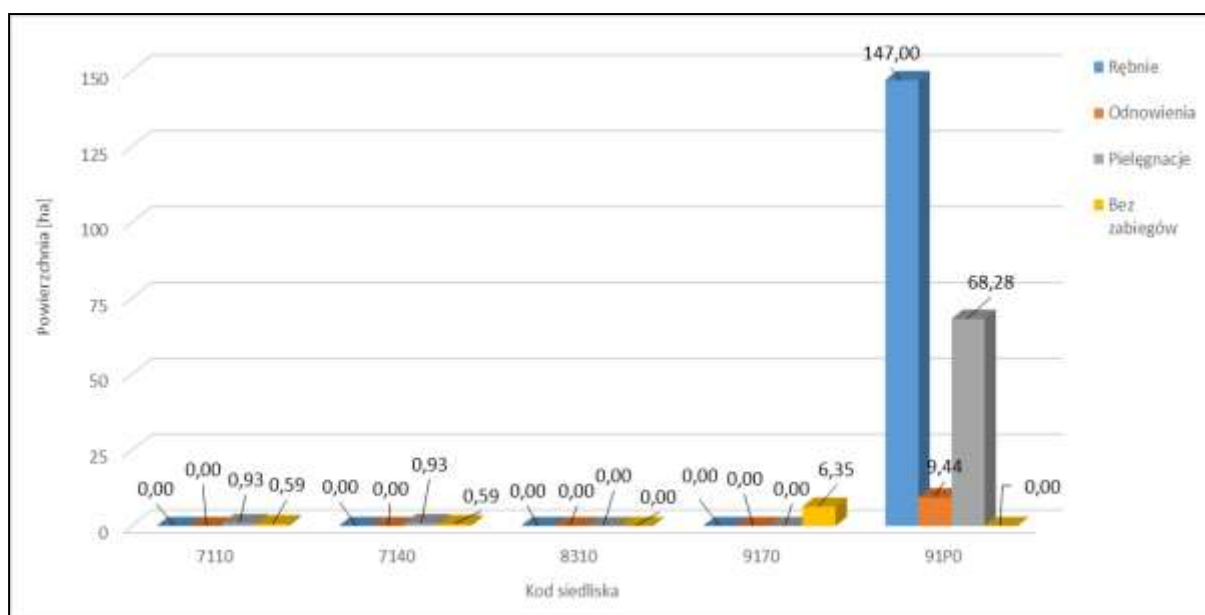

Ryc. Powierzchniowy udział siedlisk przyrodniczych

W ramach obszarów Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Kłobuck największą powierzchnię spośród siedlisk przyrodniczych zajmuje wyżynny jodłowy bór mieszany (kod siedliska 91P0)- 147,00 ha (ponad 91% powierzchni siedlisk). Pozostałe siedliska zajmują zaledwie około 9% powierzchni wszystkich siedlisk przyrodniczych. Wynika to z faktu, że powierzchnia obszarów Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck nie jest duża, stąd niewielkie są też powierzchnie siedlisk przyrodniczych w ich granicach. Biorąc pod uwagę powierzchnię wszystkich siedlisk przyrodniczych w ramach obszarów Natura 2000, to zajmują one około 161 ha, co stanowi około 1% powierzchni zalesionej gruntów Nadleśnictwa. Niektóre stanowiska siedlisk przyrodniczych mają charakter punktowy lub płatowy tzn. nie występują jako osobne wydzielienia lecz stanowią mniejsze, czasem kilku lub kilkunastoarowe części pododdziałów. Są to m.in. stanowiska siedlisk 8310, 7110, 7140.

Analizując rodzaj i powierzchnię planowanych zabiegów gospodarczych stosunkowo duży areał siedlisk przyrodniczych objęty jest rębiami oraz zabiegami pielęgnacji drzewostanu (CW, CP, TW i TP). Sumarycznie na leśnym siedlisku przyrodniczym 91P0 zajmują one w stosunku do pozostałych czynności największą powierzchnię. Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują również pododdziały z siedliskami przyrodniczymi pozostające bez zabiegu gospodarczego. Są to np. wydzielania z siedliskiem 9170 - na którym nie projektowano zabiegów gospodarczych

W przypadku siedlisk przyrodniczych które obejmują całe wydzielania, TD został dostosowany do pożądaných składów przewidzianych dla poszczególnych siedlisk. W niektórych przypadkach niewątpliwie konieczna jest weryfikacja siedlisk przyrodniczych (np. położenia siedliska 91D0 w ramach obszaru Natura 2000 PLH240025. Niezbędna wydaje się również stała lustracja stanowisk poszczególnych siedlisk przyrodniczych. Z użytkowania rębego drzewostany na siedliskach bagiennych oraz na siedlisku LMB, OJJ, LŁ.

Ryc. Rodzaje zabiegów planowanych na siedliskach przyrodniczych

Zgodnie z ustaleniami Narady Techniczno-Gospodarczej przyjęto przyrodnicze typy drzewostanów dla siedlisk przyrodniczych, które są przedmiotem ochrony w ramach obszarów Natura 2000. Zestawiono je poniżej:

Przyjęte typy przyrodnicze drzewostanu na siedliskach przyrodniczych w zasięgu obszarów Natura 2000.

Lp.	Kod siedliska przyrodniczego Natura 2000	Typ drzewostanu o kierunku przyrodniczym
1	9170	Gb-Db
2	91P0	Jd

Typy drzewostanów w pododdziałach, w których występują siedliska przyrodnicze zostały dostosowane do typów przyrodniczych właściwych dla danego siedliska przyrodniczego. Przyjęcie indywidualnych TD dla poszczególnych płatów siedlisk przyrodniczych powinno wynikać z planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000. Oceniając ogólnie typy drzewostanów i przyjęte orientacyjne składy gatunkowe odnowień można stwierdzić, że zostały uwzględnione lasotwórcze gatunki drzew leśnych występujące naturalnie w siedliskach przyrodniczych. Dla dodatkowego ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu projektu PUL na siedliska przyrodnicze będą wykorzystywane

możliwości do zmiany składów odnowień dla miejsc (mikrosiedlisk) na których zostały wyróżnione stanowiska punktowe. W przypadku Js ze względu na występujące zamieranie tego gatunku Nadleśnictwo będzie stosowało przy odnowieniach gatunki o podobnych wymaganiach siedliskowych i ekologicznych.

Potencjalne siedliska przyrodnicze występujące poza obszarami Natura 2000 nie spełniają kryteriów kwalifikujących ich do wyznaczenia obszarów natura 2000.

W zamieszczonej tabeli dokonano z kolei porównania typów drzewostanów z naturalnym składem gatunkowym poszczególnych siedlisk przyrodniczych wg Matuszkiewicza (2007).

Typy siedliskowe lasu i typy drzewostanów w odniesieniu do naturalnych składów gatunkowych Matuszkiewicza.

Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu	*Skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza	Typ drzewostanu	Ocena
9170	LMśw Lw	D-stany Db-Gb, Db-Bk, Db-Lp-Gb z domieszką Jw, Bk, Św i Jd	Gb-Db	TD zgodny z składem gatunkowym drzewostanu wg Matuszkiewicza.
91P0	LMśw	D-stany jodłowe z domieszką Św, Bk, So, Gb, Os	Jd	TD zgodny z składem gatunkowym drzewostanu wg Matuszkiewicza.

* Naturalny skład gatunkowy lasu według Matuszkiewicza przedstawiony został identycznie jak typ drzewostanu tzn. gatunek panujący zapisany jest na ostatnim miejscu np. w zapisie Bk-Jd gatunkiem panującym jest jodła.

6.4 Wpływ ustaleń projektu planu na inne formy ochrony przyrody

Rezerwat przyrody - Podstawowym celem istnienia rezerwatów przyrody jest stworzenie szans przetrwania aktualnego bogactwa gatunków roślin i zwierząt, poprzez ochronę różnorodności biocenoz oraz zawartego w organizmach tych gatunków materiału genetycznego. Rezerваты stwarzają szansę zachowania dziko występujących gatunków roślin i zwierząt, łącznie z ich biotopami i siedliskami, a jednocześnie zapewniają trwałe istnienie najszerzego wachlarza form geomorfologicznych i ekosystemowych, stanowiących o istocie naturalnego krajobrazu. Na gruntach Nadleśnictwa znajduje się 6 rezerwatów przyrody: Bukowa Góra, Dębowa Góra, Modrzewiowa Góra, Stawiska, Szachownica i Zamczysko. Łącznie zajmują one powierzchnię 75,94 ha (wg PUL na lata 2019-2028). Wskazania ochronne z planów ochrony i zadań ochronnych rezerwatów, dla których takie opracowania powstały, zostały przeniesione do POP oraz do dokumentacji dla leśniczych leśnictw w których te rezerваты są położone.

Nadleśnictwo powinno uczestniczyć przy tworzeniu dokumentacji związanej z ochroną rezerwatów. Wykonanie zabiegów przewidzianych w planie ochrony i zadaniach ochronnych Nadleśnictwo uzgadnia z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska. Przy wykonywaniu zabiegów w wydzieleniach bezpośrednio przylegających do rezerwatów należy od strony rezerwatu w strefie przejściowej wykonywać z niższą intensywnością cięcia rębne i pielęgnacyjne. Generalnie jednak zabiegi gospodarcze wykonywane w drzewostanach sąsiadujących z rezerwatami nie będą negatywnie oddziaływać na te rezerваты, gdyż nie są zabiegami powodującymi wylesienia lub zmieniającymi sposób wykorzystania terenu i nie powodują rozdrobnienia kompleksów.

Pomniki przyrody – W programie ochrony przyrody zamieszczono całościowy wykaz istniejących pomników przyrody znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa oraz ogólne wytyczne w zakresie ich ochrony. Zaleca się, aby nie prowadzić szlaków zrywkowych i nie lokalizować miejsc składowania drewna w pobliżu pomników. Ewentualne działania ochronne prowadzić w porozumieniu z Urzędem Gminy na którego terenie dany pomnik się znajduje. Ponadto, należy na bieżąco zgłaszać do odpowiednich gmin konieczność konserwacji oraz potrzeby uzupełnienia tablic informacyjnych prowadzących do pomników. Ewentualne zabiegi zaplanowane w wydzieleniach, w których występują pomniki przyrody nie wpłyną negatywnie na stan ich zachowania. Wykonując planowe zadania w pobliżu

pomników należy zachować szczególną ostrożność, aby uniknąć ich potencjalnych uszkodzeń.

Parki krajobrazowe - Grunty Nadleśnictwa Kłobuck wchodzą w zasięg Załęczańskiego Parku Krajobrazowego oraz jego otuliny, a także w granice otuliny Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą. Grunty leśne w zasięgu parków krajobrazowych i ich otulin pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu, tzn. prowadzi się w nich gospodarkę leśną zgodnie z przepisami prawa. Nadleśnictwo Kłobuck prowadzi gospodarkę leśną w oparciu o Plan Urządzenia Lasu, pozostający w zgodzie z normami prawnymi, dlatego też należy stwierdzić, że analizowany projekt PUL nie będzie negatywnie oddziaływał na tę formę ochrony przyrody.

Obszary chronionego krajobrazu- Na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu „Otuliny Załęczańskiego Parku Krajobrazowego”. Ogólnie zagospodarowanie OChK powinno zapewnić stan równowagi ekologicznej wszystkich systemów przyrodniczych. Podobnie jak w przypadku parków krajobrazowych w praktyce oznacza to m.in. stosowanie zrównoważonej gospodarki leśnej, racjonalne korzystanie z wód, właściwą gospodarkę odpadami, wprowadzenie tzw. czystej energii. Na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck znajdujących się w granicach OChK zadania wynikające ze strategicznych kierunków ochrony i funkcjonowania tych obszarów zostały uwzględniane w niniejszym projekcie Planu urządzenia lasu.

Użytki ekologiczne- Na gruntach leśnych Nadleśnictwa Kłobuck zlokalizowane są dwa użytki ekologiczne. Nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych w odniesieniu do wydzieleń, które wchodzą w skład tych użytków. Zaleca się, aby czynności gospodarcze w sąsiedztwie użytków były wykonywane w taki sposób aby nie nastąpiła zmiana stosunków wodnych, czy warunków świetlnych na tych powierzchniach. Dlatego nie przewiduje się oddziaływania negatywnego na stan zachowania walorów przyrodniczych tej formy ochrony przyrody.

Ostoje - Występowanie gatunków objętych ochroną gatunkową ścisłą, dla których ustalane są granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz terminy ochrony tych miejsc, ma istotne znaczenie w planowaniu gospodarki leśnej i ochronie miejsc ich bytowania. W Nadleśnictwie Kłobuck wyznaczono jedną czynną strefę - miejsce rozrodu i regularnego przebywania iglicy małej (*Nehalennia speciosa*).

Biorąc pod uwagę zapisy rozdziału 5.1.4.7 dotyczące iglicy małej należy uznać, że projekt PUL nie będzie negatywnie oddziaływał na tę formę ochrony przyrody.

Pozostałe formy ochrony przyrody- Z przytoczonych zapisów projektu Planu urządzenia lasu wynika, że ma on obojętny lub pozytywny wpływ (bezpośredni lub pośredni) na inne formy ochrony przyrody gdyż przewidziane w nim zabiegi nie powodują pogorszenia warunków istnienia tych form, a w przeważającej mierze prowadzą do poprawy ich stanu.

6.5 Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko

Ocena przewidywanego oddziaływania zapisów projektu planu urządzenia lasu na środowisko dla Nadleśnictwa Kłobuck obejmuje rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane oddziaływanie na elementy środowiska. Do zadań gospodarczych, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko zaliczamy między innymi: odnowienia, pielęgnację upraw i młodników, trzebieże i rębnie.

W tabeli zestawiono wskazania gospodarcze mogące oddziaływać na obszary Natura 2000.

Tabela: Elementy planu oddziaływujące na środowisko lub obszary Natura 2000

Planowany zabieg lub czynność hodowlana	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Oddziaływanie	Opis	Powierzchnia* zabiegu [ha]
1	2	3	4	5
Odnowienia	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - w przypadku odnowienia gatunkami zgodnymi z przyjętymi w gospodarczym typie drzewostanu (TD) dla danego typu siedliskowego lasu (TSL)	Skład gatunkowy odnowienia wynika z przyjętego TD wg ustaleń KZP	4 351,98
Zabiegi pielęgnacyjne (gleby, czyszczenia, trzebieże)	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - w przypadku przestrzegania wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu	Zabiegi selekcyjne mające na celu korygowanie składu gatunkowego pod kątem warunków siedliskowych oraz zwiększenie odporności drzewostanów na szkodliwe czynniki biotyczne i abiotyczne.	11 197,46
Rębnie	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - w przypadku przestrzegania wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu.	Sposób zagospodarowania przyjęty ze względu na typ siedliskowy lasu oraz wg ustaleń KZP. Zachowana zostanie ciągłość drzewostanu.	3 015,88
Usuwanie wiatrolomów oraz posuszu czynnego	Wytyczne - ogólny zapis dotyczący całego nadleśnictwa	Neutralne, w przypadku pozostawiania 5% biomasy i nie usuwania pojedynczych drzew dziuplastych, które są siedliskiem występowania gatunków chronionych i wymienionych w dyrektywach unijnych.	W planie zapisano zalecenia wynikające z Instrukcji ochrony lasu oraz zarządzeń DGLP.	Cała pow. N-ctwa

*- duża powierzchnia pielęgnacji drzewostanów wynika z zaprojektowania na tych samych powierzchniach, różnego rodzaju zabiegów np. rębnia i odnowienie lub trzebież w drzewostanie głównym i czyszczenia w młodym pokoleniu pod okapem drzewostanu.

W skład elementów środowiska, na które może oddziaływać plan urządzenia lasu wchodzi zarówno czynniki biotyczne takie jak: różnorodność biologiczna, ludzie, rośliny, zwierzęta oraz abiotyczne takie jak: woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

W prognozie zastosowano skalę oddziaływania określającą wpływ dodatni, ujemny lub obojętny oraz jego wielkość w skali trzystopniowej (1,2,3). Należy jednak zwrócić uwagę, że oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie zawsze jest ich zwykłą średnią. Pozytywna ocena łączna może być wynikiem np. braku zaplanowanych czynności.

6.5.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- a) różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt
- b) różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków
- c) różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Kłobuck określa zasady postępowania mające na celu ochronę różnorodności biologicznej w oparciu o zarządzenia obowiązujące w Lasach Państwowych. Na podstawie tych dokumentów określono wybrane istotne zasady postępowania.

Różnorodność gatunkowa

W celu ochrony różnorodności gatunkowej należy uwzględnić również poniższe zalecenia:

- Materiał sadzeniowy powinien pochodzić z jak największej liczby osobników oraz z różnych miejsc Nadleśnictwa – docelowo ograniczy to zubażanie różnorodności genowej,
- Dolesianie luk i pojawiających się przerw w zwarciu (przerzedzeń) wykorzystać należy do wprowadzania rodzimych gatunków biocenotycznych niezależnie od wieku drzewostanu,
- Należy zwracać uwagę na skład gatunkowy piętra górnego, młodego pokolenia i podszytu – stosowanie zalecanego składu gatunkowego, dużej liczby rodzimych domieszek biocenotycznych. Właściwa pielęgnacja drzewostanu i podrostu oraz wprowadzanie podsadzeń, wzbogaci różnorodność gatunkową biocenozy leśnej. Wszelkie czynności gospodarcze w drzewostanie należy realizować tak, by wytworzyły się korzystne warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu.

Zapisy planu urządzenia lasu przyczyniają się do ochrony różnorodności gatunkowej poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz przedstawienie ich w zestawieniach i na odpowiednich mapach tematycznych. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków i przez to przyczyni się do ich zachowania.

Różnorodność genetyczna

Najważniejszym elementem wzbogacania różnorodności genetycznej jest protegowanie odnowienia naturalnego, które nabiera coraz większego znaczenia w nowoczesnej hodowli lasu, jako najlepszy sposób na zachowanie całego bogactwa genetycznego.

Dla zachowania najcenniejszych ekotypów drzew Nadleśnictwo prowadzi działania z zakresu nasiennictwa i selekcji. W planie zamieszczono wykazy i zestawienia bazy selekcji populacyjnej i indywidualnej. Na terenie Nadleśnictwa Kłobuck bazę tę stanowią drzewostany nasienne wyłączane i gospodarcze, uprawy pochodne, drzewostany zachowawcze oraz źródła nasion.

Ideą tworzenia różnorodnej bazy nasiennej jest możliwość pozyskiwania materiału siewnego (głównie drzew i krzewów leśnych) z jak największej liczby osobników oraz z różnych miejsc Nadleśnictwa.

Różnorodność ekosystemów

Na poziomie ekosystemu należy jak najszerzej chronić i wykorzystywać w hodowli lasu zmienność mikrosiedlisk. Mikrosiedliska, zajmujące nieraz bardzo małe powierzchnie, należy wykorzystywać do wprowadzenia cennych gatunków domieszkowych.

W celu zachowania różnorodności ekosystemów PUL zwraca uwagę m.in. na:

- Wykorzystanie operatu glebowo siedliskowego, który posłuży do lepszego rozpoznania gleb i siedlisk leśnych, i przyczyni się do dostosowania zadań w zakresie hodowli lasu do wymogów występujących siedlisk
- Jak najpełniejsze wykorzystanie zmienności mikrosiedlisk poprzez wprowadzanie na te powierzchnie odpowiadających im gatunków
- Zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych zbiorowisk nieleśnych, takich jak: źródłiska, młaki, torfowiska oraz śródleśne łąki i polany
- Wykonywanie przebudowy drzewostanów w kierunku dostosowywania do siedlisk. Będzie to skutkowało w przyszłości wzrostem różnorodności biologicznej oraz poprawą stanu zdrowotnego lasu
- Pozostawienie niektórych gruntów leśnych do naturalnej i spontanicznej sukcesji z zaleceniem nie planowania zabiegów gospodarczych

W perspektywie zarówno krótkookresowej, średnio-, jak i długoterminowej w wyniku przebudowy niektórych drzewostanów należy się spodziewać ukształtowania zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo drzewostanów, co zdecydowanie dodatnio wpłynie na różnorodność ekosystemów.

Zapisy projektu planu urządzenia lasu dodatkowo przewidują ochronę cennych siedlisk przyrodniczych oraz znanych stanowisk chronionych roślin i zwierząt w powiązaniu z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej.

Należy zatem stwierdzić, że wpływ zapisów projektu PUL na różnorodność biologiczną w krótkim okresie czasu może nie być dodatni, jednakże średnioterminowe i długookresowe oddziaływanie na różnorodność biologiczną będzie zdecydowanie dodatnie.

6.5.2 Oddziaływanie na ludzi

Oddziaływanie zapisów projektu planu urządzenia lasu na ludzi należy rozpatrywać w dwóch wymiarach. Pierwszym są korzyści ekonomiczne związane z funkcją produkcyjną lasu, realizowaną przede wszystkim poprzez pozyskanie drewna. Drugim wymiarem są szeroko rozumiane korzyści o charakterze społecznym. Możliwość realizowania funkcji ekonomicznej lasu wiąże się ściśle z wymogami projektu PUL, ponieważ prowadzenie gospodarki leśnej odbywa się wyłącznie w oparciu o zapisy tego dokumentu. Korzystny wpływ postanowień projektu planu na ludzi uwidacznia się poprzez zapewnienie pracy i dochodów zarówno społecznościom lokalnym, zamieszkującym teren Nadleśnictwa, jak też w szerszym ujęciu, grupom zawodowym związanym z leśnictwem i branżą drzewną. Trudnym do zmierzenia aspektem ekonomicznym, który wiąże się z zasadą zachowania trwałości lasów oraz ich powszechnej dostępności, są korzyści (dochody) związane z możliwością pozyskania runa leśnego. Pośredni wpływ na ludzi uwidacznia się poprzez wpływ lasu na klimat lokalny (mikroklimat), stabilizację składu atmosfery, ochronę powietrza, wzbogacenie krajobrazu, regulację stosunków wodnych, akumulację zasobów wodnych. Duże zdolności retencyjne lasu (zdolność zatrzymywania wód opadowych) powodują, że spływ wód opadowych do otwartych cieków ulega regulacji, co w dużej mierze przyczynia się m.in. do osłabienia niebezpieczeństwa wystąpienia powodzi. Dodatni wpływ zapisów planu w wymiarze społecznym jest związany, przede wszystkim, z szerokim udostępnianiem lasów jako miejsca rekreacji, wypoczynku oraz prowadzenia następujących różnorodnych działań z zakresu promocji i edukacji ekologicznej poprzez:

- prowadzenie zajęć z młodzieżą
- organizowanie cyklicznych akcji plenerowych
- organizowanie zajęć terenowych w oparciu o wytyczone i oznakowane ścieżki dydaktyczno-edukacyjne i obiekty edukacji leśnej.

Zadania związane z tymi zagadnieniami są opisane w części składowej projektu planu urządzenia lasu, jaką jest program ochrony przyrody. Zapisy planu, a w szczególności programu ochrony przyrody, mogą być pomocne przy projektowaniu miejsc turystyczno-rekreacyjnych, szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych oraz w edukacji przyrodniczo-leśnej. Wpływ zapisów projektu planu urządzenia lasu na ludzi, w wymiarze ekonomicznym oraz społecznym należy uznać zatem za znacząco dodatni.

6.5.3 Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin

W projekcie Planu urządzenia lasu i Programie ochrony przyrody kompleksowo zostały zestawione wszystkie wykonywane dotychczas inwentaryzacje gatunków chronionych i rzadkich. Informacje te zostały umieszczone w odpowiednich elementach planu i uwzględnione przy planowaniu zabiegów gospodarczych. Zaprojektowane wskazania gospodarcze dają więc możliwość należytej ochrony poszczególnych gatunków.

Na terenie Nadleśnictwa nie prowadzono dokładnych badań faunistycznych. Nadleśnictwo na bieżąco uzupełnia i aktualizuje dane dotyczące występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, stąd znane są lokalizacje niektórych gatunków objętych ochroną gatunkową. Zapisane zostały one w POP. Ciągła inwentaryzacja prowadząca do coraz lepszego rozpoznania obszaru skutkować będzie pełną realizacją aspektów ochrony przyrody w oparciu o rozpoznane miejsca stałego występowania lub przebywania poszczególnych gatunków.

6.5.3.1 Oddziaływanie na chronione gatunki zwierząt

Podstawą do przeprowadzenia oceny oddziaływania projektu planu na chronione gatunki zwierząt było zebranie informacji o występujących na gruntach Nadleśnictwa

gatunkach i analiza oddziaływania zaprojektowanych zabiegów w miejscach ich występowania. Do przeprowadzenia takiej analizy niezbędne jest dokładne określenie miejsca występowania poszczególnych gatunków. Jako dostępne źródła danych wykorzystano przede wszystkim: Program ochrony przyrody, dane zebrane podczas prac terenowych, dostępną literaturę oraz aktualną wiedzę o biologii i ekologii gatunków chronionych. Źródłem danych na obszarach Natura 2000 były głównie Standardowe Formularze Danych, a także opracowania i informacje przekazane przez RDOŚ w Katowicach.

Przeanalizowano również wpływ zaprojektowanych zabiegów gospodarczych na chronione gatunki zwierząt, pod kątem wymagań ekologicznych danego gatunku.

Ptaki

W odniesieniu do ptaków projekt PUL w ramach Programu Ochrony Przyrody, przewiduje pozostawianie drzew martwych, zamierających, dziuplastych, które nie stwarzają zagrożenia przy pracach leśnych oraz dla osób poruszających się po wyznaczonych szlakach turystycznych i ścieżkach dydaktycznych. Ochrona gatunków ptaków obejmuje także ochronę ich siedlisk, czyli obszarów stale lub okresowo wykorzystywanych przez dany gatunek.

Gatunki ptaków objęte ochroną gatunkową, w zasięgu Nadleśnictwa ze względu na zajmowane biotopy można podzielić na:

- ptaki związane ze środowiskiem wodnym
- ptaki środowisk polnych i łąkowych
- ptaki leśne.

Zapisy projektu PUL nie mają bezpośredniego wpływu na siedliska wodne oraz polno-łąkowe, ponieważ dla gruntów nieleśnych plan nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych.

Ogólny wpływ projektu PUL na chronione gatunki ptaków i ich biotopy, jest pozytywny, zaplanowane wskazówki gospodarcze mają na celu utrzymanie dotychczasowej powierzchni leśnej i zwiększenie stabilności drzewostanów, a tym samym dążą do utrzymania siedlisk ptaków typowo leśnych oraz częściowo związanych z lasami, jak też dla ptaków siedlisk nieleśnych.

Ptaki migrujące występujące na obszarze Nadleśnictwa zajmują okresowo zarówno ekosystemy leśne, nieleśne i związane z wodami. Zaplanowane wskazania gospodarcze dotyczą głównie ekosystemów leśnych i mają na celu zachowanie obecnej powierzchni lasów i wzrost trwałości drzewostanów, a tym samym przyczynią się do utrzymania i poprawy siedlisk okresowego bytowania również ptaków migrujących.

W Nadleśnictwie sukcesywnie inwentaryzowane są drzewa z gniazdami ptaków strefowych. W przypadku stwierdzenia miejsc gniazdowania takich gatunków, składane będą wnioski o wyznaczenie stref ochronnych. Projekt PUL zaleca kontynuować rozwieszanie skrzynek lęgowych, zostawiać grupy lub pojedyncze drzewa, złomy mogące pełnić rolę czatowni.

Wprawdzie, w niektórych przypadkach krótkoterminowe oddziaływanie zabiegów gospodarczych (w szczególności cięć rębnych i pielęgnacyjnych) na gatunki ptaków może być negatywne i może powodować lokalny ubytek miejsc bytowania i gniazdowania, miejscowe zmiany struktury siedlisk i płoszenie. Średnio i długookresowe oddziaływanie należy uznać jednak za neutralne lub pozytywne, ponieważ kluczowe wskaźniki struktury drzewostanów, sprzyjające występowaniu poszczególnych gatunków nie ulegną w najbliższym 10-leciu pogorszeniu. Oprócz tego należy zaznaczyć, że siedliska poszczególnych gatunków ptaków zostaną utrzymane, niewątpliwie jednak może nastąpić ich przestrzenne przesunięcie.

Należy zatem przyjąć, że wpływ zaplanowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków będzie pozytywny.

Płazy

W celu doskonalenia działań w zakresie ochrony płazów program ochrony przyrody zwraca uwagę na pozostawienie w miarę możliwości, w stanie nienaruszonym istniejących oczek wodnych, bagienek i torfowisk, stanowiących naturalne środowisko bytowania i rozrodu płazów. Wymienione w POP gatunki płazów są zwierzętami wodno-łądowymi, rozmnażającymi się w wodzie, a żyjącymi (z nielicznymi wyjątkami – np. kumak) przede wszystkim na lądzie.

Dla występujących na obszarze Nadleśnictwa gatunków płazów racjonalnie prowadzona gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia stabilności populacji. Umożliwia natomiast zachowanie w stanie nienaruszonym siedlisk istotnych dla poszczególnych gatunków.

Gady.

Program ochrony przyrody zaleca w miejscach obserwacji rzadkich i cennych gatunków gadów, pozostawianie stosów gałęzi, w celu stworzenia dogodnych warunków ich bytowania i ochrony.

Ssaki

Racjonalnie prowadzona gospodarka leśna (prowadzona wg zasad ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów, w tym ochrony zasobów przyrody) nie spowoduje negatywnego oddziaływania założeń projektu planu na poszczególne chronione gatunki ssaków.

Organizmy związane z martwym i rozkładającym się drewnem

Ochrona organizmów związanych z martwym i rozkładającym się drewnem według wytycznych opisanych w Programie Ochrony Przyrody powinna być realizowana poprzez zapewnienie odpowiedniej ilości drewna do naturalnego rozkładu, bez narażania drzewostanów na opanowanie przez szkodniki wtórne lub choroby grzybowe. W planie urządzenia lasu przy cięciach uprzętających projektowano pozostawienie co najmniej 5% masy drzewostanu. W toku inwentaryzacji stwierdzono również drewno martwe. Średni zapas zakumulowanego drewna martwego wynosi 7,51 m³/ha powierzchni zalesionej objętej pomiarem. Zinwentaryzowana miąższość stanowi około 2,23% zapasu. Niewątpliwie przekłada się to bezpośrednio na wzrost bogactwa owadów, grzybów i innych pożytecznych mikroorganizmów, a tym samym pozytywnie oddziałuje na zachowanie bioróżnorodności. Wpływ zapisów projektu planu na zwierzęta związane z martwym drewnem będzie zatem pozytywny.

Podsumowując, wykonywanie niektórych zaplanowanych zabiegów gospodarczych i hodowlanych (odnowienia, rębnie) może się wiązać z krótkoterminowymi zmianami biotopów, zajmowanych przez niektóre zwierzęta. Jednak oddziaływanie projektu planu średnio i długookresowe będzie pozytywne, gdyż jak wykazała analiza, przyniesie korzystne pod względem przyrodniczym zmiany w strukturze drzewostanów, a poszczególne gatunki zwierząt będą miały możliwość migracji i wyboru odpowiednich nisz ekologicznych. Rębnie (z wydłużonym okresem zastępowania drzewostanu młodym pokoleniem drzew) nie wpływają istotnie krótko- i średnioterminowo na bytowanie zwierząt, a w długim okresie czasu będą oddziaływać pozytywnie, gdyż prowadzą do powstawania drzewostanów o dużym zróżnicowaniu gatunkowym, strukturalnym i wiekowym, stwarzając dogodne warunki bytowania wielu gatunkom zwierząt. Popieranie odnowienia naturalnego będzie również prowadzić do stworzenia długoterminowo korzystnych warunków bytowania zwierząt, gdyż przyczyniać się będzie do ukształtowania dużego zróżnicowania drzewostanów. Inwentaryzacja chronionych gatunków, zalecenia ochronne, zalecenia pozostawiania martwego drewna pozwalają twierdzić, iż wpływ projektu planu na chronione i rzadkie gatunki zwierząt jest pozytywny i długoterminowy. Dodatni wpływ zapisów projektu PUL na zwierzęta wynika z faktu, iż w wyniku realizacji wszystkich zabiegów i zaleceń na obszarze Nadleśnictwa ukształtowana zostanie mozaika różnorodnych biotopów, odpowiadających bardzo zróżnicowanym preferencjom poszczególnych gatunków zwierząt.

Zalecenia ochronne zawarte w Prognozie i Programie ochrony przyrody pozwalają twierdzić, iż wpływ planu na chronione gatunki zwierząt będzie pozytywny.

6.5.3.2 Oddziaływanie na chronione gatunki roślin

Podstawą do przeprowadzenia oceny oddziaływania projektu planu na chronione gatunki roślin, było zebranie informacji o ich występowaniu oraz analiza oddziaływania zaprojektowanych zabiegów w miejscach ich występowania. W przypadkach, kiedy możliwe było zlokalizowanie poszczególnych chronionych gatunków roślin, analizowano wszystkie wydzielenia, w których one występowały i zaprojektowano w nich zadania gospodarcze pod kątem wymagań ekologicznych danego gatunku.

W trakcie sporządzania Projektu Planu urządzenia lasu zestawione zostały wykonywane dotychczas inwentaryzacje roślin chronionych i rzadkich. Informacje te zostały wprowadzone do Projektu PUL. Ponadto wykonano wyciągi z POP dla poszczególnych leśnictw oraz załącznik z danymi wrażliwymi.

Działaniem wpływającym pozytywnie na poszczególne chronione i rzadkie gatunki roślin jest wyłączenie fragmentów powierzchni (z ich stanowiskami) z gospodarowania poprzez zapisy o ich ochronie. Bardzo istotny z punktu widzenia ochrony roślin jest zapis, aby na bieżąco inwentaryzować nowe i aktualizować zasięg istniejących stanowisk roślin chronionych. W przypadku stwierdzenia występowania wymienionych w POP innych stanowisk gatunków chronionych, miejsca ich występowania należy objąć szczególną ochroną i prowadzić coroczny ich monitoring. Ewentualne zabiegi gospodarcze należy również realizować w sposób zapewniający zachowanie ich stanu. Wyniki monitoringu należy zamieszczać w tabelach zawartych w wyciągach z Programu Ochrony Przyrody, przekazanych do poszczególnych leśnictw.

Zestawienie pełnej listy roślin na tak dużym obszarze, jak omawiane Nadleśnictwo jest bardzo trudne i wymaga wieloletnich prac florystycznych. Ogólnie jednak zaleca się, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką oraz przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych, realizować w sposób pozwalający uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby. Przykładem może być np. planowanie pozyskania zimą, przy pokrywie śnieżnej, wyznaczanie szlaków zrywkowych z ominięciem stanowisk roślin chronionych oraz pozostawianie (przy cięciach rębnych) biogrup i kęp z wszystkimi warstwami lasu.

W wyniku analizy danych stwierdzono również, że stosunkowo duża ilość stanowisk roślin chronionych, w tym szczególnie cennych i rzadkich, występuje w istniejących rezerwach przyrody, w których nie planowano zabiegów gospodarczych. W pozostałych wydzieleniach, w których zlokalizowano stanowiska roślin chronionych zaplanowano zarówno odnowienia, pielęgnowanie drzewostanów, jak również użytkowanie rębniami. Wpływ zabiegów pielęgnacji drzewostanów oceniono, jako jednoznacznie pozytywny gdyż zabiegi te regulują zwarcie drzewostanów (warunki świetlne dna lasu), zapobiegając zarówno nadmiernemu przegęszczeniu i ocienieniu dna lasu jak również nadmiernemu przerzedzeniu i związanemu z tym zachwaszczeniu gleby (pielęgnowane drzewostany intensyfikują przyrost). Dodatkowo regulują skład gatunkowy (popierają cenne domieszki), dzięki czemu zapewniają dogodne warunki rozwoju stanowisk roślin chronionych.

Pozytywne oddziaływanie projektu PUL na rośliny wynika dodatkowo z założeń zawartych w Programie ochrony przyrody. Zamieszczono w nim zalecenie, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką oraz przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych, planować w taki sposób, aby pozwalały uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby i jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych.

Podsumowując należy stwierdzić, że realizacja ustaleń projektu PUL nie będzie się wiązała z wystąpieniem negatywnych oddziaływań skutkujących trwałym pogorszeniem stanu populacji chronionych gatunków roślin występujących na terenie Nadleśnictwa. Zidentyfikowane w Prognozie oddziaływania mogą, co prawda, wpływać na fluktuacje

liczebności i rozmieszczenia populacji gatunków roślin jednak zmiany te nie będą miały charakteru trwałego. Są nieodłącznie związane z fazami rozwoju i rozpadu drzewostanów, a więc z procesami, które zachodzą również w sposób spontaniczny w warunkach naturalnych, bez ingerencji człowieka. Na podkreślenie zasługuje również fakt uwzględnienia w projekcie zastosowania działań minimalizujących możliwość wystąpienia ewentualnych negatywnych oddziaływań wynikających między innymi ze sposobu prowadzenia prac leśnych. W oparciu o wyniki analiz dotyczących rodzaju, rozmieszczenia przestrzennego i sposobu wykonania czynności gospodarczych przewidzianych w projekcie PUL, można stwierdzić, że mimo ewentualnych okresowych wahań, stanowiska chronionych gatunków roślin oraz związane z nimi siedliska będą utrzymane we właściwym stanie ochrony.

Bieżąca inwentaryzacja chronionych gatunków prowadzona przez służbę leśną, zalecenia ochronne, zalecenia pozostawiania martwego drewna pozwalają twierdzić, iż wpływ planu na chronione i rzadkie gatunki roślin jest pozytywny i długoterminowy.

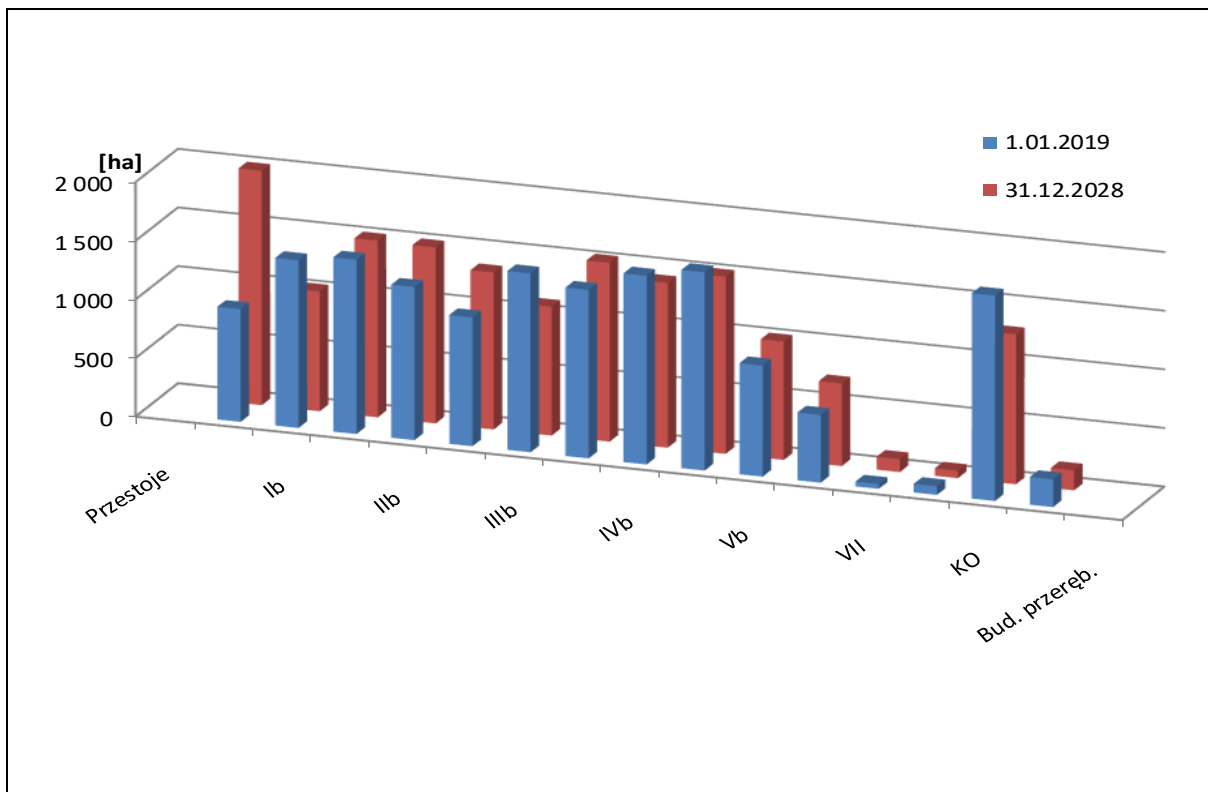
6.5.4 Oddziaływanie na siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt

Działania Nadleśnictwa Kłobuck wspierają kształtowanie dogodnych warunków bytowania dla gatunków zwierząt oraz egzystencji roślin. Odbywa się to m. in. poprzez zachowywanie oraz czynną ochronę ich siedlisk. Działania gospodarcze prowadzone na analizowanych siedliskach są realizowane z uwzględnieniem właściwych uwarunkowań siedlisk poszczególnych gatunków. Postępowanie takie staje się również odpowiednim działaniem dla wzmocnienia odporności biologicznej drzewostanów.

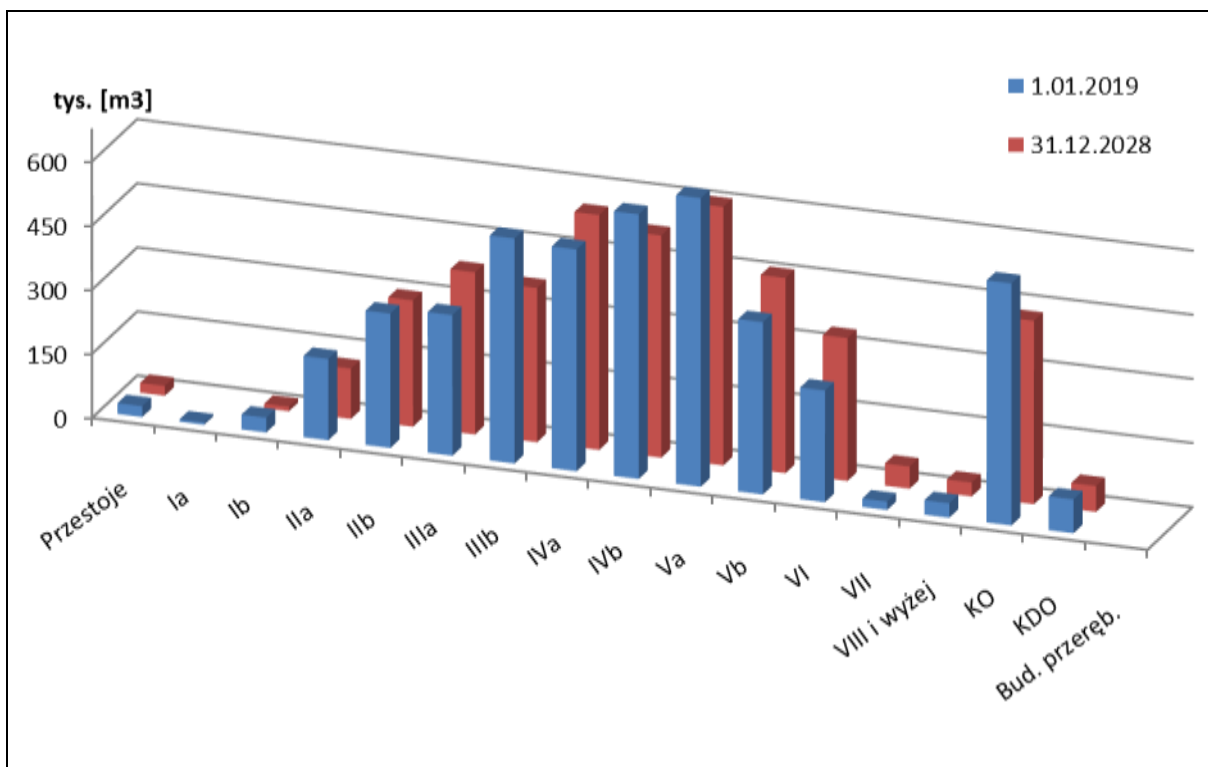
Gospodarka leśna nie oddziałuje bezpośrednio na gatunki środowisk polnych i łąkowych gdyż na gruntach nieleśnych nie projektuje się zabiegów gospodarczych. W obecnym dziesięcioleciu nie przeznaczono również gruntów do zalesienia w związku z tym powierzchnia biotopów istotnych dla tej grupy roślin i zwierząt nie ulegnie zmniejszeniu.

Gospodarka leśna w znacznym stopniu wpływa natomiast na gatunki związane ze środowiskiem leśnym. W przypadku gatunków zwierząt, których areal występowania jest duży lub gatunków roślin i zwierząt, dla których nie można było określić precyzyjnie miejsc występowania, o wpływie zaplanowanych zabiegów można wnioskować na podstawie spodziewanych zmian powierzchni potencjalnych siedlisk ich bytowania. Bardzo ważnym elementem tych siedlisk jest drzewostan. Dla gatunków, które mają ścisłe preferencje siedliskowe, np. występują tylko w starszych drzewostanach, istotne jest żeby nie wystąpiło znaczące zmniejszenie powierzchni ich siedlisk. Ocenę wpływu zaplanowanych zabiegów na siedliska roślin i zwierząt przeprowadzono poprzez analizę przewidywanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego i miąższościowego w poszczególnych klasach wieku przedstawiono na wykresach.

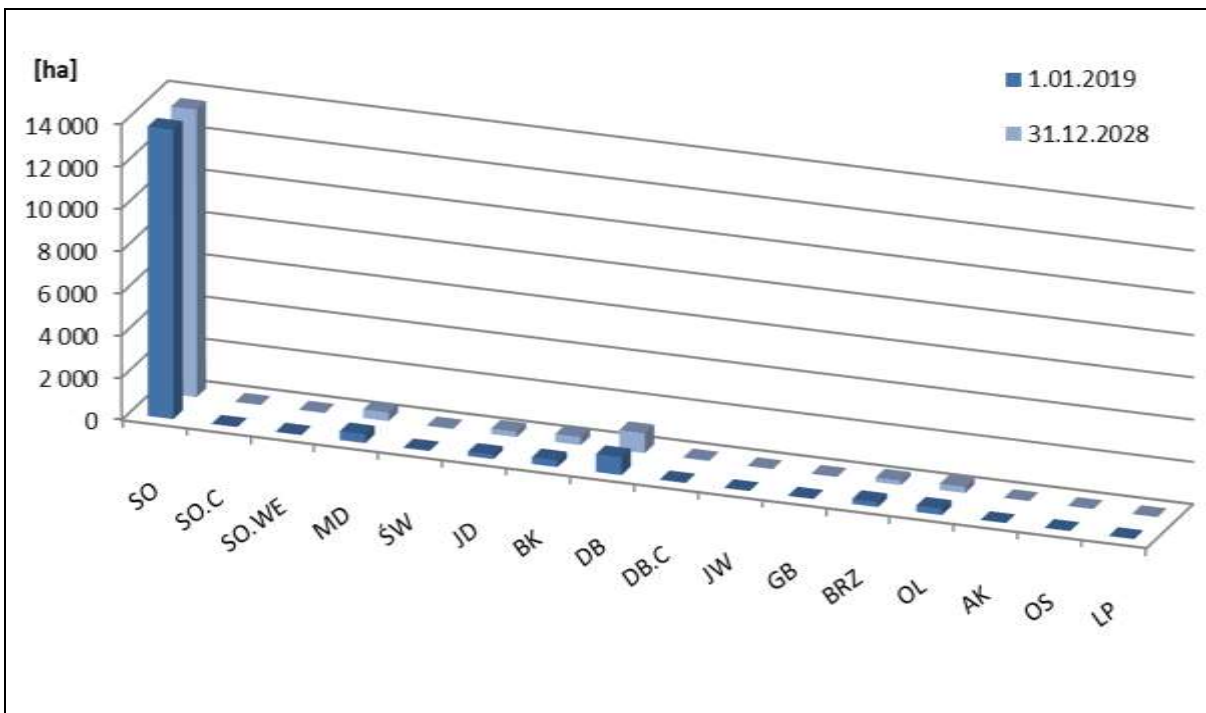
Z analizy danych wynika, że na koniec okresu gospodarczego nastąpią przesunięcia w poszczególnych podklasach wieku wynikające z naturalnego postarzenia się drzewostanów o 10 lat. Największy wzrost powierzchni (o około 1040 ha) zostanie odnotowany w Ia klasie wieku, czyli w drzewostanach do 10 roku życia. Największy spadek powierzchni nastąpi w KO i IIb klasie wieku, następnie Ib odpowiednio o 470, 430, 410 ha. Pozostawia się przy projektowaniu cięcia uprzątającego co najmniej 5% grubizny dojrzałego drzewostanu na pniu w postaci pojedynczych drzew i biogrup. Miąższość obecnie zinwentaryzowanych przestoi zmniejszy się o 1,6% i będą to tylko te drzewa które spełniły rolę osłony dla młodego pokolenia drzew lub zagrażające pracującym lub poruszającym się po szlakach turystom. Biorąc pod uwagę miąższość to w drzewostanach w III, IV i V klasy wieku znajduje się ponad 65% zapasu. Relatywnie dużą miąższość gromadzą również drzewostany w klasie odnowienia.

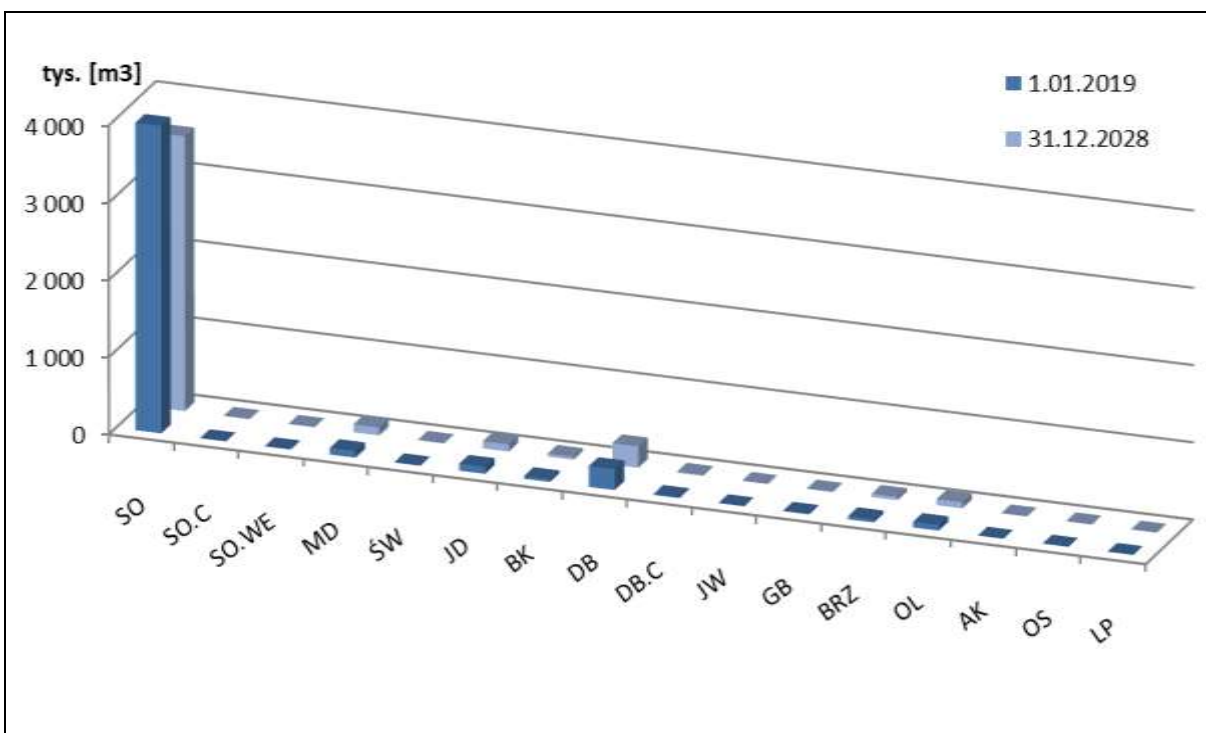
Ryc. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego w poszczególnych klasach wieku na koniec okresu gospodarczego

Ryc. Spodziewane zmiany udziału miąższościowego w poszczególnych klasach wieku na koniec okresu gospodarczego

Ryc. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego dla poszczególnych gatunków na koniec okresu gospodarczego

Ryc. Spodziewane zmiany udziału miąższościowego dla poszczególnych gatunków na koniec okresu gospodarczego.

Analiza spodziewanych zmian w strukturze gatunkowej drzewostanów wykazała, że skład gatunkowy drzewostanów Nadleśnictwa Kłobuck ulegnie niewielkim zmianom. Zmniejszy się udział powierzchniowy drzewostanów z dominacją sosny i brzozy ale również

graba czy olszy natomiast wzrośnie udział powierzchniowy drzewostanów bukowych, dębowych i jodłowych. Jest to niewątpliwie związane ze stopniową przebudową drzewostanów, dostosowaniem do siedliska. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego i miąższościowego dla poszczególnych gatunków przedstawiono na wykresach.

Podsumowując przeprowadzona analiza spodziewanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów pozwala przyjąć, że wskutek realizacji Planu urządzenia lasu nie zostaną uszczuplone powierzchnie biotopów gatunków roślin i zwierząt obecnie występujących na terenie Nadleśnictwa Kłobuck. Sama zmiana w strukturze wiekowej i gatunkowej przyniesie niewątpliwie korzystne pod względem przyrodniczym dostosowanie drzewostanów do siedlisk leśnych.

6.5.5 Oddziaływanie na wodę

Las jako jeden z najbardziej złożonych ekosystemów lądowych pełni różnorodne funkcje. Podstawową funkcją lasu w ramach zachowania odpowiednich stosunków wodnych jest retencyjność. Zapewnia ona z jednej strony rezerwy wody w okresach niedoboru, z drugiej zaś zatrzymywanie jej nadwyżki w okresach nadmiaru i zagrożenia powodziowego.

Projekt planu urządzenia lasu zaleca ochronę śródleśnych źródeł, młak i torfowisk. W Nadleśnictwie nie przewiduje się wykonywania zabiegów mogących pogorszyć stosunki wodne. Zabiegi rębne w krótkim i średnim okresie czasu nie będą miały istotnego wpływu na wodę ze względu na ciągły proces zastępowania drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem. W Nadleśnictwie Kłobuck funkcje wodochronne drzewostanów wspomagane są przez wykonywanie odpowiednich zabiegów pielęgnacyjnych, odnowień, rębni oraz przebudowy drzewostanów, które głównie w perspektywie długoterminowej, poprzez utrzymywanie trwałej pokrywy roślinnej w pośredni sposób wspierają regulację stosunków wodnych (ograniczają niekorzystne wahania poziomu wód gruntowych, spowolniają spływ powierzchniowy, spowolniają topnienie śniegu a co za tym idzie zapobiegają powstawaniu powodzi). W ramach ogólnej poprawy retencyjności należy zwrócić również szczególną uwagę m.in. na przebudowę drzewostanów pod kątem dostosowania ich składu do siedliska.

Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, w perspektywie zarówno krótko-, średnio- jak i długoterminowej zapisy planu w odniesieniu zachowywania odpowiednich stosunków wodnych będą dodatnie.

6.5.6 Oddziaływanie na powietrze

Oczywistym faktem jest to, że las działa jako naturalny filtr powietrza. Wychwytuje cząsteczki pyłów, sadzę i inne szkodliwe substancje zanieczyszczające powietrze. Lasy są głównym producentem tlenu i pochłaniają przy tym ogromne ilości dwutlenku węgla. Sprzyja temu bogactwo roślin i trwale utrzymywana pokrywa roślinna. Zabiegi rębne w krótkim i średnim okresie czasu nie będą miały istotnego wpływu na powietrze ze względu na proces zastępowania drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem. W długiej perspektywie czasu rębnie w powiązaniu z realizowanym przy ich pomocy procesem przebudowy, pielęgnacji drzewostanów oraz przede wszystkim odnowienia mają pozytywny wpływ na powietrze dzięki zachowaniu i pomnażaniu zasobów leśnych przyczyniając się w ten sposób do poprawy parametrów powietrza. Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowywanie i pomnażanie zasobów leśnych. Dlatego biorąc pod uwagę powyższe, wpływ zapisów PUL na powietrze atmosferyczne należy uznać za dodatni.

6.5.7 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Utrzymywanie trwałej roślinności leśnej, wyznaczenie lasów glebochronnych, preferowanie odnowienia naturalnego sprzyja zabezpieczeniu gleby przed erozją i wypłukiwaniem.

Na terenach leśnych występują naturalne podtypy glebowe, nie przeobrażone przez działalność człowieka. W Nadleśnictwie Kłobuck spośród rębni, stosowane są w ponad 60% rębnie częściowe, gniazdowe i złożone. Gwarantuje to możliwość ciągłego spełniania przez drzewostany zadań glebochronnych. Wykonywanie niektórych zaplanowanych zabiegów gospodarczych i hodowlanych (odnowienia sztuczne), może się wiązać z krótkoterminowym przeobrażeniem pokrywy glebowej. Przygotowanie gleby pod odnowienia sztuczne (sadzenie stosowane jest w Nadleśnictwie, jako uzupełnienie odnowienia naturalnego) przyczynia się do naruszenia wierzchniej pokrywy glebowej. Również podczas prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna w ramach częściowych, gniazdowych i złożonych może dojść do nieznacznego krótkotrwałego naruszenia pokrywy glebowej w trakcie zrywki drewna, powstania kolein od pojazdów mechanicznych. W średnio i długookresowej perspektywie trwała roślinność i wzrastający młody drzewostan pokrywają naruszone fragmenty gleby chroniąc przed erozją (funkcja glebochronna) i przyczyniają się do pozytywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi. Zdecydowanie korzystne jest również preferowanie odnowienia naturalnego.

Wobec powyższego wpływ PUL na powierzchnię ziemi w średnim i długim okresie należy uznać zatem za dodatni.

6.5.8 Oddziaływanie na krajobraz

Ważnym aspektem w kształtowaniu krajobrazu jest zachowanie trwałości i niezmienności postaci lasu. Zróżnicowanie powierzchniowe, gatunkowe i wiekowe, a także mozaikowatość lasów wpływają niewątpliwie na urozmaicenie i wzbogacenie krajobrazu. Dobór odpowiednich metod zagospodarowania i odnawiania lasu wpływa istotnie na zwiększenie różnorodności krajobrazu. Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych. Plan urządzenia lasu nie przewiduje fragmentaryzacji kompleksów leśnych ani też zmniejszania powierzchni gruntów pod lasami.

W Nadleśnictwie zasadniczo użytkowanie lasu będzie prowadzone w ponad 60% poprzez rębnie częściowe, gniazdowe i złożone. W krajobrazie, las jako formacja drzew będzie trwał w przestrzeni ale w różnej fazie wiekowej i lokalizacji. Przewidywane w projekcie planu zabiegi gospodarcze mogą więc powodować krótko i średnioterminowe przeobrażenia krajobrazu leśnego ale tylko lokalnie, w miejscach wykonywania.

Bardzo ważne są także zapisy POP rekomendujące pozostawianie w nienaruszonym stanie śródleśnych łąk, bagienek, polan, a więc zachowywania różnorodności i bogactwa krajobrazu, także jako elementów korytarzy ekologicznych.

Należy więc uznać, że wpływ zapisów projektu planu urządzenia lasu na krajobraz może oddziaływać zmiennie jednak w dłuższej perspektywie czasu jest dodatni.

6.5.9 Oddziaływanie na klimat

Odnowienia, pielęgnacje, rębnie, przebudowa drzewostanów, a więc wszystkie zadania gospodarcze przewidziane w projekcie PUL, wpływają pozytywnie na warunki klimatyczne w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej. Wpływ zabiegów uwidacznia się w:

- stabilizacji lokalnego mikroklimatu
- złagodzeniu amplitudy temperatury
- kształtowaniu wielkości parowania i wilgotności względnej powietrza, co przekłada się na wzrost ilości opadów
- formowaniu specyficznych stosunków świetlnych
- oddziaływaniu na prędkość wiatru (wiatrochronne oddziaływanie drzewostanu).

Działanie lasu kształtowanego zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki leśnej, powoduje pozytywne reakcje w warunkach klimatycznych zwłaszcza w odniesieniu do lokalnego obszaru. Co prawda nieco mniejsze walory kształtowania klimatu w krótkim i średnim okresie czasu mają drzewostany w fazie użytkowania rębnego i przebudowy, ze

względu na zastępowanie drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem, jednakże w ujęciu długoterminowym wpływ tych stadiów rozwojowych na klimat należy uznać za wysoce pozytywny.

Dlatego też biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, że wpływ projektu planu na klimat, zwłaszcza w perspektywie średnio i długoterminowej, jest dodatni.

6.5.10 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Oddziaływanie projektu planu urządzenia lasu na zasoby naturalne przekłada się na stan i wielkość zasobów drewna w lasach Nadleśnictwa. W przypadku użytkowania rębego poziom pozyskania został dostosowany do potrzeb hodowlanych, stanu zdrowotnego oraz potrzeb przebudowy drzewostanów. Użytkowanie główne zaprojektowano na poziomie 121% spodziewanego przyrostu bieżącego zasobów (1 109 050 m³). Zaprojektowany ogólny rozmiar użytkowania brutto (1 346 347 m³) stanowi około 29% ogólnych zasobów miąższości wynoszących 4 609 052 m³. Oznacza to, że pełna realizacja zaprojektowanego użytkowania spowoduje spadek tych zasobów do 4 371 755 m³, czyli zmniejszy się o około 5,09%. Prognoza zasobów drzewnych wyliczona w oparciu o przyrost bieżący użyteczny przewiduje tylko nieznaczny spadek zasobów o około 1,16%.

Wszelkie działania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje, rębnie, przebudowa drzewostanów) przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Jako wskazane wydaje się dążyć w długiej perspektywie czasu do zwiększania zasobności drzewostanów oraz do wzrostu ich jakości i wartości. Należy zatem uznać, że założenia PUL nie wpływają negatywnie na ogólny stan zasobów naturalnych.

6.5.11 Oddziaływanie na zabytki

W trakcie wykonywania projektu planu urządzenia lasu jest sporządzany wykaz walorów kulturowych znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa. Wykaz ten jest zamieszczany w Programie ochrony przyrody. Dzięki takim zapisom plan urządzenia lasu jest ważnym źródłem informacji o zabytkach i dobrach kultury materialnej danego terenu. Na terenach będących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa istnieją liczne obiekty zabytkowe. Na uwagę zasługują obiekty archeologiczne. Część z nich posiada status stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru. W ewidencji figurują również obiekty niższej rangi. Szczegółowy wykaz znajduje się w Programie Ochrony Przyrody. Generalnie zaleca się aby przed wykonywaniem zabiegów gospodarczych w wydzieleniach, w których zlokalizowano stanowiska, poinformować Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Ogólnie czynności gospodarcze przy pielęgnacji lasu nie będą ingerowały w zachowanie spójności stanowisk. Takie zagrożenie może zaistnieć w przypadku odnowienia zrębu z wykonaniem głębokiej orki naruszającej strukturę warstwy gleby. Wtedy należy powiadomić WKZ celem zbadania stanowiska.

Las bezpośrednio nie wpływa na zabytki i dobra kultury materialnej, tworzy natomiast niepowtarzalne ich tło, wzbogacając wnętrza krajobrazowe. Pośredni długookresowy wpływ na zabytki ma przebudowa drzewostanów z zastosowaniem odnowień o składzie zgodnym z występującymi siedliskami. Przyczynia się bowiem do stworzenia naturalnego składu drzewostanów, zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo, uszlachetniając tło krajobrazowe zabytków i innych dóbr kultury materialnej.

6.5.12 Oddziaływanie na dobra materialne

Gospodarka leśna prowadzi do efektywnego wykorzystania różnorodnych produktów i usług leśnych tak aby zapewnić dobrą kondycję ekonomiczną oraz korzyści środowiskowe i społeczne. Gospodarowanie lasami przyczynia się do długotrwałego dobrobytu społecznego i ekonomicznego ludności. Określa i definiuje normy prawne, a także dokumentuje i uznaje zasady społeczności rdzennej do posiadania, użytkowania oraz gospodarowania własnością leśną.

Biorąc pod uwagę powyższe można śmiało stwierdzić, że realizacja projektu Planu będzie przynosić wymierne dochody dla Skarbu Państwa zapewniając przy tym pracę miejscowym mieszkańcom. Dlatego też wpływ zapisów projektu PUL, w odniesieniu do dóbr materialnych, należy uznać za pozytywny.

6.5.13 Zbiorcza ocena oddziaływania na środowisko

Sumaryczne ujęcie przewidywanego oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko zostało przedstawione w tabeli, w której oprócz grup zabiegów gospodarczych (odnowień, pielęgnowania drzewostanów, rębni zupełnych, częściowych, rębni stopniowych) umieszczono „przebudowę drzewostanów”. Przebudowa obejmuje szereg zabiegów gospodarczych (rębnie, odnowienia, pielęgnacje), które mają na celu przekształcenie drzewostanów o niewłaściwym składzie gatunkowym dla danego siedliska na drzewostany o składzie gatunkowym dostosowanym do warunków siedliskowych.

Tabela: Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Kłobuck.

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					Łączna ocena ³⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Różnorodność biologiczna	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	+1/+2/+3	-1/02/+3	+1/+2/+3
2.	Ludzie	nie dotyczy	01/02/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	01/02/+3	01/02/+3
3.	Zwierzęta	nie dotyczy	01/02/+3	-1/+2/+3	-1/02/+3	-1/02/+3	01/02/+3
4.	Rośliny	nie dotyczy	01/+2/+3	-1/02/+3	-1/02/03	-1/02/+3	01/02/+3
5.	Woda	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	+1/02/+3	-1/02/+3	01/+2/+3
6.	Powietrze	nie dotyczy	+1/+2/+3	01/02/+3	01/02/+3	01/02/+3	+1/+2/+3
7.	Powierzchnia ziemi	nie dotyczy	01/02/+3	01/+2/+3	-1/02/+3	-1/02/+3	01/02/+3
8.	Krajobraz	nie dotyczy	01/02/+3	+1/+2/+3	-1/02/03	-1/02/+3	+1/+2/+3
9.	Klimat	nie dotyczy	01/02/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	01/+2/+3	+1/+2/+3
10.	Zasoby naturalne	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	-1/02/+3	-1/02/+3	+1/+2/+3
11.	Zabytki	nie dotyczy	01/02/03	01/02/03	01/02/03	01/+2/+3	01/02/03
12.	Dobra materialne	nie dotyczy	01/02/+3	01/02/03	01/02/03	01/02/03	01/02/+3
13	Łączna ocena ³⁾ oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko	nie dotyczy	01/+2/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	-1/02/+3	01/+2/+3

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe

(np. symbol 3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności

np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

²⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej.

³⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

7. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU

7.1 Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko oraz propozycje rozwiązań alternatywnych

Zapisy analizowanego w niniejszym opracowaniu projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko lub obszary Natura 2000, w tym w szczególności na cele ochrony tych obszarów. Czynności gospodarcze zawarte w planie uwzględniają zapis ustawy o ochronie przyrody zabraniającej prowadzenia działań, które mogą pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz wpłynąć negatywnie na gatunki roślin i zwierząt chronionych lub przewidzianych do ochrony w ramach sieci Natura 2000.

W projekcie planu założono cele długookresowe (perspektywiczne) i krótkookresowe (doraźne) oraz przyjęto dla nich odpowiednie sposoby postępowania gospodarczego, mające na celu między innymi ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko.

Cele długookresowe wskazują m.in. na:

- a) zachowanie trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania poprzez:
 - optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego w formie przyjętych wieków rębności
 - dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych do realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych)
- b) zgodność składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk, wyrażonymi w formie przyjętych TD ;
- c) planowanie gospodarki leśnej zgodnie z przepisami prawa.

Wytyczenie *celów krótkookresowych* polegało na:

- a) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych gospodarstw;
- b) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanu;
- c) zapewnieniu pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (podział na ostępy);
- d) wskazaniu drzewostanów do przebudowy, których stan nie zapewniał osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
- e) określeniu wskazań i wytycznych zmierzających do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez:
 - określenie zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu
 - określenie zadań wynikających z programu ochrony przyrody
 - określenie kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych
- f) planowaniu zadań.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie długości okresów odnowienia, itp.)
- wytycznych KZP.

Plan nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi ani też ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu. Zawarte w projekcie planu ustalenia dotyczące potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym infrastruktury turystycznej i edukacyjnej mają jedynie charakter kierunkowych wytycznych. W Planie nie określa się również szczegółowych terminów i technik wykonywania działań gospodarczych. Podmiot realizujący zapisy planu obowiązują w tym zakresie przepisy ogólnopolskie i resortowe oraz przepisy i wytyczne wydane przez Generalną i Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych, a także Generalną i Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska. W związku z analizami zawartymi w prognozie należy uznać, że realizacja ustaleń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na okres gospodarczy od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2028 r., nie narusza zasad wynikających z ustawy o ochronie przyrody, w tym zwłaszcza określonych w art. 33 ust.1.

7.2 Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej

Zadania w projekcie PUL zostały sformułowane w taki sposób, aby prowadzona w oparciu o te zapisy wielofunkcyjna, trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty w wielu dziedzinach. Oznacza to działalność zmierzającą do kształtowania i wykorzystywania lasów w taki sposób i w takim tempie, aby zapewnić zachowanie ich bogactwa i różnorodności biologicznej, żywotności, potencjału regeneracyjnego oraz wysokiej produktywności, przy zachowaniu zdolności do wypełniania wszystkich ważnych funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Zgodnie z ustawą o lasach podstawą prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest plan urządzenia lasu.

W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego gospodarka leśna powinna być prowadzona według Zasad Hodowli Lasu (Warszawa 2012), które określają w tym względzie następujące wytyczne:

- a) zachowanie ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego,
- b) restytucja zdegradowanych i zniekształconych zbiorowisk metodami hodowli i ochrony lasu poprzez:
 - wykorzystanie w miarę możliwości sukcesji naturalnej
 - stosowanie rębni złożonych przy przebudowie i użytkowaniu starszych drzewostanów,
 - używanie do przebudowy i odnowień najwartościowszych miejscowych ekotypów drzew z przestrzeganiem zasad regionalizacji, protegowanie odnowienia naturalnego,
- c) utrzymanie i wzmoczenie ochronnych oraz produkcyjnych funkcji lasu poprzez coraz racjonalniejsze użytkowanie główne i uboczne,
- d) ochronę i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego dziko żyjących roślin i zwierząt poprzez: zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków takich jak:
 - bagienka, moczary, torfowiska oraz śródleśnych łąk, polan
 - zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych górskich, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt
- e) utrzymanie i wzmoczenie funkcji ochronnych lasów, a w szczególności coraz istotniejszych funkcji wodochronnych
- f) utrzymanie zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych poprzez:
 - zróżnicowane traktowanie drzewostanów pod względem wymogów higieny lasu (tam gdzie nie stanowi to zagrożenia w lesie należy pozostawiać gałęzie i posusz jałowy, aby powstrzymać proces degradacji gleby i przyspieszyć obieg materii)
 - możliwie wczesne stosowanie zabiegów pielęgnacyjnych
 - stosowanie chemicznej ochrony lasu tylko w sytuacji niezbędnej konieczności
 - stosowanie w określonych warunkach zabiegów popierających ptaki i pożyteczne owady
 - dostosowywanie składu gatunkowego do warunków mikrosiedliskowych w pododdziałach

- zróżnicowanie wiekowe i gatunkowe (pozostawianie kęp starodrzewia po cięciach uprzętających, stosowanie rębni złożonych i długiego okresu odnowienia, stosowanie domieszek biocenotycznych i produkcyjnych).

Dodatkowo działania Nadleśnictwa Kłobuck będą zmierzać do poprawy stanu środowiska przyrodniczego poprzez stosowanie przyjaznych dla środowiska technologii i metod użytkowania lasu, takich jak:

- a) pozyskanie drewna ze zrywką po odpowiednio zaplanowanych i wykonanych szlakach zrywkowych,
- b) pozyskanie i zrywkę prowadzić w taki sposób, aby pozwalały uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby i jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych,
- c) w miejscach newralgicznych stosowanie technicznych środków zabezpieczania drzew przed uszkodzeniami powstającymi w czasie transportu.

Przed przystąpieniem do wykonywania prac terenowych (np. oznaczania powierzchni zrębowej), należy wytypowane powierzchnie do cięć rębnych sprawdzić pod kątem występowania obiektów objętych formą ochrony przyrody i zobrazować ich położenie na szkicach powierzchni zrębowych. Na szkicach zrębowych należy również zaznaczyć pozostawiane biogrupy drzew.

7.3 Ocena inwentaryzacji drewna drzew martwych

Pomiar drewna drzew martwych przeprowadzono na 260 kołowych powierzchniach próbnych wylosowanych do inwentaryzacji zasobów drzewnych. Średnia miąższość, w Nadleśnictwie, zakumulowanego drewna drzew martwych wynosi 7,51 m³/ha powierzchni zalesionej objętej pomiarem. Zinwentaryzowana miąższość stanowi 2,23% całego zapasu na gruntach zalesionych.

Zapas drewna drzew martwych wydaje się być wyższy niż zinwentaryzowany. Pomiarem nie objęto I klasy wieku. W przestojach zinwentaryzowanych w tych klasach wieku, szacując zasoby, nie inwentaryzowano drewna martwego - stojącego, a takie także występowało na powierzchniach. Do uprzętnięcia w PUL zaprojektowano 1,65% zinwentaryzowanej miąższości przestojów. Pozostałe pozostawiono do naturalnego rozkładu.

Tabela: Zestawienie miąższości drewna martwego w Nadleśnictwie

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia [ha]	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
Ogółem N-ctwo	13708,80	2,28	31225,78	5,23	71721,74	7,51	102947,52

Podsumowując na terenie Nadleśnictwa obserwujemy występowanie ilości drewna martwego adekwatnej do struktury gatunkowej drzewostanów i wymogów ochrony lasu, a mając na względzie wskazane zalecenia polegające na pozostawianiu części drzew martwych, przestoi, drzew ekologicznych należy się spodziewać zwiększenia zasobów drzew martwych.

Biorąc pod uwagę powyższe można stwierdzić, że realizacja projektu Planu będzie stopniowo pozytywnie wpływać na element biocenotyczny jakim jest martwe drewno w ekosystemie leśnym, zarówno w cyklu krótko średnio jak i długoterminowym.

7.4 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie planu

W trakcie powstawania projektu planu urządzenia lasu rozważano wnikliwie wiele różnych możliwych do zastosowania wariantów. Procedura opracowywania planu urządzenia

lasu jest procesem, podczas którego z wielu możliwych wariantów wybierane są rozwiązania optymalne, łączące w sobie zaspokajanie potrzeb społeczno-gospodarczych i ochronę przyrody. Zapisy analizowanego w niniejszym opracowaniu projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko lub obszary Natura 2000, w tym w szczególności na cele ochrony tych obszarów.

W trakcie realizacji założeń planu należy zwrócić uwagę na rozłożenie wykonywania zabiegów w takich porach roku, aby zminimalizować jakiegokolwiek negatywne oddziaływanie na siedliska oraz chronione gatunki zwierząt. Należy również dążyć do zgodności TD z naturalnym składem siedlisk, celem zapewnienia właściwego stanu i ochrony siedlisk.

7.5 Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy

Do najważniejszych i zasługujących na omówienie trudności przy sporządzaniu prognozy dla PUL należą:

- Brak zatwierdzonych i obowiązujących planów ochrony lub planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, stanowiących utrudnienie zarówno w planowaniu jak i realizacji projektu Planu urządzenia lasu,
- Brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków, w tym brak rzetelnych aktualizowanych opracowań odnoszących się do obszaru w zasięgu Nadleśnictwa,

7.6 Wnioski końcowe

Zadania w projekcie PUL zostały sformułowane w taki sposób, aby prowadzona w oparciu o te zapisy wielofunkcyjna, trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty w wielu dziedzinach.

Gospodarka leśna chroni różnorodność biologiczną i wartości z nią związane, również zasoby wodne, gleby, rzadkie ekosystemy oraz walory krajobrazowe i jednocześnie prowadzi do efektywnego wykorzystania różnorodnych produktów i usług leśnych, aby zapewnić dobrą kondycję ekonomiczną oraz korzyści środowiskowe i społeczne. Prawidłowo prowadzona gospodarka leśna pozwala, więc łączyć zaspokajanie potrzeb społeczno-gospodarczych z funkcjami ekologicznymi lasu.

Uwzględniając uwagi oraz zapisy zamieszczone w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Kłobuck należy stwierdzić, iż działania prowadzone zgodnie z zapisami zawartymi w projekcie przedmiotowego dokumentu pozwolą na prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, a przede wszystkim zachowanie trwałości lasów oraz ciągłości ich użytkowania.

Reasumując, stwierdza się, że projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na okres gospodarczy od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2028 roku nie pogorszy stanu zachowania siedlisk przyrodniczych i nie zagraża gatunkom podlegającym ochronie w obszarach Natura 2000 oraz ich siedliskom występowania. Gospodarka leśna prowadzona na podstawie tego Planu nie oddziałuje znacząco negatywnie na gatunki roślin i zwierząt podlegających ochronie ścisłej i częściowej na podstawie przepisów prawa krajowego.

Podsumowując należy stwierdzić, że projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na okres od 1.01.2019 r. do 31.12.2028 r. może zostać przedłożony do zatwierdzenia, gdyż nie stwierdzono jego znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000.

8. LITERATURA

- Cyzman W. 2007, Metodyka wyznaczania zbiorowisk leśnych o znaczeniu wspólnotowym,
- Cyzman W. 2008, Gospodarowanie na siedliskach leśnych o znaczeniu wspólnotowym,
- Głowaciński Z. 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce, PAN - Instytut Ochrony Przyrody, Kraków,
- Głowaciński Z. 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce - Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Dane monitoringu przyrody uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska,
- Gwiazdowicz M., Kancelaria Sejmu Biuro Studiów i Ekspertyz. Strategiczne Oceny oddziaływania na Środowisko w Polsce oraz Unii Europejskiej,
- Głowaciński Z. 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce - Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa,
- Herbich J. i inni, 2004, Lasy i Bory, „Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – poradnik metodyczny”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa,
- „Hylopatologiczna charakterystyka Nadleśnictwa Kłobuck oraz wskazania w zakresie ochrony lasu”
- Instrukcja Ochrony Lasu, 2004, PGL LP,
- Instrukcja Ochrony Lasu, 2012, PGL LP,
- Instrukcja Urządzenia Lasu, 2003, DGLP,
- Instrukcja Urządzenia Lasu, 2012, DGLP,
- Kondracki J., 2013, „Geografia regionalna Polski”, PWN, Warszawa,
- Metodyka inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych, 2007,
- Matuszkiewicz J.M., 2001, Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa,
- Matuszkiewicz J.M., 2008, Regionalizacja Geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa
- Matuszkiewicz J.M. (red.), 2007, Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. PAN. Warszawa,
- Matuszkiewicz J. M., Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. Monografie JG i PZ PAN 2007 r. z załącznika w zapisie numerycznym i regionalne składy gatunkowych drzewostanów w typach siedliskowych lasu i zespołach leśnych,
- Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Wyniki monitoringu prowadzonego w roku 2010, GIOŚ,
- Okołowicz W., 1973, Regiony klimatyczne Polski, [w:] Narodowy Atlas Polski, PPWK, Warszawa,
- Otrębska- Starkłowa B., Typologia i regionalizacja fenologiczno- klimatyczna na przykładzie dorzecza górnej Wisły, 1977, Uniw. Jagiell.,
- Pawlaczyk P. "Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu - jak zrobić to najlepiej",
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lemańskie Jodły PLH240045,
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004,
- Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody Stawiska zawierający zakres planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Stawiska PLH240024,
- Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na okres od 1.01.2009 r. do 31.12.2018 r.,
- Romer E., 1949, Regiony klimatyczne Polski, Prace Wroc. Tow. Nauk., Ser. B, 16, 5-26
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla OZW PLH240004 Szachownica,
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla OZW PLH240024 Stawiska,
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla OZW PLH240025 Torfowisko przy Dolinie Kocinki,
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla OZW PLH240045 Lemańskie Jodły,

- Strony internetowe: Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Nadleśnictwa Kłobuck, Ministerstwa Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, Wikipedii, Państwowego Instytutu Geologicznego, Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Edukacyjno-informacyjnego serwisu internetowego o dziedzictwie geologicznym Województwa Śląskiego,
- Sudnik - Wójcikowska B., Werblan-Jakubiec H. (red.) - 2004. Gatunki roślin. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 9,
- Tomanek J., 1972, „Meteorologia i klimatologia dla leśników”, PWRiL, Warszawa,
- Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A., 1990, „Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych”, PWRiL, Warszawa,
- Witkowski Z., Adamski P., Bartel R., Kepela A., Bereszyński A.- 2004, Gatunki zwierząt. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000- poradnik metodyczny, Ministerstwo Ochrony Środowiska, Warszawa, T. 6,
- Woś A., 1999, „Klimat Polski”, PWN, Warszawa,
- Zadania ochronne dla rezerwatu Bukowa Góra,
- Zadania ochronne dla rezerwatu Dębowa Góra,
- Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Szachownica,
- Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Zamczysko,
- Założenia do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Torfowisko przy Dolinie Kocinki PLH240025,
- Zasady Hodowli Lasu, 2012, DGLP,
- Zawadzka D. 2002, Ochrona przyrody w Lasach Państwowych, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
- Zawadzka D., Zawadzki J. 2003. Głuszec. Monografie przyrodnicze., Klub Przyrodników.

9. ZAŁĄCZNIKI

1. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach.
2. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym
3. Wykaz chronionych gatunków roślin i zwierząt.
4. Wykaz siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000.

10. MAPA SPORZĄDZONA NA POTRZEBY PROGNOZY:

Do sporządzenia opracowania wykorzystano m.in. warstwy map numerycznych Nadleśnictwa, warstwy map numerycznych będących wynikiem inwentaryzacji przyrodniczej Natura 2000 przeprowadzonej w Lasach Państwowych w latach 2006-2008 oraz dane udostępnione przez RDOŚ w Katowicach.

1. Mapa przeglądowa form ochrony przyrody z siedliskami przyrodniczymi.

Załącznik 1. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

WPN.410.13.2016.AJ1

Katowice, 1 sierpnia 2016 r.

ZU + 20
mm

**Pan
Kazimierz Szabla
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Katowicach**
ul. św. Huberta 43/45
40-543 Katowice

Odpowiadając na Państwa wniosek z 24 czerwca 2016 r. znak: ZU.6003.18.5.2015.DP (otrzymany 29 czerwca 2016 r.), w sprawie uzgodnienia, w trybie art. 53 ustawy z 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.), zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla opracowywanego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na lata 2019-2028 uprzejmie informuję, że:

uzgadniam

przedstawiony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla tworzonego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na lata 2019-2028.

Jednocześnie w prognozie należy uwzględnić (pkt. 4.6 wniosku - „Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko i obszary Natura 2000”) następujące kwestie:

1. Wpływ planowanych zabiegów w poszczególnych stadiach rozwojowych drzewostanu na wskaźniki charakteryzujące stan zachowania siedlisk, takie jak skład gatunkowy, struktura wiekowa, stopień uwilgotnienia, ilość martwego drewna leżącego i stojącego.
2. Analizy i ich wyniki dotyczące zachowania siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt o znaczeniu pierwszorzędym dla Unii Europejskiej (oznaczone w załącznikach do Dyrektywy Siedliskowej znacznikiem „*”).
3. Ocenie powinny podlegać w szczególności następujące ustalenia oraz zadania, przewidziane do realizacji w przedmiotowym dokumencie:
 - a) realizacja użytków rębnych;
 - b) usunięcia przestojów;
 - c) realizacja zabiegów pielęgnacyjnych,w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej, w tym tych, dla których na terenie Nadleśnictwa Kłobuck wyznaczono obszary Natura 2000.

W Prognozie należy także uwzględnić ocenę porównawczą zaplanowanych składów gatunkowych, docelowych składów gatunkowych drzewostanów (GTD) z naturalnymi składami gatunkowymi warstwy drzew-siedlisk przyrodniczych z podaniem źródła (np. J. M. Matuszkiewicz – Zespoły leśne Polski, wyd. PWN 2007 r. lub Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000).

03.08.2016
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
L.dz. 2518

Prognoza winna zawierać wyniki analiz pod kątem możliwości realizacji projektowanych wskazań gospodarczych w kontekście spełnienia kryteriów podanych w art. 56 ust. 4 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.).

Dla położonych na gruntach Nadleśnictwa Kłobuck obszarów Natura 2000 Szachownica PLH240004 i Lemańskie Jodły PLH240045 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach ustanowił plan zadań ochronnych, odpowiednio zarządzeniem z 24 kwietnia 2014 r. i zarządzeniem z 29 lutego 2016 r. Zapisy planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lemańskie Jodły PLH240045, odnoszą się do zadań z zakresu gospodarki leśnej, a podmiotem odpowiedzialnym za realizację jest Nadleśnictwo Kłobuck.

W ww. planie zadań ochronnych zawarto także wskazanie dotyczące etapu sporządzania planu urządzenia lasu, tj. wyodrębnienia nowych wydziałów drzewostanowych w strefie kontaktowej siedliska chronionego 91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany, z siedliskiem lasu mieszanego świeżego w celu ochrony tej strefy poprzez modyfikację metod gospodarowania. Zgodnie z zał. nr 5 do ww. planu, podmiotem odpowiedzialnym za realizację ww. zadania jest Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach.

W związku z powyższym zapisy ww. planu zadań ochronnych winny być stosownie uwzględnione w planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na lata 2019-2028. Jednocześnie Prognoza dla tego dokumentu powinna zawierać wyniki analiz dotyczących możliwości wykonania zaplanowanych działań i osiągnięcia celów ochronnych w kontekście założeń gospodarki leśnej.

Ww. zakres uzupełnień określony został w oparciu o przekazane informacje na spotkaniu roboczym 8 kwietnia 2016 r. w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach oraz 19 kwietnia 2016 r. na Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Kłobuck na lata 2019-2028 w świetle aktualnych danych będących w dyspozycji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach.

Reasumując stwierdzam, że przedstawiony przez Państwa do uzgodnienia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w opracowywanej prognozie dla projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na lata 2019-2028 jest adekwatny do specyfiki terenu i przy uwzględnieniu ww. kwestii, umożliwi dokonanie właściwej oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego dokumentu, w tym w szczególności w kontekście wpływu na stan ochrony gatunków i siedlisk będących przedmiotami ochrony obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty położonych na terenie Nadleśnictwa Kłobuck.

Dodatkowo zauważam, że obszary Natura 2000 leżące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Kłobuck, tj. Stawiska PLH240024 i Torfowisko przy Dolinie Kocinki PLH240025 nie mają planu zadań ochronnych. Z informacji posiadanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Katowicach wynika, że opracowanie ww. planów leży po stronie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. W związku z tym, sporządzany przez Państwa projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na lata 2019-2028, winien uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla ww. obszarów Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust. 10 Ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.).

Dowiadomości:
Nadleśnictwo Kłobuck
ul. Zakrzewska 65, 42-100 Kłobuck

WPLYNEŁO

03.06.2016

Nr dziennika: 1776

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach

mgr Jolanta Prądnik
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach

**Załącznik 2. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy
ze Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym**

ZU.6003.18.4.2015 DP

ŚLĄSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

40 – 074 Katowice ul. Raciborska 39 skrytka pocztowa 591

owize.katowice@pis.gov.pl

<http://www.katowice.pis.gov.pl/>

Katowice dnia, 07.07.2016 r.

NS-NZ.042.121.2016

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1412), art. 53 i art. 58 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353), po rozpatrzeniu wniosku Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach z dnia 24.06.2016 r. znak: ZU.6003.18.4.2015.DP

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

wyraża opinię, że

prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu pn. „Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kłobuck na lata 2019-2028”, powinna zawierać elementy wymagane w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353).

Elementy te powinny być przeanalizowane oraz ocenione w stopniu i zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem. Ponadto, informacje zawarte w prognozie powinny umożliwiać ocenę wpływu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na zdrowie ludzi.

UZASADNIENIE

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, wystąpił o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla przedmiotowego dokumentu. Zadania określone w Planie urządzania lasu dotyczą gospodarowania zasobami leśnymi,

w sposób umożliwiający prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Biorąc powyższe pod uwagę określono zakres i stopień szczegółowości prognozy, który jest zgodny z wymogami art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 353).

Wskazane wyżej elementy powinny być przeanalizowane i ocenione w stopniu i zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem. Ponadto informacje zawarte w prognozie powinny umożliwiać ocenę wpływu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na zdrowie ludzi.

Siędzki Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sądowy
Urszula Mendona-Bolek
lek. med. Urszula Mendona-Bolek

Orzymuje:
1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
ul. Św. Huberta 43/45, 40-543 Katowice

Załącznik 3. Lista miejsc występowania gatunków roślin i zwierząt

Tabela: Chronione gatunki roślin i zwierząt.

Adres leśny	Nazwa gatunku	Powierzchnia wydzielenia [ha]
02-12-1-02-103 -a -00	pomocnik baldaszkowy	2,47
02-12-1-02-103 -h -00	widłak goździsty	0,19
02-12-1-02-11 -a -00	pomocnik baldaszkowy	17,21
02-12-1-02-13 -b -00	widłak jałowcowaty	2,92
02-12-1-02-13 -c -00	widłak jałowcowaty	2,71
02-12-1-02-14 -b -00	pomocnik baldaszkowy	20,69
02-12-1-02-15 -i -00	widłak goździsty	1,86
02-12-1-02-21 -d -00	pomocnik baldaszkowy	9,53
02-12-1-02-3 -a -00	pomocnik baldaszkowy	6,28
02-12-1-02-37 -c -00	pomocnik baldaszkowy	9,26
02-12-1-02-4 -c -00	pomocnik baldaszkowy	14,23
02-12-1-02-4 -c -00	widłak jałowcowaty	14,23
02-12-1-02-4 -d -00	pomocnik baldaszkowy	13,15
02-12-1-02-5 -a -00	pomocnik baldaszkowy	9,58
02-12-1-02-5 -c -00	widłak goździsty	7,68
02-12-1-02-5 -c -00	widłak jałowcowaty	7,68
02-12-1-02-5 -f -00	pomocnik baldaszkowy	13,43
02-12-1-02-63 -a -00	pomocnik baldaszkowy	15,76
02-12-1-02-63 -c -00	pomocnik baldaszkowy	3,23
02-12-1-02-7 -d -00	pomocnik baldaszkowy	14,53
02-12-1-02-7 -g -00	pomocnik baldaszkowy	8,65
02-12-1-02-75 -b -00	widłak goździsty	5,98
02-12-1-02-75 -b -00	widłak jałowcowaty	5,98
02-12-1-02-76 -c -00	widłak jałowcowaty	8,48
02-12-1-02-77 -b -00	widłak jałowcowaty	4,11
02-12-1-02-78 -f -00	widłak jałowcowaty	2,07
02-12-1-02-79 -a -00	widłak jałowcowaty	5,89
02-12-1-02-8 -b -00	pomocnik baldaszkowy	4,32
02-12-1-02-97 -h -00	widłak jałowcowaty	3,43
02-12-1-03-45 -b -00	widłak jałowcowaty	14,89
02-12-1-03-501 -b -00	widłak jałowcowaty	5,01
02-12-1-03-72 -h -00	widłak jałowcowaty	3,43
02-12-1-03-74 -f -00	widłak jałowcowaty	9,77
02-12-1-03-93 -b -00	widłak jałowcowaty	21,41
02-12-1-04-118 -a -00	pomocnik baldaszkowy	6,07
02-12-1-04-120 -a -00	podrzeń żebrowiec	0,32
02-12-1-04-127 -c -00	naparstnica zwyczajna	2,45
02-12-1-04-151 -a -00	naparstnica zwyczajna	13,53
02-12-1-06-222 -b -00	lilia złotogłów	11,64
02-12-1-07-256 -c -00	ciemniżyca zielona	10,68
02-12-1-07-274 -j -00	wawrzynek wilczelyko	2,02
02-12-1-08-300 -f -00	widłak goździsty	15,65

Adres leśny	Nazwa gatunku	Powierzchnia wydzielania [ha]
02-12-1-09-386 -b -00	widłak jałowcowaty	15,33
02-12-1-09-387 -a -00	widłak jałowcowaty	13,55
02-12-1-09-388 -b -00	wawrzynek wilczełyko	8,55
02-12-1-09-392 -d -00	widłak jałowcowaty	3,87
02-12-1-09-400 -b -00	wawrzynek wilczełyko	3,71
02-12-1-09-409 -c -00	wawrzynek wilczełyko	7,53
02-12-1-10-411 -c -00	wawrzynek wilczełyko	8,11
02-12-1-10-411 -d -00	wawrzynek wilczełyko	4,95
02-12-1-10-412 -b -00	wawrzynek wilczełyko	14,48
02-12-1-10-425 -k -00	widłak jałowcowaty	14,54
02-12-1-10-430 -b -00	widłak jałowcowaty	3,72
02-12-1-10-439 -d -00	widłak jałowcowaty	5,69
02-12-1-10-439 -d -00	bagno zwyczajne	5,69
02-12-1-10-451 -c -00	widłak jałowcowaty	6,29
02-12-1-10-451 -c -00	bagno zwyczajne	6,29
02-12-1-10-453 -a -00	bagno zwyczajne	9,18
02-12-1-10-453 -c -00	bagno zwyczajne	11,79
02-12-1-10-458 -a -00	wawrzynek wilczełyko	26,20
02-12-1-10-466 -a -00	wawrzynek wilczełyko	3,74
02-12-1-10-469 -g -00	bagno zwyczajne	3,55
02-12-1-10-470 -b -00	bagno zwyczajne	6,62
02-12-1-10-473 -a -00	widłak jałowcowaty	10,75
02-12-1-10-490 -d -00	rosiczka okrągłolistna	2,88
02-12-1-10-490 -d -00	bagno zwyczajne	2,88
02-12-1-10-490 -d -00	bobrek trójlistkowy	2,88
02-12-1-10-490 -d -00	modrzewnica zwyczajna	2,88
02-12-1-10-490 -d -00	grzybienie północne(zapoznane)	2,88
02-12-1-11-517 -c -00	wawrzynek wilczełyko	5,32
02-12-1-11-526 -a -00	wawrzynek wilczełyko	3,48
02-12-1-11-531 -d -00	czosnek niedźwiedzi	4,55
02-12-1-11-533 -b -00	widłak jałowcowaty	5,73
02-12-1-11-534 -a -00	widłak jałowcowaty	5,96
02-12-1-11-534 -b -00	widłak jałowcowaty	5,74
02-12-1-12-546 -d -00	bagno zwyczajne	1,37
02-12-1-12-547 -c -00	bagno zwyczajne	0,41
02-12-1-12-555 -c -00	wawrzynek wilczełyko	0,74
02-12-1-12-559 -a -00	bagno zwyczajne	3,09
02-12-1-12-559 -c -00	bagno zwyczajne	9,40
02-12-1-12-560 -b -00	widłak jałowcowaty	3,67
02-12-1-12-572 -l -00	wawrzynek wilczełyko	4,50
02-12-1-12-575 -c -00	widłak jałowcowaty	10,06
02-12-1-12-587 -g -00	czosnek niedźwiedzi	16,29
02-12-1-12-588 -c -00	widłak jałowcowaty	4,06
02-12-1-12-589 -a -00	wawrzynek wilczełyko	20,72
02-12-1-12-607 -c -00	widłak jałowcowaty	1,27

Adres leśny	Nazwa gatunku	Powierzchnia wydzielenia [ha]
02-12-1-13-565 -m -00	wawrzynek wilczelyko	3,85
02-12-1-13-566 -g -00	wawrzynek wilczelyko	2,29
02-12-1-13-569 -a -00	widłak goździsty	11,71
02-12-1-13-570 -c -00	wawrzynek wilczelyko	19,98
02-12-1-13-584 -h -00	widłak goździsty	3,24
02-12-1-13-586 -f -00	kukułka (storczyk) Fuchsa	4,07
02-12-1-13-586 -g -00	czosnek niedźwiedzi	1,20
02-12-1-13-592 -b -00	widłak goździsty	5,76
02-12-1-13-595 -d -00	wawrzynek wilczelyko	6,81
02-12-1-13-596 -a -00	czosnek niedźwiedzi	3,63
02-12-1-13-596 -b -00	czosnek niedźwiedzi	4,27
02-12-1-13-596 -d -00	widłak goździsty	2,44
02-12-1-13-596 -f -00	czosnek niedźwiedzi	6,65
02-12-1-13-596 -f -00	kukułka (storczyk) Fuchsa	6,65
02-12-1-14-625 -d -00	wawrzynek wilczelyko	3,96
02-12-1-14-625 -g -00	wawrzynek wilczelyko	2,41
02-12-1-14-626 -f -00	wawrzynek wilczelyko	1,62
02-12-1-14-637 -a -00	wawrzynek wilczelyko	1,00
02-12-1-14-640 -a -00	wawrzynek wilczelyko	6,40
02-12-1-14-643 -c -00	wawrzynek wilczelyko	7,14
02-12-1-02-103 -a -00	pomocnik baldaszkowy	2,47
02-12-1-02-103 -h -00	widłak goździsty	0,19
02-12-1-02-11 -a -00	pomocnik baldaszkowy	17,21
02-12-1-06-209 -b -00	mopek zachodni	1,48
02-12-1-06-209 -b -00	nocek Bechsteina	1,48
02-12-1-06-209 -b -00	nocek łydkowłowy	1,48
02-12-1-06-209 -b -00	nocek duży	1,48
02-12-1-10-490 -d -00	załotka większa	2,88
dane wrażliwe	iglica mała- strefa	0,59
dane wrażliwe	iglica mała- strefa	2,88
dane wrażliwe	iglica mała- strefa	0,10
02-12-1-06-238 -c -00	pachnica dębowa	1,22
02-12-1-06-238 -d -00	pachnica dębowa	2,32
02-12-1-06-238 -f -00	pachnica dębowa	2,81

Załącznik 4. Lista siedlisk przyrodniczych

Tabela: Siedliska przyrodnicze na obszarach Natura 2000.

Adres leśny	Kod siedliska	Obszar Natura 2000	Powierzchnia wydzielenia [ha]	Powierzchnia siedliska [ha]
02-12-1-10-490 -c -00	7110	Torfowisko przy Dolinie Kocinki	0,59	płatowo- 0,15
02-12-1-10-490 -d -00	7110	Torfowisko przy Dolinie Kocinki	2,88	2,88
02-12-1-10-490 -m -00	7110	Torfowisko przy Dolinie Kocinki	0,93	0,93
02-12-1-10-490 -c -00	7140	Torfowisko przy Dolinie Kocinki	0,59	płatowo- 0,15
02-12-1-10-490 -d -00	7140	Torfowisko przy Dolinie Kocinki	2,88	2,88
02-12-1-10-490 -m -00	7140	Torfowisko przy Dolinie Kocinki	0,93	0,93
02-12-1-06-209 -b -00	8310	Szachownica	1,48	punktowo
02-12-1-06-238 -c -00	9170	Stawiska	1,22	1,22
02-12-1-06-238 -d -00	9170	Stawiska	2,32	2,32
02-12-1-06-238 -f -00	9170	Stawiska	2,81	2,81
02-12-1-03-43 -b -00	91P0	Lemańskie Jodły	6,01	6,01
02-12-1-03-43 -c -00	91P0	Lemańskie Jodły	5,62	5,62
02-12-1-03-43 -d -00	91P0	Lemańskie Jodły	10,76	10,76
02-12-1-03-44 -a -00	91P0	Lemańskie Jodły	23,59	23,59
02-12-1-03-44 -b -00	91P0	Lemańskie Jodły	5,38	5,38
02-12-1-03-45 -a -00	91P0	Lemańskie Jodły	4,26	4,26
02-12-1-03-45 -b -00	91P0	Lemańskie Jodły	14,89	14,89
02-12-1-03-45 -c -00	91P0	Lemańskie Jodły	8,31	8,31
02-12-1-03-46 -c -00	91P0	Lemańskie Jodły	1,19	1,19
02-12-1-03-65 -b -00	91P0	Lemańskie Jodły	10,57	10,57
02-12-1-03-66 -a -00	91P0	Lemańskie Jodły	3,39	3,39
02-12-1-03-66 -b -00	91P0	Lemańskie Jodły	20,77	20,77
02-12-1-03-67 -a -00	91P0	Lemańskie Jodły	25,66	25,66
02-12-1-03-68 -a -00	91P0	Lemańskie Jodły	6,60	6,60